

ROYAL LEPAGE
Exceptional Real Estate Services
BROKERAGE
INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED

ARARAD PILAVDJIAN (RAD)
Sales Representative

**Լաւագոյնը՝
Ձեզի Համար**

Direct: 647-641-8932
Office: 416-497-9794
araradp@gmail.com
www.royallepage.ca
100-200 Consumers Rd., Toronto, ON M2J 4R4

POM 11th Showcases Armenian Movie World's Best Talents

Hamazkayin's eleventh annual Pomegranate Film Festival (POM XI) in Toronto concluded

a five day program on Sunday, November 20 of engaging cinema and unforgettable discourse celebrating filmmaking talent from around the world. Thirty-eight films were screened from fourteen countries. The Festival began with a special presentation of the brand new motion picture Earthquake, followed by a screening of Atom Egoyan's latest masterpiece, Remember, at the Silver City Fairview Cineplex.

Armenia's Ambassador to Canada, Mr. Armen Yeghanyan, welcomed participants and introduced the opening film, Earthquake, following introductory remarks to a packed auditorium delivered by the President of Hamazkayin's Toronto 'Klatzor' Chapter, Tamar Donabedian. The film is based on the true acts of heroism that transpired during and after the ferocious calamity that took place in Armenia on December 7th, 1988.

With the second film on Opening Night, Remember, the audience had the exclusive opportunity to converse with cerebral director Atom Egoyan about human memory when grappling with the complexities of trauma. Atom engaged the audience during an intimate Question and Answer session following his feature which was preceded by a short film that Atom had narrated and which was commissioned by the Canadian Museum of Human Rights about a German soldier who became the chief archivist and photographer of the Armenian Genocide during World War I. Dr. Jeremy Maron, a curator from the Museum in Winnipeg, introduced the short film about Armin Wegner, the German soldier whose photographs to this day remain among the most authentic evidence of the Armenian Genocide that began in 1915.

Thursday evening, November 17th, was a magical affair as Filmmakers Aren Pedeci and Ela Alyamac from Istanbul attended the sold-out Canadian premiere of their groundbreaking film, Lost Birds, at Silver City Fairview. The film depicts the events of 1915 without displaying any violence and is told

cont. page 19

Հայկական Հերոսամարտերուն Նուիրում «Տոհմիկ Օր»՝ Թորոնթոյի Մէջ

Լուսանկարը՝ Յ. Գուգուեանի

Դեկտեմբեր 3ին, Հայ Կեդրոնի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Թորոնթոյի ՀՕՄԻ կազմակերպած Տոհմիկ Օրը: Այս տարի անկէա նուիրում էր հայկական հերոսամարտերուն: Մանրամասնութիւնները՝ յաջորդիւ:

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի 19րդ «Թելեթոն»-ին Հանգանակուեցաւ 15.428.777 ԱՄՆ Տոլար

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի «Թելեթոն 2016»-ը, որ իրականացաւ «Իմ Արցախ» խորագիրին ներքեւ, հանգանակեց 15.428.777 ամերիկեան տոլարի նուիրատուութիւն եւ նուիրատուութեան խոստում: Հանգանակութիւնները պիտի նպատակաւորուին Արցախի տուժած բնակավայրերու վերականգնման, խաղաղ բնակչութեան անվտանգութեան ու պաշտպանութեան ուղղուած քայլերուն, ինչպէս նաեւ Արցախի բազմազաւակ ընտանիքներու համար առանձնատուներու կառուցման: Հայաստանի եւ Արցախի մէջ պիտի շարունակուին նպատակային ծրագիրները:

Թելեթոնին պիտի միանան նաեւ հիմնադրամի տեղական մարմինները՝ Պրագիլի մէջ (26-27 Նոյեմբեր՝ թելեթոն), Լիբանանի մէջ (7 Դեկտեմբեր՝ ռատիոթոն) եւ Բրիտանիոյ մէջ (11 Դեկտեմբեր՝ թելեթոն եւ բարեգործական

Մարջ Կիրակոս ցնծութեամբ կը յայտարարէ Թելեթոնի ընդհանուր գումարը

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի «Թելեթոն 2016»-ը, որ իրականացաւ «Իմ Արցախ» խորագիրին ներքեւ, հանգանակեց 15.428.777 ամերիկեան տոլարի նուիրատուութիւն եւ նուիրատուութեան խոստում: Հանգանակութիւնները պիտի նպատա-

կաւորուին Արցախի տուժած բնակավայրերու վերականգնման, խաղաղ բնակչութեան անվտանգութեան ու պաշտպանութեան ուղղուած քայլերուն, ինչպէս նաեւ Արցախի բազմազաւակ ընտանիքներու համար առանձնատու-

շար. տես. էջ 3

SHEF KEBAB
www.shefkebab.ca
647 874 1314
3245 Finch Ave. East, Unit 10
Scarborough, ON M1W 4C1

HOLIDAY SPECIALS

for more information please call 647-704-2866

PARTY TRAY 8-11 PEOPLE	\$369.00 \$163.50
8 Beef Lula, 5 Beef Shish, 6 Spicy Chicken, Garlic Potato, Rice, 1 Dozen Falafel, Tabouli Salad, Garlic Sauce, BBQ Tomatoes, jalapenos, Armenian Lavash Bread	With Free Hummus
PARTY TRAY 13-17 PEOPLE	\$278.60 \$255.50
9 Beef Lula, 7 Beef Shish, 8 Spicy Chicken, Fattush Salad, Garlic, Potato, Rice, BBQ Tomatoes, jalapenos, Hummus, Garlic Sauce, Armenian Lavash Bread	With Free 2 Dozen Falafel
PARTY TRAY 18-24 PEOPLE	\$376.80 \$355.00
15 Beef Lula, 12 Beef Shish, 13 Spicy Chicken, Garlic, Potato, Rice, BBQ Tomatoes, jalapenos, Hummus, 2 1/2 Dozen Falafel, Garlic Sauce	With Free Tabule or Fattush Salad

Your Home will advertise worldwide 24/7 until it's Sold

Hratch & Alex Melconian

Broker & Sales Representative

Call us today for builders pre construction Condo and home packages

office: 416.494.7653
Direct: 416.417.5626

TorontoRealEstateGTA.com
Remax, Hallmark Realty Ltd, Brokerage

SOLD
RE/MAX
Harry & Alex Melconian
416-494-7653
TorontoRealEstateGTA.com

Տուներուն եւ Կալուածներուն համար դիմեցէք մեզ
Serving our Community over 25 years

BEVERLY HILLS DOGGIE HOTEL

Open 24/7 416.510.2434

1396 Don Mills Rd. Unit 31 Toronto ON M3B 0A7

Pick up & drop off • Grooming
Daycare • Long-term
VIP Rooms with web camera
www.beverlyhillsdoggiehotel.com

f @beverlyhillsdoggiehotel

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Grand opening October 2016

Merry Christmas and Happy new year

RAFFI D. BOGHOSSIAN
B.A., MVA, Broker
Market Value Appraiser - Residential
Direct: 416-727-1003
raffi.db@gmail.com
www.raffirealestate.com

COMING SOON FOR SALE
Huntingdale Blvd.
2 bd.+ Huge Den Condo Suite
Designer Chef's Kitchen
Totally Renovated
Immaculate
Call for more information

SOLD OVER ASKING
8 Paul Markway
\$ 715,000

FOR SALE/ EXCLUSIVE
Very Successful Middle Eastern Restaurant
Express Service
Excellent Location
Favourable Lease
Corporate Accounts
Call for More Information

FOR SALE/ EXCLUSIVE
Leslie and Steeles
Ravine Townhouse/End Unit like Semi
4 bd+ 5 baths! Suitable for a Big Family
Walkout into Ravine/Heart of North York
South Exposure
\$ 888,000

Հնոբհաւոբ Լոբ Տաոի եւ Սոլոբ Ծնոլնո

KARINA HANEYAN
SALES REPRESENTATIVE
Residential & Commercial Sales. Buyer and Seller
Direct: 416-419-8441
karinehaneyan@gmail.com
www.northyorkproperties.ca

ROYAL LePAGE
Exceptional Real Estate Services

BROKERAGE INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED
100-200 Consumers Road, Toronto, ON M2J 4R4
Office: 416-497-9794 Fax: 416-497-5949

Գանատայի Հայ Դատի Յանձնախումբը Արտաքին Գործոց Նախարար Սթեֆան Տիոնի Հետ Քննարկեց ԼՂՀ Հիմնահարցը

Պելեան, Տեր Խաչատուրեան, Տիոն եւ Պասմաճեան

Նոյեմբեր 11ին, Գանատայի Հայ Դատի յանձնախումբի (ԳՀԴՅ) նախկին ատենապետ Ժիրար Պասմաճեան, ԳՀԴՅի Օթթաուայի գրասենեակի գործավար Սեւակ Պելեան եւ ՀՅԴ ԲԻԿՈՅԻ անդամ Յակոբ Տեր Խաչատուրեան Օթթաուայի մէջ հանդիպում ունեցան Գանատայի արտաքին գործոց նախարար Սթեֆան Տիոնի հետ:

Հանդիպման ընթացքին Հայ Դատի յանձնախումբը նախարարի ուղարկութեան յանձնեց Ապրիլեան պատերազմէն ետք Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան սահմանի տարածքին վրայ շարունակուող ատրպէյճանական կողմի հրադարարի խախտման յաճախարար Սթեֆան Տիոնի հետ:

Կի դէպքերը, որոնք պատճառ կը դառնան տարածաշրջանի ռազմաքաղաքական կացութեան ապակայունացման:

ԳՀԴՅ պատուիրակութիւնը նաեւ յայտնեց ԼՂՀ սահմանային տարածքի դիտարկման ծիրէն ներս Գանատայի յաւելեալ գործօն մասնակցութեան առնչութեամբ իր ակնկալութեան մասին: Քննարկուեցաւ նաեւ Տիոնի մօտալուտ Հայաստան այցելութեան կարելիութիւնը:

Յանձնախումբը նաեւ կոչ ըրաւ խթանելու Հայաստան-Գանատա առեւտրական ոլորտը եւ յոյս յայտնեց, որ շուտով Հայաստանի մէջ կը հաստատուի գանատական դեսպանատուն:

Անդրադառնալով Թուրքիոյ պետական լեղաշրջման փորձէն ետք երկրի մէջ տիրող կացութեան, յաճախումբը խոր մտահոգութիւն յայտնեց Թուրքիոյ հայ եւ այլ փոքրամասնութիւններուն վրայ գործադրուող Անգարայի բռնաճնշումներուն մասին:

Գանատայի Հայ Դատի Յանձնախումբի Նուիրահաւաքներէն Գոյացաւ 280 Հազար Տոլար

2016ի Սեպտեմբերէն Նոյեմբեր ամիսներուն, Մոնթրէալի, Թորոնթոյի, Գէմպրիճի եւ Վանգուվըրի մէջ կայացան Գանատայի Հայ Դատի յանձնախումբի նուիրահաւաքները, որոնց ընթացքին, յանձնախումբի աշխատաքներու եւ Օթթաուայի գրասենեակի գործունէութեան համար հանգանակութիւններու գումարը հասաւ 280 հազար տոլարի:

Գանատայի Հայ Դատի յանձնախումբը, Գանատայի տարածքին գործող ամենէն ազդեցիկ հայկական քաղաքական կառույցն է. իր յանձնախումբերով կը գործէ աւելի քան վեց տասնամեակներէ ի վեր: 1958ի Գանատայի ՀՅԴ Շրջանային պատգամաւորական ժողովը կ'որոշէ առաջին անգամ ըլլալով կազմել Հայ Դատի յանձնախումբ մը: 1971ին, Նոյն ժողովը կ'որոշէ այս յանձնախումբը վերածել գանազան քաղաքներու մէջ գործող ցանցի: Յանձնախումբի առաքելութիւնն է պաշտպանել Հայաստանի, Արցախի եւ համայն հայութեան իրաւունքները գանատական քաղաքական բեմին վրայ:

2006 Ապրիլ 25ին բացումը կատարուեցաւ Օթթաուայի Հայ Դատի գրասենեակին: Տասը տարուան իր գործունէութեան ընթացքին գրասենեակը դարձած է տեղեկատուական ու բանակցային-յարաբերական հանրաժանայ ու ազդեցիկ կեդրոն:

Արիս Պապիկեան՝ Նահանգային Ընտրութեանց Պահպանողական Աթոռի Նախընտրական Թեկնածու

Հայ Դատի Յանձնախումբի նախկին բազմամեայ անդամ եւ նախկին Զաղաքացիութեան Դատաւոր Արիս Պապիկեան նահանգային ընտրութիւններուն պիտի ներկայանայ իբրեւ Scarborough-Agincourt շրջանի Պահպանողական Կուսակցութեան (PC) կողմէ նախընտրական թեկնածու (nomination candidate):

Պապիկեան գործօն դէմք է գանատահայ գաղութին մէջ եւ տարիներ՝ եղած է Հայ Դատի Յանձնախումբի անդամ: Ան անդամ է նաեւ Գանատական Էթնօ-մշակութային խորհուրդին, որ ի մի կը բերէ գանատական տարբեր համայնքներ: Ան երկարամեայ գործօն անդամ է նաեւ Գանատայի Էթնիք մամլոյ խորհուրդին:

Անոր գործունէութիւնը Գանատայի եւ գանատահայ գաղութի մէջ կ'ընդգրկէ քաղաքական, մշակութային, մարդկային իրաւունքներու, ընկերային ծառայութեանց եւ միջ-յարանուական մարզերը:

Պապիկեան Յունիս 2009ին նշանակուեցաւ Գանատայի Զաղաքացիութեան Դատաւոր, պաշտօն մը, զոր վարեց վեց տարի: Ան երկու անգամ թեկնածութիւնը դրած է Թորոնթոյի քաղաքապետարանի խորհուրդին:

Պապիկեան պարգետարուած է Էլիզապէթ Թագուհիի Ոսկեայ եւ Ադամանդեայ մետալներով՝ գանատական բազմամշակութային կեանքին մէջ իր ծառայութեանց համար, ինչպէս նաեւ Հայաստանի Սփիւռքի նախարարութեան Ոսկեայ մետալով՝ գանատահայ գաղութին մէջ իր ունեցած բազմամեայ ներդրումին համար:

«Ջաւախքեան եւ Արցախեան Երանգներ» Ցուցահանդէսին Առթիւ

Ցուցահանդէսն եւ բացումն պատկերներ:

Պէթթի Փանոսեան

Հայ անհատին համար օժանդակելն ու նպաստելը միշտ ալ եղած են սեփական ինքնութիւնն ու պատկանելիութիւնը հիմնաւորող վարքագիծեր: Տարիներ շարունակ, յատկապէս Սփիւռքի մէջ, անհատական թէ հաւաքական ներդրումներ ողջունելի արդիւնքներով մեծապէս սատարած են Հայաստանի ու Արցախի բարգաւաճման ու յառաջդիմութեան:

Նմանօրինակ նպատակ հետապնդող իրագործում էր Հայ Կեդրոնի «Յ. Մանուկեան» գրադարանէն ներս կայացած «Ջաւախքեան եւ Արցախեան Երանգներ» խորագիրը կրող ցուցահանդէսը, կազմակերպութեամբ՝ Համագայինի «Գլաճոր» մասնաճիւղի Կերպարուեստի յանձնախումբին:

Շուրջ 30 գեղանկարներէ բաղկացած ցուցահանդէսի թեման առաւելաբար Արցախի ու Ջաւախքի պարզ ու չքնաշ բնաշխարհն էր, ներկայացուած՝

երանգներու վառ ու ցայտուն համերաշխութեամբ: Ջաւախքէն խումբ մը պատանիներ եւ, սկսնակ, սակայն խոստմնալից, իրենց գործերով բաժին բերած էին ցուցահանդէսին, ներկայացնելով ստեղծագործութիւններ եւ դիմանկարներ (ջրաներկով եւ ածխամատիտով): Արցախէն մասնակցած էին արհեստավարժ եւ հանրաժանօթ գեղանկարիչներ Սամուէլ Թաւադեան, Գայիանէ Շուշեցի եւ Յովիկ Գասպարեան, որոնց տաղանդին ու մասագիտացած աշխատանքին արգասիքն էին ներկայացուած իւղաներկ գեղանկարներու գեղեցիկ շարքը:

Ցուցահանդէսի բացումը տեղի ունեցաւ, Նոյեմբեր 11ին: Ներկայ էին «Գլաճոր» մասնաճիւղի ատենապետուհի Թամար Տօնապետեան, Շրջանային Վարչութեան ներկայացուցիչ Մեղդիկ Էթիեմէզեան, մասնաճիւղի եւ յանձնախումբի ներկայացուցիչներ, համագայնականներ եւ արուեստասէրներ: Բացումը կատարեց «Գլաճոր» մաս-

նաճիւղի փոխ ատենապետ Արա Հասրճեան, նշելով, որ Համագայինը տարիներու ընթացքին յաճախ կազմակերպած է ցուցահանդէսներ, ներկայացնելով սփիւռքէն եւ հայրենիքէն մասնակցած արուեստագէտներու գանազան գործեր: Ան յատկապէս շնորհակալաւ կան խօսք ուղղեց Վրէժ Աւագեանին, որուն ջանքերով կարելի եղած էր իրականացնել գեղանկարներու տեղափոխման աշխատանքը, ապա Կերպար-ւեստի յանձնախումբին հետ միատեղ կազմակերպել այս ցուցահանդէսը:

Արա Հասրճեան աւելցուց, որ երեք օրերու վրայ երկարող այս ցուցահանդէսը առիթ մըն է, որ թորոնթոյի արուեստասէր գաղութը մօտէն առնչուի հայրենի արուեստին ու արուեստագէտին հետ, առաւել ամրացնելով Թորոնթոյէն մինչեւ հայրենիք երկարող օժանդակութեան ցանցը, նպաստելով Արցախի ու Ջաւախքի բարօրութեան:

«Հայաստան» Համահայկական...

շար. Ա. Էջէն

ներու կառուցման: Հայաստանի եւ Արցախի մէջ պիտի շարունակուին նպատակային ծրագիրները:

Թելեթօնին պիտի միանան նաեւ հիմնադրամի տեղական մարմինները Պրագիլի մէջ (26-27 Նոյեմբեր՝ թելեթօն), Լիբանանի մէջ (7 Դեկտեմբեր՝ ռատիօթօն) եւ Բրիտանիոյ մէջ (11 Դեկտեմբեր՝ թելեթօն եւ բարեգործական քայլարշաւ):

«Թելեթօն 2016»ի մեծագոյն նուիրատուներն եղան՝ Անդրանիկ եւ Սեդա Պաղտասարեանները (Միացեալ Նահանգներ)՝ 5 միլիոն ամերիկեան տոլար, Սամուէլ Կարապետեանը (Ռուսիա)՝ 1 միլիոն ամերիկեան տոլար, Զանգեզուրի պղնձամոլիպտենային ընկերութիւնը (Հայաստանի Հանրապետութիւն)՝ 350.000 ամերիկեան տոլար, Ռէյ Յարթունեանը (Միացեալ Նահանգներ)՝ 200.000 ամերիկեան տոլար, Սամուէլ Ալեքսանեանը (Հայաստանի Հանրապետութիւն)՝ 200.000 ամերիկեան տոլար, Վարուժան Գրիգորեանը (Հայաստանի Հանրապետութիւն)՝ 100.000 ամերիկեան տոլար, «Ֆլեշ» ընկերութիւնը (Հա-

յաստանի Հանրապետութիւն)՝ 100.000 ամերիկեան տոլար, Յակոբ Պաղտասարեանը (Միացեալ Նահանգներ)՝ 100.000 ամերիկեան տոլար, Գագիկ Ծառուկեանը (Հայաստանի Հանրապետութիւն)՝ 100 միլիոն հայաստանեան դրամ, «Կրանտ Յոլտինկ»ը (Հայաստանի Հանրապետութիւն)՝ 60 միլիոն հայաստանեան դրամ եւ Մաքրոր երկաթի գործարանը (Հայաստանի Հանրապետութիւն)՝ 20 միլիոն հայաստանեան դրամ:

Հիմնադրամը կը շարունակէ նուիրատուութիւններ ընդունիլ:

ՀՕՄԻ «Ռուբինա» Մասնաճիւղի Տարեկան Տօնավաճառը

ՀՕՄԻ «Ռուբինա» մասնաճիւղի տարեկան տօնավաճառը տեղի ունեցավ Նոյեմբեր 5-6ին, Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնէն ներս:

2016ի տօնավաճառի յանձնախումբը իր ենթայանձնախումբերով մօտ 10 ամիսներու ընթացքին ծրագրեցին սոյն ձեռնարկը: ՀՕՄԻ տարիներու նուիրեալ ընկերուիները առնուազն շաբաթական հանդիպումներով ոչ մէկ ձիգ խնայեցին անգամ մը եւս յաջողցնելու այս տարուան տօնավաճառը, որ կը համարուի մասնաճիւղի տարեկան ամենակարեւոր ձեռնարկներէն մէկը:

Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս սոյն տօնավաճառին հասոյթը պիտի տրամադրուի ՀՕՄԻ Ամէնօրեայ վարժարանի բարգաւաճման:

Այս տարի տօնավաճառը ունեցաւ մանուկներու յատկացում բաժին մը: Մինչ ծնողները գնումներով զբաղած էին, իրենց զաւակները կ'ունենային նոյնքան լաւ ժամանակ:

Շաբաթ առաւօտ տեղի ունեցաւ բացման արարողութիւնը, որուն ներկայ էին Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ աւագ քահանայ Տէր Կոմիտաս Փանոսեան, եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը, ՀՅԴ կոմիտէութեան, ՀՕՄԻ Գանատայի շրջանի եւ քոյր միութիւններու ներկայացուցիչներ:

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ տօնավաճառի յանձնախումբի ատենապետ Լորա Մալեան, որ բարի գալուստ մաղթելէ ետք, մասնաւորապէս շեշտեց սոյն ձեռնարկին վսեմ նպատակը, որն է թիկունք կանգնիլ մեր հայապահպանման գլխաւոր բերդին՝ մեր դպրոցին:

Ան շնորհակալութիւն յայտնեց մասնաճիւղիս նուիրեալ եւ անձնագործ ընկերուիներուն՝ իրենց աշխատանքին

ՀՕՄԻ տօնավաճառէն պատկեր մը

համար, ինչէն նաեւ կոմիտէութեան եւ կեդրոնի տնօրէնութեան իրենց աջակցութեան համար:

ՀՅԴ կոմիտէութեան փոխ հերթապահ Արմէն Կետիկեան շեշտեց ՀՕՄԻ առաքելութիւնն ու տարած աշխատանքը սոյն գծով, ապա Տէր Կոմիտաս Փանոսեան աղօթքով օրհնեց եւ ձեռնարկին յաջողութիւն մաղթեց: ՀՕՄԻ վարչութեան խօսքը փոխանցեց Իռէն Թէլիմին, որ ներկայացուց 2016 տարեշրջանի տօնավաճառի բացման ժապաւնի հատուման արժանացած Արփի Աճեմեանը:

ՀՕՄԻ տարիներու վաստակաւոր անդամ Արփի Աճեմեան ծնած եւ մեծցած է Լիբանան: Գանատա փոխադրուած է 1961ին, իր ընտանիքին հետ: Հայրը՝ Յարութիւն Մանուկեանը, եղած է ՀՅԴ Գանատայի հիմնադիրներէն: Արփին մայրը՝ Հայկունի Մանուկեանը, եւ

եօթը ընկերուիներ, 1963ին, համախմբուելով հիմնած են ՀՕՄԻ «Ռուբինա» Մասնաճիւղը, Թորոնթոյի մէջ:

Արփի Աճեմեան քառասուն տարիներէ աւելի իր ծառայութեամբ նուիրուած է հայ գաղութին՝ ստանցնելով զանազան պաշտօններ, որոնցմէ յիշենք՝ ՀՕՄԻ վարժարանի կրթական մարմին եւ տնօրինութիւն, ՀՕՄԻ շրջանային վարչութեան փոխատենապետ, ՀՕՄԻ «Ռուբինա» մասնաճիւղի վարչութեան անդամ, ինչպէս նաեւ իր անդամակցութիւնը բերած է երիտասարդականին, Համագալին եւ ՀՄԸՄին:

Այս տարուայ տօնավաճառը իւրաքանչեւ 25է աւելի հայ եւ օտար գործատէրերու եւ ընկերութիւններու մասնակցութեամբ: Անոնք բացառիկ առիթը ունեցան ցուցադրելու եւ վաճառելու իրենց ապրանքը մօտ 1500 այցելուներու:

Իռէն Թէլիմի բացման խօսքի ատեն

Տօնավաճառի յանձնախումբի անդամները եւ ՀՕՄԻ ընկերուիները պատրաստած էին համեղ հայկական տնային ճաշեր եւ անուշեղէններ, որոնք ամբողջութեամբ սպառուեցան այցելուներուն կողմէ:

Հոս տեղին է յիշել նորահաս տատ սուրիահայ ընկերուիներուն նուիրական մասնակցութիւնը տօնավաճառի զանազան աշխատանքներուն:

Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս տօնավաճառը ունեցաւ վիճակահանութիւն, որուն տոմերը ամբողջութեամբ սպառեցան եւ բախտաւորները ստացան զանազան պարգէներ:

Տօնավաճառը իր երկու օրուայ ընթացքին յաջողութեամբ պսակուեցաւ:

Դեկտեմբեր 11ին տեղի պիտի ունենայ ՀՕՄԻ Փոքրիկ Տօնավաճառը Հայ Կեդրոնին մէջ: Հրաւիրուած է բոլոր թորոնթոնայիները:

ՀՄԸՄ Թորոնթօ Սկաուտական Վերամուտ

Ամէն տարի Սեպտեմբեր ամսուն, դպրոցական վերամուտին հետ, կը վերսկսին նաեւ ՀՄԸՄ Թորոնթոյի սկաուտական հաւաքները: Քոյրեր եւ եղբայրներ ամրան արձակուրդէն ետք իրարու կարօտով եւ ուրախութեամբ կը հաւաքուին ակումբի յարկէն ներս:

Սեպտեմբեր 25ին, Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի ՀՄԸՄ մարզադաշտէն ներս, տեղի ունեցաւ ՀՄԸՄ Թորոնթօ Սկաուտական գործունէութեան պաշտօնական բացումը:

Սկաուտները տողանցքով մուտք գործեցին սրահ՝ ներկայներուն ծափահարութեամբ: Տեղի ունեցաւ դրօշակի արարողութիւն եւ սկիզբ առաւ ՀՄԸՄ Թորոնթոյի 2016-2017 տարեշրջանը:

Աւելի քան 240 սկաուտներու ներկայութեամբ շրջանային եւ մասնաճիւղիս անդամներ, վարչականներ ու ծնողները ակնատես եղան մասնաճիւղի գործունէութեան եւ հաւաքական ուժին:

Դրօշակի արարողութիւնէն ետք տե-

ղի ունեցան փոխանցումներ:

Առաջին. 23 սիրելի Մոկլիներ փոխանցուեցան Արծօփկ Երամին եւ Գայլիկ Վոհմակին:

Երկրորդ. 30 Արծօփկներ եւ Գայլիկներ միացան Արի/Արեւնու խումբերուն, ուր իրենց կը սպասէ տարբեր աշխարհ մը, հետաքրքրական գիտելիքներով, ինքզինք դաստիարակելու եւ նուաճումներ արձանագրելու առիթներով:

Երրորդ. 28 Արի եւ Արեւնուներ բոլոր սկաուտական կազմին առջեւ խոստացան շարունակել բնութեան եւ կենսաբանութեան, ինչպէս նաեւ դիմագրաւել կենսաբան դժուարութիւնները ու միշտ բարիք գործելով՝ լաւապէս կատարել իրենց պարտականութիւնները: Այս խոստումով փոխան-ցուեցան Երեք/Պարմանուի փաղանգին:

Արժանի է նշել որ 12 Երեք-Պարմանուիներ, իրենց Երդումը արտասանելով, վերանորոգեցին իրենց ուխտը՝ աշխատելու ի նպաստ ՀՄԸՄԻ յարատեւ

յաջողութեան, ծառայելու հայ ժողովուրդին ու ազգին եւ միշտ հաւատարիմ մնալու ՀՄԸՄԻ Սկաուտական դաւանանքին, սկզբունքներուն եւ օրէնքներուն: Հետեւաբար, այս տասներկու երիտասարդները փոխանցուեցան Աւագ Երեք շարքեր:

Ուրախ եւ աշխոյժ մթնոլորտի մէջ տեղի ունեցաւ դրօշակի փակման արարողութիւնը, 240էն աւելի Թորոնթօյի ՀՄԸՄԻ Սկաուտներ, խոստացան ըլլալ միշտ կայտառ ու պատրաստ:

Նոյն օրը տեղի ունեցաւ նաեւ Հայաստանի վերանկախացման առիթով պաշտօնական ձեռնարկ:

ՀՄԸՄ Սկաուտական եւ փողերախումբի կազմերը հպարտութեամբ իրենց մասնակցութիւնը բերին այս տօնակատարութեան՝ տողանցելով եկեղեցիէն մինչեւ դպրոց՝ շրջապատուած մեծ բազմութեամբ:

Աշնանային Բանակում

28-30 Դեկտեմբերին, ՀՄԸՄԻ սկաուտութեան Երեք եւ Պարմանուի խումբերը ունեցան իրենց 2016ի աշնանային բանակումը:

Որպէս Երեք Փաղանգի անդամ, եւ մասնակցեցայ այս բանակումին եւ շատ հաճելի ժամանակ անցուցի: Եղանակը պաղ ըլլալով հանդէձ մեր բոլոր ճաշերը դուրսը կերանք, իսկ մեր տնակներուն մէջ ջեռուցման միջոց չկար:

Կիրակի առտու բոլորը արդէն մոռցած էին ներս ըլլալու զգացումը:

Այս բանակումի ընթացքին շատ բան սորվեցանք, բայց անոնցմէ ամենէն կարեւորը՝ ինչպէս դիմադրել այս վատ պայմաններուն եւ ըլլալ տոկուն սկաուտ:

Համագգայինի «Գուսան» երգչախումբի պանծալի համերգը

Մարաթուն

Սովորական համերգէ աւելի՝ տօնախմբութիւն էր. հայ դասական ու ժողովրդային երգերու հոգեթով ընտրանի, որուն իրաքանչիւր ելեւջին ետին կար մեր մշակոյթի պատմութենէն փրցուած էջ մը: Ընտրանի՝ որուն ընդմէջէն կեանքի կոչուեցաւ անաղարտ հայ երգը իր ամբողջ վսեմութեամբ, շնորհիւ Համագգայինի «Գուսան» երգչախումբին, խմբավար Յովսէփի մէջ թովմասեանի եւ դաշնակահար Վանիկ Յովհաննիսեանի:

Օրը՝ Կիրակի, 30 Հոկտեմբեր 2016. երեկոյեան ժամը 6-ին «Համագգային» թատերասրահը լեցուն է հայ երգի սիրահարներով: Փետրուար 2013-ին վերակազմաւորուած ու մօտ վաթսու երգողներէ բաղկացած «Գուսան»ը, առաջին իսկ վայրկեանէն հանդիսատեսը կը փոխադրէ դէպի «Իմ հեռաւոր հայրենիք»ը ու այսպէս, իրարու ետեւէ կը սահին «Իմ Եղեգ»ը, «Երգ բամպակի մասին», «Գացէք տեսէք», «Երեւան», «Գարնան օրեր», «Ճօճան», «Վուշ-վուշ» «Ես իմ անոյշ Հայաստանի», «Հայրենիքիս հետ» երգերուն հոյակապ կատարումները, կեանքի կոչելով մեր հրաշալի երաժիշտներն ու արուեստագէտները, Կարա-Մուրադեան մինչ Կոմիտաս, Էտկար Յովհաննիսեան, Խաչատուր Աւետիսեան, Ալեքսան, Սաթեան ու Յարութիւնեան, Կառվարեան: Խումբին բարձրորակ կատարումներուն առնչութեամբ մենակատար Միւր Մինասեանի «Ես իմ անոյշ Հայաստանի»ի տպաւորիչ մեկնաբանութիւնը կ'արժանանայ յոյժ գնահատանքի:

Դադարէն ետք բեմ կը բարձրանան Համագգայինի «Հայ Աստղեր» մանկապատանեկան երգչախումբի մեծերը. Բաբաջանեանի «Երեւանի սիրուն աղջիկը» երգին կը յաջորդէ Մարիսէ Ալեքի «Պատրանքի թեւով»ը, որուն մենակատարն է խոստմնալից Մինէ Ծատուրեանը. Մինէ իր դիւրիչ ձայնով կը տպաւորէ հանդիսատեսը: «Գուսան» եւ «Հայ Աստղեր» երգչախումբերու նուագակից Վանիկ Յովհաննիսեանի մշակումով կը լսենք «Լիպեթեանկո»ն ու կը վերադառնանք «Գուսանին»:

Յայտագիրին երկրորդ բաժինը նոյնքան ազդեցիկ է. «Պինկէյ»ին կը յաջորդէ Կոմիտասի «Կայնի եարոյ»ն, ապա «Ձով գիշեր»ը որուն մշակումը Էդիկ Յովսէփեանին է: Կոմիտասի «Անձրեւ եկաւ»էն կը սաւառնինք դէպի Արցախ. «Ղարաբաղ իմ» սրտառու երգը որուն մենակատարն է Գոհար Գրիգորեանը կը ոգեւորէ ներկաները: Կը յաջորդեն «Հոյ նազան իմ եարը» «Կռնակ-

ներ», «Արփա-Սեան», «Երեւան Երեւանի» սիրելի երգերը: Նախքան վերջին երգը, խմբավար Յովսէփի մէջ թովմասեան մեծապէս գնահատելով Վանիկ Յովհաննիսեանի դերը, ծաղկեփունջ մը կը յանձնէ իր տիկնոջ՝ Սիլվա Յովհաննիսեանի ու ապա «Սարդարապատ»ը ոտքի կը հանէ ներկաները, իր լրումին հասցնելով Համագգայինի վայելահամերգը:

Երգերու նրբաձաշակ ընտրութենէն մինչեւ բարձրորակ մատուցումը՝ հպարտութիւն պատճառող երեկոյ, որը վերջ կը գտնէ Հայր Գեղարդ Ծրագն. Վարդապետ Զիւսապեանի պահպանիչով: Նախքան այդ, փակման խօսքը կը փոխանցէ Գլաճոր մասնաճիւղի ատենապետ Թամար Տօնապետեան Գուգուեան. կը ներկայացնենք ստորեւ.

«Համագգայինի Գուսան երգչախումբ. Կեցցէք եւ կեցցէ հայ երգը: Այսօր, մեր հոգիները կը լրանան հետ թոյլէք առին դարձեալ. կարօտը մեր սրտերուն՝ սաւառնեցանք դէպի հեռաւոր հայրենիք, մեր անուշիկ Հայաստանը, յոյսի ու յոյսի հայրենիքը, անցանք մեր լոյսի շքերթ Երեւանով, ամրան արեւին ներքոյ՝ մեր լուսէ լիճով, պատրանքի թեւով կարօտ երգեցինք, մեր սրտերը դարձեալ ջերմացանքով գիշերին մէջ փայլող զոյգ աչերով:

Այսօր, անձրեւի շաղին ու տերեւի դողին ընդմէջէն դողանք մեր մշտահունչն ու մշտարթունը, մեր անլռելի զանգակատունը. երբ բաց եղան գարնան կանաչ դռները, շարունակ շարունակ անցնող զուգուած ուղտերուն հետ մեր պապեանական հողերուն՝ մեր Պինկէյի ծամբան բռնեցինք, մեր սրտերը ուռեցան դարձեալ մեր Սարդարապատի սրբազան զանգերուն դողանքով ու վերջապէս՝ մենք մեզ գտանք մեր դիւրագին լեռներուն գիրկը՝ մեր սիրոյ այգեստանը, հերոսական Արցախ:

Սիրելի «Գուսան» երգչախումբի անդամներ, մենակատարներ, անսպառ ըլլայ ձեր ձայնը: Հոգեպարար այս ընտրանիին ընդմէջէն այնքան հարազատ ու բարձրորակ ձեր մեկնաբանութեամբ շատ յիշատակներ արթնցուցիք, կեանքի կոչեցիք դարձեալ մեր տաղանդաւոր բանաստեղծներն ու երաժիշտները, մեր զուպ հայ երգը. կը շնորհատրեմք իրաքանչիւրը: Թող բարձր հնչէ «Գուսան»ը, որ ապրի՝ մեր Կոմիտասը, որ ապրի՝ մեր Բաբաջանեանը, մեր Յովհաննիսեանը, մեր Սեակը...:

Սիրելի «Հայ Աստղեր», ուշադիր պիտի հետեւինք ձեզի, կեցցէք մանաւանդ դուք եւ կեցցեն ձեր ծնողները. շարունակեցէք, դուք էք մեր ապագայ Գուսանա-

Գուսան երգչախումբի ելոյթն պատկեր մը

«Հայ Աստղեր»ը ելոյթի պահուն

կանները:

Գուսան երգչախումբ երբ ըսենք, անշուշտ չենք կրնար չիշել մեր սիրելի պոետ Էդիկը. այսօր անկասկած խայտաղ իր հոգին: Գուսան երբ ըսենք, նաեւ կը հասկնանք երկարամեայ նուագակից դաշնակահար մեր սիրելի Պրն. Վանիկ Յովհաննիսեանը, որուն համեստ կերպարը, անվերապահ, անշահախնդիր աջակցութիւնն ու իրաւաստուկ տաղանդը մեծ դեր ունին մեր երգչախումբի յառաջխաղացքին մէջ: Սիրելի Պրն. Վանիկ, ձեր ոյժը անսպառ:

Հայ երգը մեր հոգատարութեան, մեր փայլալայնքին պէտք ունի, որպէսզի ան հնչէ զուպ եւ մնայ իր վեհութեան վրայ: Սիրելի «Գուսան» երգչախումբի խմբավար՝ Յովսէփի մէջ թովմասեան, յոյժ գնահատելի է ձեր բժախնդիր, խղճմիտ, անսակարկ մօտեցումը հանդէպ հայ երգին, հանդէպ մեր ստեղծագործութիւններուն, հանդէպ մեր երաժիշտներուն: Իբր խմբավար՝ յաագոյնին կը ձգտիք եւ հայ երգը յաագոյնին արժանի է. ձեր կորովը միշտ:

Հոկտեմբերը մշակոյթի ամիս որպէս ծանօթ է. Համագգայինի համար սակայն, ամէն ամիս մշակոյթի ամիս է, ամէն օր մշակոյթի օր է: Այս առիթով մեր երախտագիտութեան խօսքը կ'ուղղենք Համագգայինի բոլոր կամատր գիւնորներուն, որոնց անդու, անձնուէր գործունէութիւնը անգնահատելի է, եւ որոնց շնորհիւ այս միութիւնը 88 իսկ «Գլաճոր» մասնաճիւղը 47 տարիներ շարունակ, ի դէմ բազմապիսի դժուարութիւններու, յամառօրէն կառնած կը մնան Համագգայինի առաքելութեան, մեր անգին զանձին՝ մեր մշակոյթի պահպանման. առ այդ, սիրելի «Գուսան» երգչախումբի յանձնախումբի անդամներ, վարչական ներկայացուցիչ Լորիկ Գաթրճեան, ձեր բոլորին ոյժը անսպառ:

Ու վերջապէս, մեր խօսքը ձեզի է, սիրելի նուիրատուներ, աջակիցներ, հանդիսատեսներ: Միայն միասին գործելով է որ մենք պիտի կարենանք մեր մշակոյթը վառ պահել սերունդներ շարունակ: Բարի երթ հայ երգին»:

Թորոնթոյի Հայ Ակումբի 20ամեակ

Մելինէ Աւանեսի

Հոկտեմբեր 1ին, Թորոնթոյի Հայ Ակումբը տօնեց իր հիմնադրման 20րդ տարեդարձը՝ ներկայութեամբ միութեան անդամների եւ համակիրների:

Ձեռնարկը տեղի ունեցաւ St-George Banquet Hall-ում եւ անցաւ շատ յաջող:

Սոյն ծրագրի հասոյթը ամբողջովին պիտի յատկացուի Հուլի քաղաքի Դանիէլ Ղազարեան դպրոցի օգնութեան ծրագրին, որը Միութիւնը ստանձնել է 2013 թուականից ի վեր:

Երեկոն ձոխացրեցին գաղութի երիտասարդ երգչուհի

Մինէ Ծատուրեանն եւ երաժիշտներ Ջիան Ստեփանեանն ու Մատիանա Թորոսեանը:

Ծրագրի սկզբին Նորա Օհանջանեանը հանդիսատեսին տեղեկացրեց Ակումբի հիմնադրման մասին եւ ընթերցեց Միութեան վերջին հինգ տարուայ գործնութեան տեղեկագիրը, որից յետոյ Միութեան ատենապետ Վարաժ Ստեփանեանը շնորհակալական խօսք յայտնեց ներկաներին եւ բացատրեց Միութեան ամենակարեւոր առաքելութիւններից մէկի մասին, որն է Հուլի քաղաքի Դանիէլ Ղազարեան դպրոցի աշակերտներին տաք ծաշ հայթհայթելու ծրագիրը, որը կա-

տարում է Yalkejian Foundation-ի միջոցով:

Նոյնպէս Վարաժ Ստեփանեանը Վարչութեան եւ Միութեան անդամների կողմից մեծարեց Ակումբիս հաւատարիմ եւ ծրագրան աշխատող՝ Ավարդ Սիրաքիին, որը հանդիսացաւ ներկաների քաջալերանքին եւ յոտնկայս բուն ծափահարութիւններին:

Ընթրիքից յետոյ, երեկոն խանդաւառեցին գաղութիս նոր երգիչներ Միւր Մինասեանն ու Հասմիկ Թաշճեանը՝ ընկերակցութեամբ DJ Gary-ի: Ձեռնարկի ընթացքին ցուցադրում էին Միութեան ծրագրերից զանազան տեսանկյուններ:

Թորոնթոյի Հայ Ակումբի վարչական անդամներ կը նշեն միութեան հիմնադրութիւնը:

Խրախճանքը տեւեց մինչեւ ուշ գիշեր եւ ներկաները հեռացան բարձր տրամադրութեամբ: Թորոնթոյի Հայ Ակումբը կը շարունակէ իր յառաջա-

դէմ ընթացքը եւ ինչպէս եւ միշտ, Հայ Գաղութին կը հրամցնէ զանազան մշակութային եւ գեղարուեստական ձեռնարկներ:

Հալէպի Իրավիճակը Այսօր. Հարցազրոյց՝ Սուրիահայութեան Շտապ Օգնութեան եւ Վերականգնումի Մարմնի Բանբեր Մարիա Գաբրիէլեանի Հետ

Հարցազրոյցը վարեց՝ Սալբի Սաղտըճեան

Հալէպի մէջ վերջին շրջանին տեղի կ'ունենան բռնի քայքայումներ կառավարական զօրքերու եւ ընդդիմադիր զինեալ ահաբեկչական խմբաւորումներու միջեւ, որոնք հետեւաբով հրթիռակոծման կ'ենթարկուին Հալէպի բնակելի թաղամասերը, որոնց մէջ ըլլալով նաեւ հայաշատ շրջանները: Հայկական դպրոցները մօտ մէկ շաբաթ փակ մնացին: Այս առիթով համացանցով հարցազրոյց մը ունեցանք Սուրիահայութեան Շտապ Օգնութեան եւ Վերականգնումի մարմնի բանբեր Մարիա Գաբրիէլեանի հետ:

-Հարցում. *Մարիա, Ինչպէս լուրերն են կը հետեւինք Հալէպ մէջ բռնի քայքայումներ տեղի կ'ունենան ռուսական օդուժի օգնութեամբ՝ Սուրիական բանակին եւ զինեալներուն միջեւ: Ինչպիսի՞ իրավիճակ կը տիրէ հայաբնակ շրջաններուն մէջ:*

-Պատասխան. Հայաբնակ շրջանները յար եւ նման Հալէպի բոլոր շրջաններուն ամէնօրեայ, երբեմն ամենժամեայ դրութեամբ ըմբակոծման կ'ենթարկուին: Անցնող տասը օրերուն իրավիճակը կրկին մեծապէս վատթարացաւ: Փառք Աստուծոյ, որ վնասները միայն նիւթական էին: Տասնեակ մը հալէպահայերու տուններ ւերակ դարձան, ափսոս որ հրթիռակոծման պահուն տնեցիները տան մէջ էին եւ սարսափը մեծ էր, մանաւանդ այդ տուններուն մէջ, ուր անչափահասներ կային:

Միւս կողմէն սուրիական բանակը բաւական յառաջնադաշ կ'արձանագրէ: Երէկ 26 Նոյեմբերին, բանակը ազատագրեց 2012էն զինեալ ահաբեկչներու տիրապետութեան անցած Հալէպի կարեւոր շրջաններէն մէկը՝ Մէսէքէն Հեննօն:

-Հարցում. *Քանի մը օր առաջ լսեցինք, որ զինեալ ահաբեկիչներուն կողմէ արձակուած հրթիռներուն թիրախը եղած է դպրոց մը, եւ որուն հետեւանքով զոհուած է ութ աշակերտ: Ինչպէ՞ս կը բացատրէք այս կացութիւնը: Արդեօք զինեալները թիրախ կ'ընտրեն դպրոցները:*

-Պատասխան. Հալէպի հայկական բոլոր դպրոցները կը գործեն: Դասաւանդութիւնը կը շարունակուի, բացի այն օրերէն, երբ ըմբակոծումները կը սաստկանան: Ապահովական նկատառումներով Հալէպի ազգային վարժարանները միացած են մէկ կառոյցի մէջ (նկատի ունենալով, որ ազգային երեք դպրոցներու կառոյցները Նոր Գիտի շրջանին մէջ կը գտնուին): Այսօրուան դրութեամբ

Հալէպի մէջ կը գործեն հայկական 11 վարժարաններ աւելի քան 2000 աշակերտներով: Բոլոր դպրոցներն ալ նախագծուական միջոցներ ապահոված են, որպէսզի ըմբակոծման ժամանակ աշակերտներու անվտանգութիւնը ապահովեն:

Թէ զինեալները թիրախ կը դարձնեն վարժարանները կտրականապէս չեն կրնար հաստատել, սակայն երբ երկու ամսուան մէջ տասնեակ մը դպրոցներ կը ըմբակոծուին եւ աշակերտներ կը զոհուին, կորսական մշակներ եւ աշակերտներ կը վիրաւորուին, կ'անդամահատուին, ապա այնքան ալ բացառուած չի դառնար դպրոցները թիրախ դարձնելու զինեալ ահաբեկիչներու նպատակը:

Բերիոյ թեմի առաջնորդ Շահան արք. Սարգիսեան կ'այցելէ ՍՕՍԻ կազմակերպած Ամանորեայ ցուցահանդէսը

-Հարցում. Հալէպի մէջ ապահովական խնդիրէն բացի, ինչպիսի՞ դժուարութիւններ ունիք:

-Պատասխան. Ապահովականէն անդին Հալէպի միւս խնդիրները ծառայողական բնագաւառին կը վերաբերին: Չորս ամիսէ ի վեր ելեկտրական հոսանքը կը շարունակէ անջատուած մնալ: Զորի մատակարարման խնդիրը փառք Աստուծոյ մասամբ լուծուեցաւ: Ամբողջ տարուան ընթացքին քանի մը շաբաթ միայն ջուրի խնդիր ունեցանք, երբ բանակը յարձակում գործեց զինեալներուն վրայ այն տարածքին մէջ, ուր ջրամատակարարման կեդրոնը կը գտնուէր: Համացանցի ծառայութիւնը շուրջ երկու տարուան մերթ անջատումէ եւ մերթ տկարութենէն ետք այսօր վերականգնուած է եւ Հալէպ արագ համացանցի հնարաւորութիւն ունի:

Մեծ խնդիրը կը շարունակէ մնալ սղաճը, սուրիական թղթոսկին ամերիկեան տոլարին դիմաց անկում կրելու

պատճառով ապրանքատեսակները արտասովոր սղաճ արձանագրեցին, թէեւ աշխատավարձերու յաւելում կատարուեցաւ, սակայն սաւառնող գնածին հետ քայլ պահել կամ նոյնիսկ մօտիկ հեռաւորութեան վրայ մնալը կարելի չեղաւ:

-Հարցում. *Վերջերս քննարկման առարկայ դարձաւ այն, որ հալէպահայերուն մեծ մասը կ'ուզէ դուրս գալ քաղաքէն, բայց նիւթական դժուարութիւն ունի: Ինչ կ'ըսէք ատոր մասին:*

-Պատասխան. Խաւ մը կայ որ չուզեր ելլել Հալէպէն, ոչ թէ իր նիւթական դժուարութեանց պատճառով, այլ՝ կառչած կը մնայ իր տունին, իր գաղութին եւ կը հաւատայ, որ ասիկա անցումային

Մարիա Գաբրիէլեան

լումի վտանգը կրկին կը յայտնուի: Մեր հայրենիքը իսկապէս հրաշալի երկիր է, եթէ Հալէպէն հեռացող հալէպահայերը բոլորը հաստատուէին Հայաստան մէջ հրաշալի կ'ըլլար եւ պատերազմի այս արհաւիրքին մէջ դրական բան արձանագրուած կ'ըլլար: Սակայն ափսոս:

-Հարցում. *Հալէպ ուղղուած օժանդակութիւնները ինչպէ՞ս կը համակարգուին եւ կը բաժնուին:*

-Պատասխան. Գումարները կը բաժնուին Սուրիահայութեան Շտապ օգնութեան եւ Վերականգնումի մարմնի ծամբով, որ բաղկացած է Հալէպի մէջ գործող բոլոր կողմերու ներկայացուցիչներէ (երեք համայնքապետներ, երեք կուսակցութիւններ, Հակական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւն, Սուրիահայ Օգնութեան Խաչ): Այս մարմինը ոչ միայն Հալէպի, այլ ամբողջ Սուրիոյ հայութիւնը կը ներակայացնէ: Մեր հիմնական նւիրատու կողմը SARF-ն է, որ տագնապի առաջին օրերէն մեզի նեցուկ եղաւ, անոր կողքին ունինք Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի մասնաճիւղերը: Անշուշտ կան այլ օժանդակող կողմեր եւ:

Օժանդակութեան գումարները հիմնական չորս բնագաւառներու կը տրամադրուին՝ կենցաղային (առօրեայ կարիքներու, սնունդ թէ այլ), առողջապահական (վիրաւորներու բուժման եւ զոհերու յուղարկաւորութեան ծախսեր), բնակարանային (վնասուած բնակարաններու նորոգութեան) եւ կրթական (հայկական վարժարաններու օժանդակութիւն):

ՄՇՕՎՄԻ հասած գումարները կը տրամադրուին Հալէպի, Դամասկոսի, Ճեզիրէի եւ Ծովափի շրջաններու կարիքաւոր հայորդիներուն: Նշեալ իւրաքանչիւր շրջանի մէջ կը գործէ Շտապ Օգնութեան Գործադիր Մարմին:

27 Նոյեմբեր 2016, Երեւան

160 Ընտանիք Իրենց Տուններուն Բանալիները Տուած Եւ Սփիւռքի Նախարարութեան՝ Սուրիահայերուն Տրամադրելու

Սփիւռքի նախարար Զրանուշ Յակոբեան վերջերս յայտնած է, որ վերջին երկու շաբաթներուն 33 սուրիահայեր հասած են Հայաստան:

Անդրադառնալով անոնց բնակութեան վայրեր տրամադրելու հարցին՝ նախարարը դիտել տուած է, որ կայ երկու ձեւ. մէկը այն է, որ նոր հասնողները կը մնան ժամանակաւոր կացարաններու մէջ, մինչեւ տուններ վարձուին անոնց համար, իսկ ոմանց հարազատները արդէն իսկ Հայաստան կը գտնուին, ուստի նոր եկողները կ'ապաստա-

նին անոնց քով, մինչեւ որ անոնց մնալուն տուններ ապահովուին:

Նախարարը հաստատած է, որ չկայ Երեւան գալ փափաքող սուրիահայ մը, որուն համար համապատասխան օգնութիւն չի ցուցաբերուիր: «Չկայ ռեւէ մէկը, որ կ'ուզէ Երեւան հասնիլ եւ չի հասնիր: Մենք յստակացուցած ենք նաեւ, թէ ուրկէ՞ կրնան գումարներ ստանալ, ինչ քայլերու պէտք է դիմեն, որպէսզի Երեւան հասնին»՝ յայտարարելով, որ նկատի ունենալով այս հարցին համազգային բնոյթ ունենալը, տարբեր կառոյցներ

կ'օժանդակեն այս նպատակին:

Ըստ Զրանուշ Յակոբեանի, սուրիահայերը Հայաստանի մէջ կը դիմագրաւեն երկու հիմնական հարցեր՝ բնակարանի եւ աշխատանքի: Աշխատանքի առումով կառավարութիւնը կը փորձէ նախարարութիւններու, գործարարներու միջոցով աջակցիլ, որպէսզի անոնք կարենան գործարարական ծրագիրներ կատարել, աշխատիլ եւ ապրիլ: Ան աւելցուցած է, որ Երեւանի քաղաքապետարանն ալ կը փորձէ իր առաւելագոյնը ընել՝ առաջին անհրաժեշտութեան

կենցաղային իրեր տրամադրելով:

Բնակարանային հարցերուն մասին խօսելով՝ նախարար Յակոբեան ըսած է. «160 ընտանիք իրենց տուններուն բանալիները տրամադրած են մեզի, եւ մենք այդ տուններուն մէջ անվճար կը տեղաւորենք սուրիահայ ընտանիքներ»:

Ան տեղեկացուցած է, որ այս տարուան ընթացքին, մինչեւ Սեպտեմբեր 30, Հայաստան մեկնած են 428 սուրիահայեր: Սեպտեմբեր 30էն ետք, Հոկտեմբերին, Հայաստան մեկնած է 47 հոգի:

«Եգիպտահայերը Երկրին Մէջ Յարգանք Ու Վստահութիւն Կը Վայելեն»

«Արմէնփրես»-ի զրոյցը Եգիպտոսի Հայ Դատի յանձնախումբի ղեկավար Արմէն Մազլումեանի հետ.

Տարբեր երկիրներու մէջ հայկական համայնքներու պահպանութեան երաշխիքը հայրենիքի հետ կապը ամրապնդելն է: Այս մասին «Արմէնփրես»-ի հետ զրոյցի ընթացքին նշած է Հայ դատի յանձնախումբի ղեկավար Արմէն Մազլումեանը՝ անդրադառնալով Եգիպտահայութեան խնդիրներուն:

-Պարոն Մազլումեան, Եգիպտոսի մէջ մօտաւորապէս քանի՞ հայ կը բնակի: Հայերը հիմնականօրէն ո՞ր քաղաքներուն մէջ կ'եղանագած են:

-Եգիպտոսի մէջ կ'ապրի շուրջ 8 հազար հայ: Անոնք հիմնականօրէն կ'եղանագած են Գահիրէ եւ Ալեքսանդրիա քաղաքներուն մէջ: Այդ քաղաքներուն մէջ ունինք մարզական եւ մշակութային հաստատութիւններ, բարեփրական եւ օգնութեան միութիւններ, երեք հայկական թերթ, որոնք դժուար պայմաններու մէջ հայապահպանման բարդ աշխատանք կ'իրականացնեն: Մեծ գնահատանքով նշեմ, որ Ազգային առաջնորդարանը նիւթական օժանդակութեամբ կը սատարէ բոլոր միութիւններու ծրագիրներուն, ինչպէս նաեւ անխտիր կը հոգայ համայնքի անդամներուն կրթութեան եւ բժշկական կարիքները: Կը սատարէ նաեւ հայութիւնը եւ Հայաստանը արաբ շրջանակին ներկայացնելու բոլոր ձեռնարկներուն: Օրինակ՝ Հայոց ցեղասպանութեան 100ամեակի առիթով Եգիպտոսի Բեմադրիչներու կողմէ արաբերէն լեզուով նկարահանուած «Ո՛վ սպաննեց հայերը» վաերագրական ֆիլմի ստեղծման

աշխատանքներուն, որ Նիւ Եորքի մէջ ստացաւ մրցանակ, ինչպէս նաեւ արժանացաւ Հայաստանի նախագահի մրցանակին:

-Վերջին տարիներուն ի՞նչ միտում կը նկատուի, հայերու հոսք դէպի Եգիպտոս, թէ հակառակը:

-Ընդհանրապէս, մեծ թիւով արտագաղթ կ'անդադրէ չկայ: 2011 թուականին յեղափոխութեան ժամանակ եւ անկէ ետք քանի մը հայ ընտանիք տեղափոխուած է ԱՄՆ:

-Սուրիահայերու տեղափոխութիւն Եգիպտոս կը նկատուի:

-Եգիպտոսի մէջ սուրիահայերու թիւը մեծ չէ: Եկած են մօտ տասը ընտանիքներ, որոնք սեփական աշխատանքով, գործի ծրագիրով կ'ապահովեն իրենց կեանքը: Եղած են դէպքեր, երբ մեր օգնութեան կարիքը ունեցած են: Ազգային առաջնորդարանի միջոցով եւ օժանդակութեամբ անոնց հարցերը կ'արգարուած են:

Ի դէպ, ազգային առաջնորդարանը այսօր երեք տարիէ կ'անոնաւոր ձեւով նիւթական օժանդակութեամբ կը մասնակցի սուրիահայութեան օգնութեան ֆոնտին, էքմիաժինի եւ երկու կաթողիկոսներու հովանաւորած ֆոնտին:

-Տեղի հայերը հիմնականօրէն ինչո՞վ կը զբաղին եւ ո՞ր ոլորտներու մէջ ներկայացուած են:

-Եգիպտոսի մէջ ալ աշխատին, միշտ եղած են առաջնագիծի վրայ: Անոնք ծանցցուած են իբրեւ հմուտ, պարկեշտ, հաւատարիմ, խելացի մասնագէտներ: Նախապէս ունեցած ենք յայտնի քաղաքական գործիչներ, որոնք երկրին մէջ բարձր պաշտօններ

Գահիրէի հայ Կաթողիկէ գերեզմանատունը

ունեցած են: Երկրայիս կ'ան բժիշկներ, ծարտարապետներ, դասախօսներ, արուեստագէտներ, դերասաններ, ոսկերիչներ, որոնք կը վայելեն Եգիպտոսի ժողովուրդին յարգանքն ու վստահութիւնը:

-Ի՞նչ խնդիրներ ունի հայ համայնքը: Լեզուի, մշակոյթի պահպանութեան առումով ի՞նչ դժուարութիւններ կ'ան:

-Ինչպէս աշխարհի տարբեր երկիրներու մէջ բոլոր հայկական համայնքները, այնպէս ալ Եգիպտոսի մէջ հայկական համայնքը ունի հայապահպանութեան խնդիր: Հայկական գաղութի պատասխանատուներու եւ միութիւններու ներդրած հսկայ ջանքերուն շնորհիւ մենք կրցանք պահպանել մեր ինքնութիւնը, մշակոյթը եւ լեզուն: Դժուարութիւնները շատ են, սակայն տեղական ուժերով եւ յաճախ դուրսէն եկած աջակցութեամբ կրցած ենք դժուարութիւնները յաղթահարել:

Հայութեան թիւի նօսրացման պատճառ դարձած են նաեւ օտար ամուսնու-

թիւները, որոնք կը դժուարացնեն հայապահպանման գործը: Տեղական հայկական մարմինները պէտք է ճիգ չխնայեն հայ պատանիներն ու երիտասարդները պահել անմիջական հայկական շրջանակներու մէջ եւ խրախուսել դէպի հայրենիք յաճախակի այցելութիւնները: Մենք աշակերտները կը քաջալերենք, որ իրենց բարձրագոյն ուսումը ստանան Հայաստանի մէջ՝ հոգալով անոնց բոլոր ծախսերը: Մեր փրկութիւնը մեր հայրենիքի հետ կապը ամրապնդելն է:

-Հայապահպանութեան գործին մէջ կարեւոր դերակատարութիւն ունին կրթական հաստատութիւնները: Քանի՞ հայկական կրթական հաստատութիւն կը գործէ Եգիպտոսի մէջ:

-Երկու դպրոց ունինք, մէկը Գահիրէի, միւսը Ալեքսանդրիոյ մէջ: Հակառակ աշակերտներու փոքր թիւին, հայոց լեզուն եւ պատմութիւնը եղած են ու կը մնան մեր մեծագոյն հետաքրքրութիւններէն:

Քերքուքի մէջ Հայկական Եկեղեցւոյ Բացում

Քերքուքի Նորակառոյց հայկական եկեղեցին:

Ձեռամբ Իրաքահայոց առաջնորդ Աազարը. Ասատուրեանի Հոկտեմբեր 14ին նաւակաւորելու եւ օծումը կատարուեցաւ Իրաքի հիւսիսային շրջանը գտնուող Քերքուք քաղաքի նորակառոյց եկեղեցւոյ:

Շրջանը, որ երկար ժամանակէ ի վեր պատերազմական անապահով վիճակ մը կ'ապրի, բոլոր մը հայեր քաջութիւնը ունին այդ թոհոբոհին մէջ եկեղեցի կանգնեցնելու եւ այն ալ ճիշդ կողքին «Իսլամական Պետու-

թեան», անոր սպառնալիքին տակ ու ամէնօրեայ յարձակումներուն ենթակայ:

Անոնք հաւատքի տուններ եւ մշակութային կոթողներ կը քանդեն, իսկ բոլոր մը հայեր եկեղեցի կը կառուցեն:

Քերքուք քաղաքը կը գտնուի Մուսուլէն հարաւ-արեւելք, 177 քմ. հեռաւորութեան վրայ: Անիկա Իրաքի նաֆթի արտադրութեան մեծագոյն կեդրոնն է, այդ պատճառով երկար ժամանակէ ի վեր անապահով վիճակ մը կը տիրէ հոն, իսկ այժմ ենթակայ՝ «Իսլամական Պետութեան» յարձակումներուն, որոնք յաճախ տեղի կ'ունենան:

Հայեր վաղուց ի վեր Քերքուք գտնուած են, սակայն 1928էն սկսեալ նաֆթային ընկերութիւնը հոն հաւաքած էր բաւական թիւով հայեր, որոնք որպէս արհեստաւորներ ծառայած են ընկերութեան մէջ, այսպիսով աշխոյժ եւ հայաշունչ գաղութ մը կը կազմուի:

1958-60ին անելի քան 120 ընտանիքներ, թիւով մօտաւորապէս 1200 անձ հոն կ'ապրէին: Ունէին եկեղեցի, դպրոց, միութենական հաստատութիւն:

Սակայն, տարիներու ընթացքին գաղութը նօսրացած է, իսկ վերջին տարիներուն անապահովութեան պատճառով շատեր հեռացան. այսօր հազիւ 30 ընտանիք՝ շուրջ 120 անձ կ'ապրի հոն:

Այսօր հանդերձ, հին եկեղեցիէն բացի, այս նոր եկեղեցին կառուցեցին Ս. Մարիամ Աստուածածին անուամբ:

Եկեղեցին պետութեան ծախսերով կառուցուած է, սակայն ազգապատկան հողատարածքի մը վրայ, թաղականութեան սրահին եւ ՀԱԸՄԻ ու թաղականութեան կեդրոնին կից:

Հաւաքական Մկրտութիւն Ախալցխայի Մէջ

Հաւաքական մկրտութենէն տեսարան մը

Ախալցխայի Հոգեւոր Տեսչութեան նախաձեռնութեամբ՝ Ախալցխայի շրջանի Երկրորդ Հախտ բնակելի շրջանին մէջ տեղի ունեցած է հաւաքական մկրտութեան արարողութիւն:

Մկրտութեան արարողութեան ժա-մանակ՝ մկրտութիւն ստացած է մօտ երկու տասնեակ մարդ, որոնց շարքին եղած է նաեւ մէկ երեխայ: Ախալցխայի հեգեւոր տեսուչ Հայր Յակոբ արեղայ Սահակեան եւ տէր Թորգոմ քահանայ Վարդանեան՝ մկրտողներուն բացատրած են Մկրտութեան սուրբ խորհուրդը:

Արարողութեան յաջորդած է

փոքրիկ համերգ, որ կազմակերպուած եղած է եկեղեցւոյ երգչախումբին եւ Երկրորդ Հախտի աշակերտներուն կողմէ:

Ապա բոլոր ներկաները ծաշակած են մատաղ, իսկ կարիքաւոր մարդիկ հնարաւորութիւն ունեցած են տանելու մատաղը իրենց ընտանիքներուն եւս: Մատաղի արարողութիւնը կազմակերպուած եղած է Յովհաննէս Գրիգորեանի հովանաւորութեամբ, որ մկրտութեան արարողութեան ու մատաղի նպատակով Ախալցխայի հոգեւոր տեսչութեան յատկացուցած է 7 գառնով:

«Հայաստանի Բնակիչների Մեծ Մասը Կոռուպցիայի Դեմ Պայքարի Հանդեպ Անտարբեր է»։ Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ

«Հետք»•b7- Համաձայն «Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ»-ի այսօր հրապարակված զեկոյոյի՝ Եվրոպայի եւ Միջին Ասիայի իւրաքանչիւր երրորդ քաղաքացին գտնում է, որ կոռուպցիան (փտածութիւնը) հանդիսանում է իր երկրի ամենալուրջ հիմնախնդիրներից մէկը։ Իսկ Մոլդովայում, Իսպանիայում եւ Կոսովոյում այդպէս են կարծում իւրաքանչիւր երեք քաղաքացիներից երկուսը՝ ցոյց տալով, որ անհրաժեշտ է ձեռնարկել հրատապ քայլեր ընդդէմ լիազօրութիւնների չարաշահման եւ գաղտնի գործարքների։

ԹԻՀԿ հաղորդմամբ՝ տարածաշրջանի հարցուած քաղաքացիների մօտաւորապէս մէկ երրորդը վստահ է, որ իրենց երկրների պետական պաշտօնեաները եւ պատգամատուները մեծապէս կոռումպացուած են, իսկ այդ նոյն հարցուածների մեծամասնութեան կարծիքով իրենց իշխանութիւնները չեն ձեռնարկում բաւարար ջանքեր կոռուպցիան կանգնեցնելու համար։

Հարցուածների աւելի քան կէսը (Եւրամիութեան (ԵՄ) երկրներում՝ 53 տոկոս, ԵՄ անդամակցման թեկնածու երկրներում՝ 53 տոկոս եւ ԱՊՀ երկրներում՝ 56 տոկոս) նշել է, որ իրենց երկրների իշխանութեան փորձերը կոռուպցիան նուազեցնելու ուղղութեամբ տապալուել են։ Առաւել վատ գնահատականներ իրենց քաղաքացիների կողմից ստացել են Ուկրաինայի (86 տոկոս), Մոլդովայի (84 տոկոս), Բոսնիա եւ Հերցեգովինայի (82 տոկոս) եւ Իսպանիայի (80 տոկոս) իշխանութիւնները։

«Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ»-ի ներկայ հարցման մէջ ընդգրկուել են Եւրոպայի եւ Միջին Ասիայի 42 երկրների մօտաւորապէս 60,000 քաղաքացիներ, որոնց՝ կոռուպցիայի հետ իրենց առօրեայ կենսքում առնչուելու փորձը ներկայացուած է «Մարդիկ եւ կոռուպցիան. Եւրոպա եւ Միջին Ասիա» զեկոյոյում։ Չեկոյը հանդիսանում է Կոռուպցիայի համաշխարհային բարոմետրի (ցուցիչի-խմբ.) շարքի հրապարակումներից մէկը։

Հանրային ծառայութիւններից օգտուելիս, միջին հաշուով, իւրաքանչիւր վեցերորդ հարցուած վճարել է կաշառք։ ԵՄ անդամ երկրների մեծ մասում այդպիսիք քիչ են եղել, իսկ ԵՄից դէպի արեւելք այդ թուերը աճում են։ Կաշառք տուածների տեսակարար կշիռն առաւել բարձր է Տաջիկստանում (50 տոկոս), Մոլդովայում (42 տոկոս), Ադրբեջանում եւ Դոմինիկանում (38 տոկոս), Ռուսաստանում (34 տոկոս)։ ԵՄ անդամներից նման կարգի երկրներ են Ռումինիան (29 տոկոս) եւ Լիտուան (24 տոկոս)։

Առաւել բարեկեցիկ երկրներում հարցուածների համարեա երկու երրորդը (65 տոկոս) գտնում է, որ հարուստներն ունեն չափազանց մեծ ազդեցութիւն իրենց երկրների քաղաքականութեան վրայ։ ԵՄ անդամակցութեան երկրներում այդ թիւը կազմում է 44 տոկոս, իսկ ԱՊՀ երկրներում՝ 46 տոկոս։ Այս առումով ԵՄ երկրների շարքում առաւել բարձր են տոկոսները Իսպանիայում (88 տոկոս), Պորտուգալիայում (85 տոկոս), Ֆրանսիայում (79 տոկոս), Գերմանիայում եւ Մեծ Բրիտանիայում (77ա-

կան տոկոս)։

«Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ»-ի նախագահ Խոզէ Ուզագը նշում է. «Կոռուպցիան լուրջ հիմնախնդիր է ողջ Եւրոպայի եւ Միջին Ասիայի տարածաշրջանում։ ԵՄ երկրներում շատ քաղաքացիներ տեսնում են, թէ ինչպէս են հարուստները եւ նրանք, ովքեր գտնուում են իշխանութեան մէջ, իրենց շահերի օգտին աղաաղում համակարգը։ Իշխանութիւններն ուղղակի բաւարար քայլեր չեն ձեռնարկում՝ սանձելու կոռուպցիան, քանի որ վերելում գտնուող անձինք դրանից ունեն մեծ օգուտներ։ Հարստութեան, իշխանութեան եւ կոռուպցիայի միջեւ այս խորապէս անհանգստացնող յարաբերութիւններին վերջ տալու համար իշխանութիւնները պէտք է ապահովեն թափանցիկութեան աւելի բարձր աստիճան, ներառեալ՝ նրանց առումով, ովքեր տնօրինում կամ վերահսկում են ընկերութիւններ ըստ իրական սեփականատէրերի հանրային ռեզիստրների (հաշուառումներու-խմբ.)»։

«Իշխանութեան բուրգի գագաթին գտնուող կոռումպացուած վերնախաւերին եւ օլիգարխներին դժուար է տապալել։ Բայց մենք տեսել ենք, որ դա կարելի է անել, եթէ մարդիկ միասնական են՝ իրենց առաջնորդներից աւելի բարձր չափանիշներ պահանջելու հարցում, եւ դատական համակարգն անկախ է եւ կարող է այդ կոռումպացուած առաջնորդներին պատասխանատուութեան ենթարկել», եզրափակում է պարոն Ուզագը։

Կոռուպցիայի դէմ պայքարն արգելակող առանցքային խնդիր է մնում այդ չարիքի դէմ բարձրաձայնող քաղաքացիների պաշտպանութեան անբաւարար մակարդակը։ Եւրոպայի եւ Միջին Ասիայի հարցուածների 30 տոկոսը նշել է, որ կոռուպցիոն յանցագործութիւնների մասին չյայտնողների աճող թուերը պայմանաւորուած են այն հանգամանքով, որ իրենք վախենում են հաշուեյարդարից։ Դրա մասին յայտնող իննգ անձանցից (ազդարարներից) երկուսը նշել են, որ իրենց դրա հետեւանքով տոււել են։

Հասարակական ներսում առկայ է նաեւ բացասական վերաբերմունք այդպիսի անձանց նկատմամբ։ Մասնատուրապէս, ԱՊՀ երկրներում հարցուածների միայն մէկ քառորդն (27 տոկոս) է գտնում, որ կոռուպցիոն յանցագործութեան մասին յայտնելը սոցիալապէս ընդունելի վարքագիծ է։

Քիչ է նաեւ այն քաղաքացիների թիւը, ովքեր զգում են, որ իրենք կարող են օգտակար լինել՝ կանգնեցնելու կոռուպցիան իրենց երկրներում։ ԵՄ երկրներում հարցուածների կէսից պակասն է (47 տոկոս) գտնում, որ իրենք զգում են, որ կարող են դերակատարում ունենալ կոռուպցիայի դէմ պայքարում։ Այդ թիւն էլ աւելի է նուազում, երբ դիտարկում ենք ԱՊՀ երկրները (31 տոկոս)։

«Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ»ը առաջ է քաշում չորս առանցքային առաջարկութիւն՝ նպաստելու քաղաքական կոռուպցիայի նուազմանը եւ զերծ պահելու կոռուպցիայի դէմ բարձրաձայնողներին իրենց նկատմամբ հաշուեյարդարից։ Եւրոպայի եւ Միջին Ասիայի երկրների իշխանութիւնները պէտք է.

- Սահմանեն լոբիինգի աւելի թափանցիկ կանոններ եւ ունենան լոբիինգի ռեզիստրներ, որպէսզի աւելի հասկանալի լինեն քաղաքական որոշումների ընդունման շարժառիթները։

- Ապահովեն դատական իշխանութեան անկախութիւնը, մասնատուրապէս, ԵՄ անդամակցութեան թեկնածու երկր-

ներում եւ ԱՊՀ երկրներում։ Այդ նպատակով պէտք է նուազեցնել գործադիր իշխանութեան ազդեցութիւնը նրա վրայ եւ ներդնել դատաւորների նշանակման, տեղափոխման, առաջխաղացման եւ ազատման թափանցիկ եւ անաչառ մեխանիզմներ։

- Ընդունեն եւ կիրարկեն ազդարարների պաշտպանութեան համապարփակ օրէնսդրութիւն։

- Աջակցեն ազդարարներին եւ կոռուպցիոն յանցագործութիւնների մասին բարձրաձայնողներին եւ ապահովեն նրանց կողմից բարձրաձայնուած յանցագործութիւնների պատշաճ արձագանգումը եւ հետաքննութիւնը։

Կոռուպցիայի Համաշխարհային Բարոմետրի 2016թ. Հարցումը Հայաստանում

«Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ»-ի (ԹԻ) պատուէրով 2015թ. Դեկտեմբերի 28ից մինչեւ 2016թ. Մայիսի 2ն ընկած ժամանակահատուածում Հայաստանում TNS հետազօտական կազմակերպութեան կողմից անցկացուել է Կոռուպցիայի համաշխարհային բարոմետրի (ԿՀԲ) 2016թ. հարցումը։ Հարցման ընտրանքը կազմել է 1527 անձ (18 տարեկանից բարձր տարիքի բնակիչ) եւ որպէս հարցման մեթոդ ընտրուել էր դէմ առ դէմ հարցազրոյցը։ Հայաստանն ընդգրկուել է ԿՀԲ հարցման մէջ չորրորդ անգամ անընդմէջ (նախորդ հարցումները, որոնցում Հայաստանն ընդգրկուել էր, անցկացուել էին 2009, 2010 եւ 2013 թուականներին)։

ԿՀԲ 2016ի Հայաստանի Հիմնական Արդիւնքները

Կոռուպցիայի մակարդակը կրճատելու ուղղութեամբ իշխանութիւնների կողմից ձեռնարկուած քայլերը շատ արդիւնաւէտ կամ արդիւնաւէտ է համարում հարցուածների միայն 14 տոկոսը (2013թ. այն հաւասար էր 21 տոկոսի), այն դէպքում երբ այդ քայլերն անարդիւնաւէտ կամ շատ անարդիւնաւէտ է համարում հարցուածների 65 տոկոսը (2013թ. 53 տոկոսի փոխարէն)։

Հարցման մէջ ընդգրկուած հաստատութիւնների (կառոյցների)-ուրտների (1) ներկայացուցիչներից կոռուպցիայի մէջ առաւել ներքաշուած են ընկալում պետական պաշտօնեաները (հարցուածների 45 տոկոսը), հանրապետութեան նախագահը եւ իր աշխատակազմը (44 տոկոս) եւ հարկային մարմինների պաշտօնեաները (43 տոկոս)։

Հարցուածների 66 տոկոսի կարծիքով հարուստները Հայաստանում ունեն չափազանց մեծ ազդեցութիւն, եւ միայն 26 տոկոսն է կարծում, որ հարուստները ոչ մի ազդեցութիւն չունեն կամ ունեն սահմանափակ ազդեցութիւն երկրի կառավարման հարցերում։

Սակայն ինչպէս եւ 2013թ. դէպքում էր, այս տարի էլ Հայաստանի դէպքում պատկերն առաւել մտահոգիչ է դառնում, երբ դիտարկում են հարցման այն արդիւնքները, որոնք վերաբերում են կոռուպցիայի դէմ պայքարի մէջ մարդկանց ներգրաւուած լինելու ցանկութեանը եւ այդ պայքարում իրենց դերի ընկալմանը։ Մասնատուրապէս, հարցուածների 63 տոկոսը կարծում է (2013թ. այդ տոկոսը նոյնն էր), որ շարքային քաղաքացու ներգրաւումը կոռուպցիայի դէմ պայքարում ոչինչ չի փոխի։ Սա ԱՊՀ տարածքում ամենացածր ցուցանիշն է, իսկ ողջ տարածաշրջանում աւելի ցածր ցուցա-

նիշ է գրանցուել միայն Չեխիայում (64 տոկոս), եւ նոյնքան՝ Յունգարիայում։ Կոռուպցիայի դէմ պայքարում ներգրաւուել չի ցանկացել հարցուողների 52 տոկոսը։ Այս ցուցանիշը հարցման մէջ ընդգրկուած տարածաշրջանի 42 երկրների մէջ ամենացածրն է, եւ նոյն պատկերն էր նաեւ 2013թ. հարցման ժամանակ, չնայած այն ժամանակ այդ տոկոսն էլ աւելի բարձր էր։ Սա վկայում է կամ - հասարակութեան անտարբերութեան մասին, կամ նրանում տիրող վախի մթնոլորտի, կամ էլ նրա կողմից Հայաստանում կոռուպցիայի դէմ պայքարի խաղաղ ձեւերի անարդիւնաւէտութեան մասին։ Վերջապէս, հայաստանցի հարցուողների 67 տոկոսը (2013թ. այն նոյնպէս 67 տոկոս էր) չի բարձրաձայնի կոռուպցիոն դէպքերի մասին, եթէ դրանց առնչուի կամ վկայ լինի։ Այս ցուցանիշով Հայաստանը նոյնպէս տարածաշրջանի 42 երկրների մէջ գտնուել է վերջին տեղում։ Ընդ որում, ամէնից յաճախ որպէս պատճառ բերում էր վախը հնարաւոր հետեւանքներից (41 տոկոս)։ Հետաքրքիր է նշել, որ 2013թ. Հայաստանում ամէնից յաճախ (68 տոկոս կամ ամենաբարձր ցուցանիշն այն երկրների շարքում, որտեղ հարցուածների մեծամասնութիւնը չի բարձրաձայնի կոռուպցիոն դէպքերի մասին) չէր յայտնի կոռուպցիոն դէպքերի մասին, քանի որ գտնում էր, որ դրանից ոչինչ չի փոխուի։

Հայաստանի վերաբերեալ այլ տուեալներից կարելի է յիշատակել, որ որեւէ հաստատութեան-ուրտի հետ առնչուած հարցուողների միայն 24 տոկոսն է նշել, որ ինքը այդ հաստատութեան-ուրտի աշխատակցին կաշառք է տուել (2)։ Վերջապէս, Հայաստանի հարցուողների 77 տոկոսը նշել է, որ հասարակութիւնում սոցիալապէս ընդունելի չէ յայտնել կոռուպցիոն դէպքերի մասին։ Սա նոյնպէս տարածաշրջանի կտրուածքով ամենաբարձր տոկոսն է։

1.- Այդ հաստատութիւնների-ուրտների ներկայացուցիչներն են հանրապետութեան նախագահը եւ նրա աշխատակազմը, պատգամատուները, գործարարները, պետական պաշտօնեաները, տեղական ինքնակառավարման մարմինների պաշտօնեաները (առաջին անգամ են ընդգրկուել ԿՀԲ հարցումներում), ոստիկանները, դատաւորները, հարկային մարմինների պաշտօնեաները եւ կրօնական առաջնորդները։

2.- ԿՀԲ նախորդ՝ 2013թ. հարցման ժամանակ կաշառք տուել էր հարցուողների 18 տոկոսը։

Join us

[www.facebook/
Torontohye
newspaper](http://www.facebook.com/Torontohyepaper)

Հայաստանի Զրամատակարարման Ամբողջ Համակարգը 15 Տարիով Պիտի Յանձնուի Ֆրանսական «Վիոլա Կրուփ»-ին

Հայաստանի ուժանիթային ենթակառուցումներում եւ բնական պաշարներում նախարարության եւ «Վիոլա» ընկերության միջեւ Նոյեմբեր 23ին ստորագրուած է պայմանագիր, ըստ որում, 2017 թուականի Յունուար 1էն Հայաստանի բոլոր 5 ջրամատակարար ընկերություններում համակարգերը պիտի կառավարէ ֆրանսական «Վիոլա Կրուփ»ը: Ըստ պայմանագրին՝ ան պարտաւոր է վարձակալութեան վերջին տարին՝ 2030 թուականին, ընկերի ջրի վաճառքի քանակը հասցնել 174 միլիոն խորանարդ մետրի եւ սպասարկման ամբողջ տարածքը ապահովել 24 ժամեայ ջրամատակարարումով, նաեւ ծշղել միասնական սակ: Այս մասին կը գրէ Արմէն Վարդանեան:

Այսպիսով «Վիոլա Զուր» ընկերությունը պաշտօնապէս դարձաւ Հայաստանի ընկերի, ջրամատակարարման եւ ջրահեռացման համակարգերու միասնական վարիչ ընկերութիւնը՝ յառաջիկայ 15 տարիներուն համար: Անիկա կը նախատեսէ սպառողներուն ջրամատակարարման, ջրահեռացման եւ կեղտաջուրներու մաքրութեան ծառայութիւններ մատուցել՝ 800 միլիոն եւրօ ընդհանուր արժեքով: Յիշեցնենք, որ մինչեւ այսօր Հայաստանի մէջ նոյն աշխատանքը կը կատարեն հինգ տարբեր ընկերութիւններ, հետեւաբար, ջրի սակագինները տարբեր էին, նաեւ ծառայութիւններու մատուցման որակը:

Նշենք, որ պաշտօնական վի-

ճակագրութեան համաձայն՝ Հայաստանի մէջ շուրջ 600 բնակավայրեր ընդգրկուած չեն կեդրոնական ջրամատակարարման սպասարկման տարածքներուն մէջ: Անկի պարզ՝ այս տարածքներուն մէջ ընկերի ջրի գիծեր չկան, մարդիկ դրոյով կամ տակառով ջուր կը գնեն:

Անդրադառնալով «Ռատիօլուր»-ի այն դիտարկման, թէ ինչ-ճակատագիր կ'ակնկալուի այս համայնքներուն, կարելի է արդեօք, որ օր մը այդ համայնքները ընդգրկուին ընդհանուր ցանցի մէջ՝ «Վիոլա Կրուփ»-ի պատասխանատու Մալիքա Կենտուրի ոչինչ բացառեց, բայց եւ այնպէս նշեց, որ անիկա եւ կարելի կ'ըլլայ իրականացնել օր մը:

Ան նշեց, որ, հաշուի առնելով ջրմուղ կոյուղիի համակարգերու ոչ բաւարար վիճակը, ընկերութիւնը համաձայնած է 15 տարիներուն ընթացքին համակարգին մէջ կատարել 37.5 միլիառ դրամի աշխատանքներ: Իսկ հայկական կողմը յանձն առած է այս կարելու ծրագրի իրագործման համար յառաջիկայ 4 տարիներուն ներդրել շուրջ 200 միլիոն տոլար: Այդ նպատակով Հայաստան վարկային միջոցներ պիտի ստանայ Վերակառուցման եւ Զարգացման Եւրոպական, Գերմանական Զարգացման եւ Ներդրումային Եւրոպական դրամատուներէն:

Հայաստան՝ 20 Ամէնէն Նորարար Երկիրներու Շարքին

Ռուպոր մը կը կատարէ բացումը Երեւանի մէջ կայացած Digitec Expo 2014-ին:

«Նիուզ».-Նոյեմբեր 18-19ին Դիլիջանի մէջ տեղի ունեցած է «Հայաստան 20.18-2018թ.՝ Հայաստանը 20 ամենանորարար երկրների շարքում» խորագիրով գործարար նորարարական ֆորումը, որուն մասնակցած են նաեւ Հայաստանի փոխադրութեան, կապի նախարարութեան պատուիրակութիւնը՝ նախարարի տեղակալ Գագիկ Թադեւոսեանի գլխաւորութեամբ:

Նախաձեռնութեան նպատակն էր նիւթերու համաձայն քննարկումներու, գործարար ներկայացումներու եւ կապերու միջոցով լուսարձակի տակ առնել Հայաստանի նորարարական զարգացման մարտահրաւերները, քննարկել զանոնք յաղթահարելու եղանակներն ու ծրագիրները:

Վարչապետ Կարէն Կարապետեանի կողմէ ֆորումի մասնակիցները ողջունած է Գագիկ Թադեւոսեան՝ նշելով, որ նախաձեռնութիւնը կարելու է նորարարական ոլորտին մէջ գործողներն ու անկէ օգտուողները համախմբելու, առկայ հիմնախնդիրները միասնաբար քննարկելու եւ համագործակցութեան ձեւաչափեր մշակելու համար:

«Հայաստան 20.18 - 2018թ.՝ Հայաստանը 20 ամենանորարար երկրների շարքում» գործարար նորարարական ֆորումին մասնակցած են միջազգային կազմակերպութիւններու շուրջ 200 ներկայացուցիչներ՝ Միացեալ Նահանգներէն, Ռուսիայէն, Պուկա-րիայէն, Իսրայէլէն եւ Վրաստանէն:

«Նայիրի» Քոնեաքը Արժանացած է Միջազգային Բարձրագոյն Մրցանակի

Մոսկուայի մէջ կայացած «Գինիի եւ թունդ ալքոլային խմիչքներու միջազգային մասնագիտացած մրցում»-ին, Երեւանի քոնեաքի գործարանի «Արա-րատ» «Նայիրի» 20 տարուան հնութիւն ունեցող քոնեաքը արժանացած է բարձրագոյն մրցանակի եւ ոսկի մետալի:

Մրցումին, որ կը կայանայ «Խաղողի եւ գինիի միջազգային կազմակերպութեան» (International Organisation of Vine and Wine) հովանաւորութեամբ, կը մասնակցին աւելի քան 299 անուն գինի եւ թունդ ոգելից ընկերութիւններ՝ ներկայացուած աշխարհի 16 երկիրներէ, որոնց կարգին՝ Փորթուգալէն, Սպանիայէն, Ռուսիայէն, Միացեալ Նահանգներէն, Ուքրանիայէն եւ Ֆրանսայէն:

Մրցանակները պիտի ցուցադրուին «Արարատ» թանգարանին մէջ:

«Արարատ» «Նայիրի» քոնեաքը կ'արտադրուի Երեւանի քոնեաքի գործարանին կողմէ 1967էն ի վեր: Անիկա արժանացած է քանի մը տասնեակ ոսկի մետալներու:

Հայկական «PicsArt»-ի Ծրագիրը՝ «iPhone»-ի Ծրագիրներու Լաւագոյններէն

Աշխարհի առաջատար ընկերային ցանցերէն մէկը հանդիսացող եւ Երեւան հաստատուած հայկական «PicsArt» ընկերութեան ծրագիրը (app) հեղինակաւոր CNET կայքին կողմէ ներառնուած է «iPhone» հեռաձայններու համար պատրաստուած լաւագոյն ծրագիրներու ցանկին՝ «Best iPhone Apps of 2016»-ի մէջ, «Viber»-ի, «Spotify»-ի եւ «Fitbit»-ի նման ծրագիրներու կողքին:

Նշենք, որ աշխարհի տարածքին աւելի քան 300 միլիոն սարքերու մէջ ներառնուած է արդէն իսկ

ամսական աւելի քան 80 միլիոն օգտագործող ունեցող այս ընկերութեան ծրագիրը, ներկայիս տրամադրելի է 20է աւելի լեզուներով: Անիկա կը գործէ նաեւ «Android» ծրագիրով բանող հեռաձայններու եւ սարքերու վրայ:

Յայտնենք, որ «PicsArt»ը հրապարակած էր արուեստական հմտութեամբ բանող երկու ծրագիրներ՝ «Remix Me»-ն եւ «Magic Video»-ն, զորս կարելի է օգտագործել լուսանկարներու եւ տեսանիւթերու համար: Կայքն է՝ picsart.com

«Դասարան»ը՝ Աշխարհի Հինգ Լաւագոյն Կրթական Ծրագիրներու Շարքին

«Արմէնփրես».- «Դասարան» կրթական ծրագիրը ստեղծուած է Երեւանի մէջ՝ 2009ին, խումբ մը ստեղծարար երիտասարդներու նախաձեռնութեամբ: Առաջին իսկ օրէն կրթական ծրագրի խումբը մշակած է տարբեր ելեկտրոնային գործիքներ, որոնց շնորհիւ հայ աշակերտներուն համար կրթութիւնը կը դառնայ աւելի մատչելի եւ հետաքրքրական:

«Դասարան» կրթական ծրագրի հիմնադիր Սուրէն Ալոյեան յայտնած է, որ «Դասարան» ծրագիրը համախմբած է ուսուցիչները, աշակերտներն ու ծնողները: Երկու ամիս առաջ ՄԱԿի կողմէ կազմակերպուած նորաստեղծ ծրագիրներու մրցոյթին «Դասարան»ը ձանչցուած է հինգ լաւագոյններէն մէկը՝

հնարաւորութիւն ստանալով ժընեւի մէջ ներկայացնել Հայաստանը, որպէս կարողական (potential) կրթութիւն արտահանող երկիր»:

Հայաստանի մէջ Եւրոպական Միութեան պատուիրակութեան ղեկավար Փէդր Սոփթալսքին ընդգծած է, որ ասիկա փոքր, բայց արդիւնաւէտ ծրագիր է: «Երկրի ապագան երիտասարդներն են: Հայաստանի մէջ բազմաթիւ են տաղանդաւոր երիտասարդները, պարզապէս անհրաժեշտ է ճիշդ օգտագործել անոնց ունակութիւնները, հմտութիւնները, թելեր տալ անոնց: Եւրոպական Միութիւնը պիտի շարունակէ աջակցիլ Հայաստանի մէջ կրթական ծրագիրներու գործադրութեան», նշած է ղեսպանը: Կրթական ծրագիրը կը տրա-

մադրէ միասնական ցանցային հարթակ՝ յագեցած թէ՛ առցանց խաղերով, մրցումներով, եւ թէ արտացանցային նախաձեռնութիւններով: Այս նախաձեռնութիւնները կը ծառայեն ոչ միայն տարբեր բնակավայրերու դպրոցներուն մէջ աշակերտներուն միջեւ եղած հեռաւորութեան կրճատման, այլեւ դրպրոցականներու փոխհաղորդակցմանսերտացման, ծնողք-աշակերտ-ուսուցիչ կապի ամրապնդման:

Իր գործունէութեան եօթը տարիներուն ընթացքին «Դասարան»ը հասած է Հայաստանի հանրակրթական դպրոցներու ամբողջական ընդգրկման՝ մէկ միասնական ելեկտրոնային հարթակին միացնելով 1347 հանրակրթական դպրոց:

Յատուկ Նախագիծ. Ազատամարտիկ-Ազարակապանը

Վահրամ Յուկհանչյան

Լեւոն Ազրոյեան

«Արմէնփրես»- Սիւնիքի մարզի Խնձորեսկ գիւղին մէջ ապրող Վահրամ Յուկհանչյանի մասին ակնարկի մը համար նիւթեր հաւաքելու ընթացքին յստակացաւ, որ դիմացս նստող մարդը քաջ ու հայրենասէր հայորդի մըն է։ Չէի գիտեր՝ ինչպէս ներկայացնել զայն, իբրեւ ազատամարտիկ, թէ՛ ազարակապան, որ գիւղատնտեսութեան մարզին մէջ մեծ յաջողութիւններու հասած է։ Ամէն պարագայի, այդ մարդուն կեանքի երկու դրսեւորումներն ալ արժանի են դրուատիքի։

Վահրամ երկու անգամ վիրաւորուած է։ Մինչեւ այսօր անոր կրծքավանդակին մէջ երկու բեկոր կայ։ Հասկնալի է, որ անոնք զգացնել կու տան, եւ՝ այնքան խիստ, որ ան քանի մը անգամ «անդի աշխարհ գացած՝ ետ եկած է»...

Վիրաւոր ազատամարտիկը լուրջ

բուժումի կարիք ունէր, ինչ որ բաւական սուղ էր։ Հետեաքար Վահրամ Յուկհանչյան «ԱԿԲԱ-ՔՐԵՏԻԹ ԱԿՐԻՔՈԼ» դրամատունէն որոշ գումար մը փոխ կ'առնէ, որպէսզի Գերմանիա մեկնի։ Դժբախտաբար այդ գումարը բաւարար չէր, եւ ան այդ գումարով ազարակ մը կը հիմնէ։ Եւ ահա մէկուկէս տասնամեակէ ան դրամատունէն օրինակելի վարկ ստացողներէն է։

Վահրամ հողի հետ աշխատանքին ծանօթ էր 8րդ դասարանէն։ Անոր հայրը եղած է գիւղի՝ ցորեն հնձող հսկայ մեքենայ վարողներէն մէկը, հետեաքար բնական է, որ պատանին մանկութենէն սիրած է մեքենաները։ Այդ սէրը իրեն օգնած է յաջողութեան հասնելու։

«Հողը պէտք է մշակել, հողը կը սիրէ, երբ իրեն հետ հաշուի կը նստին։ Միայն անբան մարդը կրնայ դժգոհիլ կեանքէն, երբ հեկտարներով հող ունի», կ'ըսէ ազարակապանը։

Վահրամ լաւատես է։ Թէեւ բժիշկնե-

րը անոր 2-3 ամսուան կեանք տուած էին, սակայն ան արդէն անելի քան հինգ տարիէ կ'ապրի, կ'ապրի ոչ թէ իբրեւ դատապարտուած, այլ բոլոր դժուարութիւններէն ելք փնտռող եւ յաճախ գտնող մարդ։ Այդպիսին է ազատամարտիկ-ազարակապան Վահրամ Յուկհանչյանը, որ կ'ապրի եւ կը ստեղծէ Գորիսի հիւանալի գիւղերէն մէկուն՝ Խնձորեսկի մէջ։

Վահրամի ազարակին մէջ կայ 20 կով (որոնցմէ 12-13ը՝ կաթնատու), 13 հորթ եւ 9 մայր խոզ։ Նշենք, որ Վահրամ կը հաւատայ խոզաբուծութեան արդիւնաւէտութեան։ Մէկ առ մէկ կը հաշուէ, թէ որքան եկամուտ կը բերեն իրեն մայր խոզերը՝ տասնեակ մը խոճկորներով։

Անասնապահութենէն ստացած եկամուտներուն մասին խօսելէ ետք Վահրամ կը պատմէ, որ իր հողատարածքներէն 60 հեկտարին վրայ կ'աճեցնէ ցորեն, զոր կը հաւաքէ ցորեն հնձող սեփական հսկայ մեքենայով։ Ասիկա եւս որոշ չափով եկամուտ է։

Ազատամարտիկ-ազարակապանը միշտ պրպտումներու մէջ է։ Ընթացքի մէջ է նոր եւ անելի ընդարձակ խոզանոցի եւ գոմի շինարարութիւնը։ Վահրամ Յուկհանչյանի համացանցէն կարդացած է, որ գոմի աղբէն կարելի է կազ ստանալ։ Կարդացած եւ ոգեւորուած է։ Մտադիր է ժամանակակից արհեստագիտութեան այդ ձեռքբերումը կիրարկել իր հայրենի գիւղին՝ Խնձորեսկի մէջ։

Ան վստահ է, որ այդ նախագիծը պիտի իրականացնէ, որովհետեւ ունի «ԱԿԲԱ-ՔՐԵՏԻԹ ԱԿՐԻՔՈԼ» դրամատան նման վաղեմի գործընկեր։

Հայաստանի Ռազմական Ուսումնական Հաստատութիւններուն Մէջ Կ'ուսանի 30 Աղջիկ

Հայ կին զինուոր մը կը մասնակցի Երեւանի մէջ զօրահանդէսի մը։

Հայաստանի ռազմական ուսումնական հաստատութիւններուն մէջ մասնագիտութիւններուն առնչուող որեւէ խտրականութիւն չի դրուիր աղջիկներուն եւ տղոց միջեւ։

«Վազգէն Սարգսեանի անուան ռազմական ինստիտուտում աղջիկները սովորում են բոլոր հինգ մասնագիտութիւններով։ Դա նրանց ցանկութիւնն է։ Օրինակ՝ ռազմական ափսոսանքի համալսարանում 12 մասնագիտութիւններից 7ում ունենք իգական սեռի ներկայացուցիչներ, իսկ ներկայումս ընդհանուր առմամբ շուրջ 30 աղջիկ ուսանողներ ունենք ռազմական ուսումնական հաստատութիւններում։ Նրանց թիւը տարեցտարի անկում է, եւ հետաքրքիրն այն է, որ չնայած ծնողների դէմ լինելուն՝ մեր աղջիկները շատ դէպքերում պնդում են եւս սովորում։ Դեռեւս որեւէ դէպք չի եղել, որ աղջիկները ժամանակի ընթացքում սխալ մասնագիտութիւն ընտրելու պատճառով հրաժարուեն ուսումից, իսկ տղաների հետ նման դէպքեր ունեցել ենք», 14-18 Նոյեմբերին Հայաստանի մէջ տեղի ունեցող ՆԱԹՕի շաբաթուան ծիրին մէջ կազմակերպուած «Կանայք զինուած ուժերում» թեմայով աշխատաժողովին ընթացքին ըսած է պաշտպանութեան նախարարութեան ներկայացուցիչը։

Գալինա Կարապետեան, որ դպրոցական տարիներէն որոշած է բանակին մէջ ծառայել, ներկայիս կ'ուսանի պաշտպանութեան նախարարութեան Արմենակ Խանփերեանցի անուան ռազմական համալսարանին մէջ։ Ընտրած է Հակաօդային պաշտպանութեան մասնագիտութիւնը։

«Մասնագիտացումս՝ փոքր եւ միջին հեռաւորութեան զենիթահրթիռային համալիրների շահագործող։ Սկզբում իմ ծնողներն էլ էին դէմ, բայց արդէն կողմ են, որ համակարգում եմ։ Կոտրել ենք կարծրատիպերը եւ ընդհանուր առմամբ ոչնչով չենք տարբերում այն տղաներից, ովքեր մեզ հետ սովորում են։ Մի գոցէ ռազմագիտութեան դասերը կամ այն, որ հայրիկս համակարգում աշխատող շատ ծանօթներ, ընկերներ ունի, ումից դեռ փոքր ժամանակուանից եմ լսել համակարգի մասին, հետաքրքրուել եմ, իմ մէջ առաջացրել են սէրը դէպի այս ոլորտը», յայտնած է ուսանողը։

Արցախեան Պատերազմի Նահատակներուն Ընդհանուր Թիւը

Ստեփանակերտի մէջ տեղի ունեցած զօրահանդէսէ պատկեր մը

Ստեփանակերտի՝ Արցախեան պատերազմի զոհերու թանգարանի կայքին մէջ անուն առ անուն տեղադրուած են բոլոր այն մարդոց անունները (անոնց ծնած թուականը, վայրը, որոշ այլ մանրամասնութիւններ, ինչպէս նաեւ՝ նկարը), որոնք զոհուած են ինչպէս ռազմական գործողութիւններու ընթացքին՝ 1991-1994 թուականներուն, այնպէս ալ նախապատերազմեան՝ 1988-1990 թուականներուն (Սումկայիթ, Պաքու, «Օղակ» գործողութիւն), եւ յետպատերազմեան՝ «ոչ խաղաղութիւն, ոչ պատերազմ» տարիներուն, 1994ի մա-

յիսեան անժամկէտ հրադադարէն մինչեւ այսօր։

Հակառակ որոշակի կրկնութիւններու (որոշ անուններ կը հանդիպինք երկու անգամ), ասիկա արցախեան պատերազմի զոհերու մասին ամէնէն ամբողջական, համապարփակ եւ վստահելի տեղեկատուութիւնն է մինչեւ այսօր հրապարակուածներու շարքին։

Հայկական ուսումնասիրութիւններու «Անի» կեդրոնը կը ներկայացնէ զոհերու վիճակագրական ընդհանուր պատկերը։

Պատերազմի տարիներուն Արցա-

խի քաղաքացիական բնակչութեան զոհերուն ընդհանուր թիւը շուրջ 1.500 է։

Արցախէն եւս շուրջ 2.700 հոգի նահատակուած է ռազմական գործողութիւններու ընթացքին, այսինքն այդ մարդիկ եղած են ազատամարտիկներ կամ իրենց հարազատ տուներու պաշտպաններ։

Եւս շուրջ 300 արցախցի զոհուած է 1994ի անժամկէտ հրադադարէն ետք։

Արցախի մէջ նահատակուած հայաստանցի ազատամարտիկներուն եւ զինուորներուն թիւը կը կազմէ 2.034 հոգի։

Եւս 1.326 հայաստանցիներ՝ ազատամարտիկներ, իրենց գիւղերու պաշտպաններ եւ խաղաղ բնակիչներ, զոհուած են պատերազմի տարիներուն Հայաստանի մէջ (հայ-ազրպէյճանական սահմանամերձ կռիւներու ընթացքին)։

Հայաստանէն եւ Արցախէն անհետ կորածներու ընդհանուր թիւը կը կազմէ շուրջ 600 հոգի։

Պատերազմի տարիներուն հայկական կողմէն կռուած եւ զոհուած ռուսերու, ուքրանացիներու ու նախկին խորհրդային այլ հանրապետութիւններու քաղաքացիներուն թիւը 37 է։

Չոհուած սփիւռքահայերու թիւը 4 է։ Չոհուածներու շարքին կան եւս մէկ տասնեակ իրանահայեր, որոնք, սակայն, նախքան պատերազմը տեղափոխուած էին Հայաստան։

Այս վիճակագրութեան մէջ չեն ներառուած 2015 եւ 2016 թուականներու կորուստները։

Ուրիշ Ի՞նչ Տեղեր Կարելի Է Տեսնել Հայաստանում. Թռչկանի Ջրվեժ

Արմինե Թորիկեան

Հայաստանը իր բնութեան գրկում ունի թաքնուած, գեղեցիկ վայրեր: Թռչկանի ջրվեժը Հայաստանի բնութեան ամենագեղեցիկ հրաշալիքներից մէկն է: Նա գտնուում է Շիրակ եւ Լոռու մարզերի սահմանին, արդիւնքն է Չիչխան գետի որը սկիզբ է առնում Շիրակի լեռնաշղթայի հիւսիս արեւելեան լանջերից, եւ ունի շուրջ 24մ բարձրութիւն: Երկու ձեւ կարելի է վայելել ջրվեժը՝ մէկը այն որ մեքենայով գնաք մինչեւ գետի ափը ու այնտեղից ոտքով անցնէք գետը ու հասնէք ջրվեժին, երկրորդը այն, որ քայլէք շուրջ 2 ժամ ու վայելէք նաեւ շրջակայ բնութիւնը:

Եթէ ձեզ համար հաճելի է քայլել բնութեան գրկում ապա վարորդից խնդրէք, որ նախքան ջրվեժ, սարից բխող յայտնի աղիւրի մօտ իջեցնի ձեզ: Աղբիւրից մինչեւ ջրվեժ շուրջ 2 ժամ քայլագնացութիւն է: Ճանապարհից մոլորուելու մտահոգութիւն պէտք չէ ունենալ, քանի որ արահետը շատ պարզ ու յստակ է եւ բացի ջրվեժ ուրիշ տեղ հասնելու հաւանականութիւն չկայ: Հողոտ արահետը անցնում է հսկայական բլուրների ու սարերի միջով: Բնութեան երանգը հիանալի է, մի տեղ ծառաշատ բլուր է ու անմիջապէս յետոյ դեղնագոյն հասկերով լանջն է գրաւում ուշադրութիւնը: Մի բլուրի վրայ իրարից հեռու աճել են բարակ ու նորատունկ ծառեր, իսկ միւս սարալանջը ծածկող խիտ կանաչ ծառերը: Բնութեան զանա-

զան կանաչ ու դեղին երանգներից երկինքը առաւել կապոյտ է երեւում:

Ամենահիանալին լռութիւնն է: Առօրեայում չենք էլ նկատում, որ մեր լսողութիւնը օրուայ մէջ դադար չի ունենում: Մեր զանազան զգայարանները կարող ենք չօգտուել ու հանգստանալ իսկ մեր լսողութեան համակարգը անընդհատ ծայնների յարձակումների տակ է: Թռչկանի ջրվեժի ճանապարհին կատարեալ լռութիւն է ու այդ ժամանակ զգում ենք, թէ մեր լսողութիւնը ինչպէս է ախտահանում առօրեայ ծայններից:

Ջրվեժին մօտենալը զգում ենք, երբ հեռուից լսում ենք ջրի թափուելու խուլ ձայնը ու քիչ յետոյ վերից տեսնում ենք այն: Ձեզ ողբեցող մեքենան կը տեսնէք գետի ափին կանգնած, մեքենաները դրանից աւելի առաջ չեն կարող գնալ:

Ջրվեժին հասնելու համար պիտի քայլելով անցնել գետը: Հանեցէք ձեր կօշիկներն ու գուլպաները ու քայլելով անցէք գետը: Քանի որ մեր փափկասուն ոտքերը սովոր չեն ջրի մուշի ու սուր քարերի վրայ բոքիկ քայլելու, ես կ'առաջարկեի, որ ձեզ հետ ունենաք մի գոյգ հին կօշիկներ որ գետը անցնելուց օգտուէք, դա ձեր ոտքերը կը պաշտպանի սուր քարերից ու չէք սայթաքի ջրի մուշով ծածկուած քարերի վրայ: Ջրվեժից առաջացած գետի հոսանքը ուժեղ չէ ու նաեւ խորքը մինչեւ ձեր ծունկերը կը հասնի: Բայց ունեցէք ուսապարկ որ պէսզի ձեր կօշիկները տեղադրէք մէջը: Աւելի ապահով է, որ ձեր ձեռքերը լինեն ազատ քան պայուսակով բեռնուած:

Թռչկանի Ջրվեժ

Հիանալի զգացողութիւն է, երբ դիմացից նայում ենք 24մ բարձրութիւն ունեցող ջրվեժին: Ջրվեժը թափում է հսկայական ժայռակտորների վրայ ու մաքուր ջրի կաթիլներով ողողում իր շուրջ բոլորը: Ուրեմն հանրատր չէ չթռչել եթէ մօտենալու էք ջրվեժին:

Չիչխան գետը հարուստ է եղել Կարմրախայտ ձուկով: Ձուադրման շրջանում ձկները լողում են գետի հակառակ հոսանքին: Ասում են, թէ մի օր գիւղացիները ակնատես են եղել, թէ ինչպէս Կարմրախայտ ձկները գետի հոսանքի հակառակ լողալով հասնում են ջրվեժին ու թռչում մօտ 24մ բարձրութիւն ունեցող ջրվեժի վրայով: Այդտեղից էլ ջրվեժը անուանում են Թռչկան: Ջրվեժի հետեւում կայ փոքրիկ քա-

րայր: Սքանչելի տեսարան է, երբ կանգնած էք քարայրում եւ այնտեղից նայում էք բարձրութիւնից թափուող ջուրին եւ զգում ջրի զօրութիւնը: Կարելի է ունենալ լողազգեստ կամ աւելորդ շապիկ, քանի որ ջրվեժի հետեւը անցնելուց լրիւթէն թոշուելու էք:

Հաճելի է, եթէ խմբով էք մասնակցում քայլագնացութեան, կարելի է կապուել քայլագնացութեան թուրերին Facebookով կամ google անելով գտնել խմբեր:

Ամբողջ օրը կարելի է անցկացնել այդ հիանալի բնութեան գրկում ու վայելել թէ՛ ջրվեժը, եւ թէ՛ շրջակայ բնութիւնը: Ձեր յաջորդ այցին մի փախցրէք այս գեղեցիկ տեսարժան վայրը:

Հայագէտ Ժան-Փիեռ Մահէ 6 Տարի Տրամադրած Է «Մատեան Ողբերգութեան»ը Ֆրանսերէնի Թարգմանելու

Հայագէտ Ժան-Փիեռ Մահէ

Ֆրանսացի նշանաւոր հայագէտ, բանասէր եւ պատմաբան Ժան-Փիեռ Մահէ Գրիգոր Նարեկացիի «Մատեան Ողբերգութեան» աշխատութիւնը 6 տարուան ընթացքին ֆրանսերէնի թարգմանած է: Անոր համոզումով, հայերէնին եւ ֆրանսերէնին միջեւ կան նմանութիւններ, որոնք կ'օգնեն աւելի դիւրութեամբ կատարելու թարգմանութիւնները: «Առաջին անգամ Հայաստան այցելած եմ տակաւին 40 տարի առաջ, որմէ ետք սկսայ Նարեկացի ուսումնասիրել: Այն ատեն արդէն իսկ ֆրանսերէն թարգմանութիւն մը կար, անոր որոշ չափով ծանօթացած էի, սակայն որքան որ ճիշդ ըլլար, անիկա Նարեկին համը չէր տար: Բանաստեղծ Ռուբէն Մելիք ուզեց, որ

նոր թարգմանութեան ձեռնարկեմ: Իրականութեան մէջ թերահաւատութեամբ սկսայ գործին՝ մտածելով, որ չ'արժէր արդէն թարգմանուածը նորէն թարգմանել: Ու թէւ կը հրապուրուէի Նարեկի կերտողութեամբ, սակայն բուն իմաստը չէի հասկնար: Ատիկա տեսց մինչեւ այն օրը, երբ կարդացի Հրաչեայ Թամրազեանի առաջին յօդուածները: Յանկարծ Նարեկը սկսայ նկատել ոչ թէ իբրեւ երկինքէն ինկած ասույ մը, այլ՝ միջնադարեան Հայաստանի մէջ ծնած եւ Նարեկավանքին մէջ դաստիարակուած պատմական անձնաւորութիւն մը», լրագրողներու հետ գրոյցի մը ընթացքին ըսաւ ֆրանսացի հայագէտը: Մահէ հայերէն սկսած է սորվիլ իր հայրենիքին՝ Ֆրանսայի մէջ:

«Առհասարակ այն, որ երկու լեզուներուն մէջ ալ շեշտերը կը դրոյն իրաքանչիւր բառի վերջին վանկին վրայ, կը զգանք բանաստեղծական որեւէ բնագիր թարգմանելու ընթացքին, ատիկա շատ կ'օգնէ կշռոյթը գտնելու համար: Եթէ հայերէնով տաղ մը կարդանք եւ շեշտերը լսենք, ճիշդ նոյնը պէտք է ֆրանսերէնով կրկնենք՝ օգտուելով բառերէն, որոնք նմանապէս վերջին վանկին վրայ շեշտադրուած կ'ըլլան», եզրափակեց Մահէ:

Հայկական Քարահունջը՝ Աշխարհի Լաւագոյն Ամենահին Աստղադիտարաններու 10ին Մէջ

Հայաստանի Քարահունջ մէգալիթեան համալիրը ճանչցուած է աստղերը դիտելու համար աշխարհի 10 լաւագոյն վայրերէն մէկը:

Աշխարհի լաւագոյն ամենահին աստղադիտարաններու ցանկը կազմած է լուսանկարիչ Պապակ Թաֆրեշին National Geographic-ի համար:

Համալիրը յայտնի է նաեւ «Ջօրաց քարեր» անուանումով, անիկա կը ներառէ 223 քար, ու հրաշալի վայր է Օրիոն համաստեղութիւնը դիտելու համար: Հեղինակին խօսքով քարերէն քանի մը հատը մինչեւ 10 թոն կը կշռեն ու անոնց վրայ կ'որ անցքեր կան:

Աշխարհի լաւագոյն ամենահին աստղադիտարաններու ցանկին մէջ են նաեւ Չաքօ կիրճը ԱՄՆ Նիւ Մեքսիքօ նահանգին մէջ, Փորթուկալի մէջ գտնուող Կրոմլեխ Ալմենդրիշ մէգալիթեան

համալիրը, «Մեթէորներ» եկեղեցիները Յունաստանի մէջ, Ալամուտ ամրոցի աներակները Իրանի մէջ եւ այլն:

Համագային
Հայ Կրթական եւ
Մշակութային Միութեան
«Գլաժոր» Մասնաճիւղ

Գրասէրներու խմբակի հաւաքներու շարք

Մասնաւոր Ծռեր Դիւցազնավէպը

Բ. մաս

Կը ներկայացնէ Արմինե Թորիկեանը
Չորեքշաբթի, 14 Դեկտեմբեր 2016
Երեկոյեան ժամը 8-ին

Համագայինի «Յ. Մանուկեան» գրադարանին մէջ
Հայ Կեդրոն, Թորոնթօ
Սիրով հրաւիրուած էք

Find us on facebook

www.facebook.com/Torontohye.newspaper

Թրքացած, Իսլամացած, Արաբացած Եւ Ընդհանրապէս Օտարացած Հայերու Հարցը

Յ. Պալեան

Գերխնդիր, որուն լուծման համար այսօր պէտք է կազմակերպուի, քանի որ ժամանակը, որ կ'անցնի, կը բարդացնէ կարելիութիւններու իրականացումը: Օղաչումները կ'ըսեն՝ «անվերադարձի կէտը», point of no-return: Միամիտ չըլլանք. մեծ է թիւը անոնց, որոնք մնացած են անվերադարձի կէտի ետին:

Բռնագրաւած Հայաստանի հողերուն վրայ դեռ կ'ապրին թրքացած եւ իսլամացած հայեր: Հայրենահանման պատճառով կարեւոր թիւ կը կազմեն արաբացած հայերը, քաղաքներու եւ գիւղերու մէջ, նոյնիսկ՝ անապատի ցեղախումբերու: Այս մասին խօսողներ միշտ եղած են, տրուած են թիւեր, քաղաքներու եւ գիւղերու անուններ:

Ներկայիս հայեր կ'օտարանան աշխարհի տարբեր երկիրներուն մէջ, անոնց թիւը մեր ենթադրածէն անելի է՝ հայրենահանումներ, հին գաղթականներ, նոր գաղթողներ, Ասիա, Եւրոպա, Ռուսիա, Ամերիկաներ, եւ այլ աշխարհներ: Այս նոր օտարացման համար ահազանգ չկայ, լրագրողներ չեն խօսիր, քանի որ ջարդ չկայ, արհիւն չկայ, ուշագրաւ եւ ցնցող չեն:

Լրատումիջոցներու ներկայացուցիչներ կ'այցելեն բռնագրաւեալ Հայաստան, հոն տարբեր պայմաններու մէջ եւ տարբեր ինքնութիւններով հայերու մասին հեռատեսիլային տեղեկութիւններ կը հաւաքուին: Նոր տեսակի օտարացումները լրատուութիւններու նիւթ չեն: Եթէ երբեմն մասնակի ուսումնասիրութիւններ ալ ըլլան, օտարացման ընթացքի կասեցումը եւ օտարացածներու վերադարձի գծով նախաձեռնութիւնները օրակարգ չեն: Հի բաւեր ահազանգել:

Ներկայիս, սփիւռքեան «մեղմ» պայմաններու մէջ օտարացողներու մասին չի խօսուիր, երբ գիտենք, որ այս օտարացումը ամէն օր կը կրծէ մեր շատ սիրած «հօր» սփիւռքը՝ որպէս համրանք եւ որպէս որակ-ինքնութիւն: Ո՞վ այսօր կրնայ ըսել, թէ՞ շեփորուած տասը մի-

Թուրքիոյ մէջ Նորշէն գիւղի մէջ իսլամացած հայ ընտանիք մը. 1915էն առաջ Նորշէնի մէջ կ'ապրէր 2150 հայ ընտանիք: Լուսանկարը՝ Անահիտ Հայրապետեանի:

լիոն սփիւռքահայերու ո՛ր տոկոսը անյուսօրէն օտարացած է, ո՛ր տոկոսը ինքզինք առաւել կամ նուազ «համայնք»ի մէջ զգալով հանդերձ, հայրենադարձութիւն-հայրենատիրութիւն կրնայ ընդունիլ:

Ղեկավարութիւններու կողմէ (Հայաստան եւ սփիւռքներ) երկու խմբաւորումները հայ կեանքի եւ ամբողջի մէջ առնելու ո՛չ գիտական ուսումնասիրութիւն կայ եւ ո՛չ ալ ծրագիր-քաղաքականութիւն: Անոնց «վերադարձ»ը խօսքով եւ յօդուածներով կարելի չէ իրականացնել: Բայց զգացական առատաբանութիւն կայ: Բարձրախօսային-հեռատեսիլային աղմուկը փուչիկ է, երբ այս հիմնահարցը կը սեւեռենք: Կը սեւեռենք՝ որպէս ծառի զարդարանք, համոզուածները համոզելու համար եւ այդքան. ան օրակարգ չէ:

Որպէսզի սփիւռքները, իրենց համրանքով եւ ձեռք բերած ուժով հայրենիքի հզօրացման իսկական ազդակ ըլլան, առաջին հերթին հայրենադարձութիւնը պիտի իրականացնեն, ապա պիտի պահեն գէթ այդ միտումի առկայութիւնը, երբ կ'ըսուի, թէ կը սպասուի «վերադարձի համար անելի լաւ օրեր»... Մինչ այդ, գաղտնիք չէ,

սփիւռքները կը մաշին տարտղնումով, լեզուի կորուստով, խառն ամուսնութիւններով, ինքնութեան աստիճանական կամ ամբողջական անհետացումով: Նոյնիսկ աշխարհագրական սեղմ շրջանակի համար ոչ ոք իսկապէս լուսաբանող թիւեր կրնայ տալ, կացութեան իրատեսական պատկերացումը ներկայացնել:

Ղեկավարական իսկական միտքը իրատեսութեամբ կը յատկանշուի: Երբ տեսողութիւնը կը սահմանափակուի անտառ ծածկող միակ ծառով մը, կը բաւարարուինք՝ հրավառութիւններով, սրահները յուզող երգախառն աղմուկով, մխիթարուելով եղածով, առանց երբեք հաշուի առնելու սրահ(ներ)է դուրս եղող զանգուածները, ապահովաբար՝ մեծամասնութիւնը:

Սփիւռքները, համայնքայինէն անդին նայող ղեկավարումի պէտք ունին: Ինչպէ՞ս անոնք պիտի մնան ազգի առաջնին մէջ: Սփիւռքներու մէջ տեսաբար կ'աճի հայրենադարձութիւնը անկարելի համարելու հոգեկան անկումը: Անելի բնական դարձած է մտածել մորիկներէ հարուածող Ֆլորիտա հաստատուելու մասին, քան՝ գեղատեսիլ Լոռի, եթէ դեռ լսած ալ ըլլան, թէ ինչ բան է եւ ո՞ր է այդ Լոռին:

Օտարացածներու վերադարձի եւ օտարացման կանխարգիլման աշխատանքը կը կազմակերպուի, եթէ գաղափարախօսական, ազգային եւ քաղաքական կամ քաղաքացիական Հայաստանի եւ սփիւռքներու ազգային բովանդակութեամբ կազմակերպութիւններուն կողմէ: Երբեմն կը մտածեն, որ եթէ նուազ փոթորիկ ստեղծենք Ցեղասպանութեան ծանաչումներու համար, որոնք զոհերը պիտի չկենդանացնեն, եւ զբաղինք օտարացածներու վերահայացումով, եւ քայլ մըն ալ առաջ երթալով՝ հայրենադարձութեամբ, անելի երախտաշատ աշխատանք կը կատարենք:

Այս հիմնահարցի մասին հարկ է խօսիլ, արտայայտուիլ, հաւաքաբար մտածելու ենթահող պատրաստել: Հայաստանի պետութիւնը կրնայ առնել առաջին քայլը որակաւոր խորհրդածողով մը հրաւիրելով, ոչ դասական ներկայացուցիչներով, նախ՝ կացութիւնը գնահատելու, ապա՝ ուսումնասիրութիւն կատարելու եւ մտածելու միջոցներու մասին:

Շատեր կարդացած ըլլալու են, որ Ա. Աշխարհամարտէն ետք մէկ հայ որբ գտնելու եւ ազգին վերադարձնելու համար մարդիկ հարիրաւոր քիլոմէթրներ կը քալէին: Օտարացածները ժամանակակից հայութեան որբերն են, անօթի չեն, չարչարանքի ենթակայ չեն, բայց ազգին յարաբերաբար՝ որբ են: Այս գիտակցութեամբ եթէ առաջնորդուինք, թերեւս փրկուողներ կ'ըլլան: Պարզ չէ՞ միթէ, որ օտարացումը, ազգի տեսանկիւնէ, ջարդէն տեսակարար տարբերութիւն չունի, նոյնիսկ եթէ հայկական անուններ հնչեն աստ եւ անդ:

Բախտաւոր պարագային, կը գոհանանք օտարացածներու «հայասիրութեամբ» եւ կամ զբօսաշրջութեամբ: Հարցը այլ է. վերականգնել ազգի համրանքի հզօրութիւնը եւ նոյն հոնով՝ իմացական-ստեղծագործական հարագատ ներուժը:

2 Նոյեմբեր 2016, Նուազի-ը-Կրան, Ֆրանսա

Դոկտ. Աբջամ Կը Հաստատէ Թուրքերու Ցեղասպան Մտադրութիւնը՝ Ապացուցելով Թալէաթի Հեռագրերու Վաւերականութիւնը

Յարութ Սասունեան

Փրոֆ. Թաներ Աբջամ լուրջ հարուած հասցուցած է Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ թրքական ժխտումներուն՝ խիստ բովանդակալից դասախօսութեան մը ընթացքին, որ տեղի ունեցած է «Արարատ-Էսքիճեան» թանգարանի «Շին» մատուռին մէջ (Միշըն Հիլզ, Քալիֆորնիա), Նոյեմբեր 20ին: Թուրք պատմաբան դոկտ. Աբջամ Զլարք համալսարանի՝ Հայոց ցեղասպանութեան ուսումնասիրութեան «Ռուպերթ Արամ եւ Մարիաննա Գալստեան, եւ Ստեֆան ու Մարիոն Մուկար» ամպիոնի ղեկավարն է:

Փրոֆ. Աբջամ վերջերս հրատարակած իր «Նայիմ պէյի յուշերն ու Թալէաթ փաշայի հեռագրերը» գիրքին մէջ, վերջնականապէս տապալել թրքական յամառ ժխտումները՝ Նայիմ պէյի գոյութեան եւ հեռագրերու իսկութեան վերաբերեալ: Այդ հեռագրերը Նայիմ պէյ վաճառած էր Արամ Անտոնեանին, իսկ վերջինս ալ 1920ականներու սկիզբը գաւորներ հրապարակած էր իր «Մեծ ոճիր» գիրքին մէջ՝ անգլերէն, ֆրանսերէն եւ հայերէն: Ցեղասպանութիւնը վերապրած Անտոնեան առաջին անգամ օսմանեան պաշտօնեայ Նայիմ պէյին հան-

դիպած է 1916 թուականին, Թուրքիոյ Մեսքենէ համակեդրոնացման ծամբարին մէջ, այնուհետեւ՝ 1918 թուականին, Սուրիոյ Հալէպ քաղաքը:

Թուրքիոյ ներքին գործոց նախարար Թալէաթ իր 1915 Սեպտեմբեր 22ի նշանակալից հեռագրին մէջ հրաման տուած է, որ՝ «հայերու բոլոր իրաւունքները Թուրքիոյ հողի վրայ, ինչպէս՝ ապրելու եւ աշխատելու իրաւունքները, արդէն ջնջուած են, եւ ոչ ոք պէտք է [կենդանի] մնայ, նոյնիսկ մանուկը՝ օրօրոցի մէջ: Այս բոլորին համար կառավարութիւնը իր վրայ կը վերցնէ ամբողջ պատասխանատւութիւնը»: Մէկ ուրիշ հեռագրի մը մէջ, ուղղուած Հալէպի կուսակալին՝ 1915 Սեպտեմբեր 29ին, Թալէաթ գրած է. «Անելի կանուխ տեղեկացուած էր, որ Թուրքիոյ մէջ գտնուող բոլոր հայերը անհետացնելու եւ բնաջնջելու որոշում կայացուած է կառավարութեան կողմէ, կոմիտէի [Միութիւն եւ յառաջդիմութիւն] հրամաններու հիման վրայ ... անկախ բնաջնջման միջոցներու զարհուրելի ըլլալէն եւ առանց խղճի խայթ զգալու՝ պէտք է վերջ դրուի անոնց գոյութեան, առանց հաշուի առնելու կիները, երեխաները կամ հաշմանդամները»:

1983 թուականին Թուրքիոյ Պատմագիտութեան Ընկերակցութիւնը հրա-

տարակեց Շինասի Օրելի եւ Սուրեյա Եուճայի հեղինակած գիրքը՝ պնդելով, որ Անտոնեանին կողմէ հրապարակուած Թալէաթի հեռագրերը յօրինուած էին, իսկ Նայիմ պէյ անունով պաշտօնեայ երբեք գոյութիւն չէ ունեցած: Օրել եւ Եուճա 12 փաստարկ յառաջ քաշած էին, թէ ինչո՞ւ կը հաւատային, որ այս փաստաթուղթերը կեղծ էին: Թէեւ Վահագն Տատրեան 1986ի իր հրապարակման մէջ մանրամասնօրէն հերքած էր Օրելն ու Եուճան, սակայն որոշ գիտնականներ կասկածանքով կը վերաբերէին Անտոնեանի գիրքին մէջ առկայ նիւթերուն:

Վերջին տարիներուն Օսմանեան արխիւներու նիւթերու երկարատեւ եւ քրտնաջան ուսումնասիրութիւններէն ետք, փրոֆ. Աբջամ յաջողեցաւ ապացուցել, որ Օրելի եւ Եուճայի ամբաստանութիւնները սխալ էին եւ անհիմն: Փրոֆ. Աբջամ թրքերէնով հրատարակուած իր նոր գիրքին մէջ եւ Նոյեմբեր 20ի դասախօսութեան ընթացքին՝ հաստատեց. 1) Իրականութեան մէջ եղած է Նայիմ պէյ անունով թուրք քաղաքացիական ծառայող մը: Օսմանեան բնօրինակ արձանագրութիւնները կը հաստատեն անոր գոյութիւնը: Ի դէպ, Թուրքիոյ ռազմական արխիւի 2007 թո-

Փրոֆ. Թաներ Աբջամ

ականին հրապարակած 7րդ հատորին մէջ առկայ է փաստաթուղթ մը, որ զայն կը նկարագրէ իբրեւ «Նայիմ էֆենտի, Հոսէյն Նուրի էֆենտիի որդի, 26 տարեկան, Սիլիֆքէն, ամուսնացած, հեռագրային պաշտօնեայ Մեսքենէի մէջ, ներկայիս կ'աշխատի իբրեւ պաշտօնեայ քաղաքի հացահատիկի պահեստանոցին մէջ (Նոյ. 14-15, 1916)»: Աբջամ հաստատեց, որ Նայիմի անունով կան երեք այլ օսմանեան փաստաթուղթեր, որոնցմէ երկուքը կը գտնուին Փարիզի «Պո-

«Բարեկեցի՞ք Բոլոր Հայերուն»

Հարազատ մը

Երուսաղէմի վանք, 1925: Եղեռնէն ծոցորպարած ատանացի մօր եւ սասունցի հօր զաւակ մը լոյս աշխարհ կու գար: Ծնողները նախընտրած էին Երուսաղէմ ապաւէն գտնել, որովհետեւ Քրիստոս հոն պիտի վերադառնար, երբ մեռելները յարութիւն առնէին: Երեք տարեկանին արդէն անգիր սորված էր անոնց արտասանած շարականները: Ապագայ ասմունքողը կը կազմաւորուէր այս մթնոլորտին մէջ: Երեք տարեկանին նաեւ կորսնցուցած էր հայրը:

Երուսաղէմի Թարգմանչաց վարժարանը ասորտելէ ետք Յակոբ Կիլոյեան կեանքը ծանչնալու իրեն յատուկ հետաքրքրութեամբ շրջած էր Երուսաղէմի շուկաներուն մէջ՝ տեսնելու համար, թէ ինչ արհեստներ կը կիրարկուէին: Սիրած էր ոսկերչութիւնը, որովհետեւ գեղեցիկ արհեստ էր, որովհետեւ գործածուած հում նիւթը ազնուական էր: Մահէն առաջ պիտի ըսէր՝ «Ազնի բարեկամութիւնը ոսկի ապարանջանի պէս օղակ-օղակ կը կազմուի եւ չի փճանար»: 1948ին Լիբանան հաստատուելէ ետք ան իր ոսկերչական ուրոյն ոճով ոչ միայն փնտռուած անուն էր նախապատերազմեան Լիբանանի ոսկերիչներու շուկային մէջ, այլ նաեւ դարձած էր Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան հայկական ներշնչումներով ստեղծագործող ոսկերիչը:

Սակայն մշակոյթով ապրող եւ շնչող, գիր ու գրականութեան սիրահարը նաեւ Երուսաղէմի վանքին զանգակատան մէջ գիշերներ լուսնելով՝ բանաստեղծութիւններ անգիր սորվելու եւ ազգային տօներու աշխրով արտասանելու հաճոյքը բերած էր Լիբանան: Ասմունքի քանի մը կատարումներ բաւարար էին, որ գրաւէր Համազգայինի «Գասպար Ի-փէկեան» թատերախումբի բեմադրիչ ժողով Սարգիսեանին ուղադրութիւնը եւ հրաւիրուէր մարմնաւորելու բազմաթիւ տիպարներ. ամէնէն անմոռանալին՝ Լեւոն Շանթի «Շղթայուածը» թատերախաղին մէջ Կեանքի դէպ մահասփիւռ կերպարը, զոր սկիզբը մերժած էր կատարել, որովհետեւ կը հակասէր իր շէնշող նկարագրին, սակայն, անոր բառերը անդնդախոր ոլորտներէ բխած յայտնի ժայթքումով պիտի արտասանէր նոյնիսկ իր կեանքին վերջին օրերուն, երբ մաշեցնող հիւանդութիւնը խլած էր իր ֆիզիքական ուժը:

«Յակոբ Կիլոյեանը ասուպային երետոյթ էր լիբանանահայութեան մշակութային կեանքին մէջ՝ հանդիսանալով հայ բանաստեղծներու եւ գրագէտներու

ստեղծագործութիւններու առաջին լիարժէք ասմունքողը»։ Վահագն Գարագաշեանի այս ցաւակցագիրը կուտ կերպով կը բնորոշէ այն տիպարը, որ Լիբանանի մէջ անցի քան 50 տարի գեղարուեստական ձեռնարկներ ապրեցուցած է հայ բանաստեղծներու շունչով եւ սերունդներ ոգեւորած է հայ գրականութեամբ:

Անոր վաստակը ամէնէն անգամ զոգնուած է իբրեւ վիպասաց: Յանդգնութիւն որակուած են 1959ին խաչատուր Աբովեանի «Վերջ Հայաստանի» վէպին եւ 1963ին Պարոյր Սեւակի «Անլուելի զանգակատուն» քերթողագիրքին կատարումները: Իրաքանչիւրը տեսած է անցի քան 2,5 ժամ, կրկնուած է բազմիցս, բազմաթիւ տարիներու վրայ, եւ իրաքանչիւր առիթ ընկալուած է իբրեւ իրաւաստուկ իրադարձութիւն: Միջին Արեւելքէն մինչեւ Եւրոպա եւ Միացեալ Նահանգներ՝ անցի քան 30 քաղաքներու մէջ բազմաժողով հանդիսատեսներ հաղորդուած են հայ ազատագրական պայքարի եւ Հայոց ցեղասպանութեան այս պատումներով:

Ան «գործող հաղորդականութեամբ մը կը նոյնանայ թէ՛ գործին եւ թէ՛ ունկնդիրին հետ», արձագանգած է Մինաս Թէօլէօլեան՝ մամուլի էջերուն մէջ: Սակայն այս նոյնացումը Յակոբ Կիլոյեանի քով դարձած էր կենսածէն:

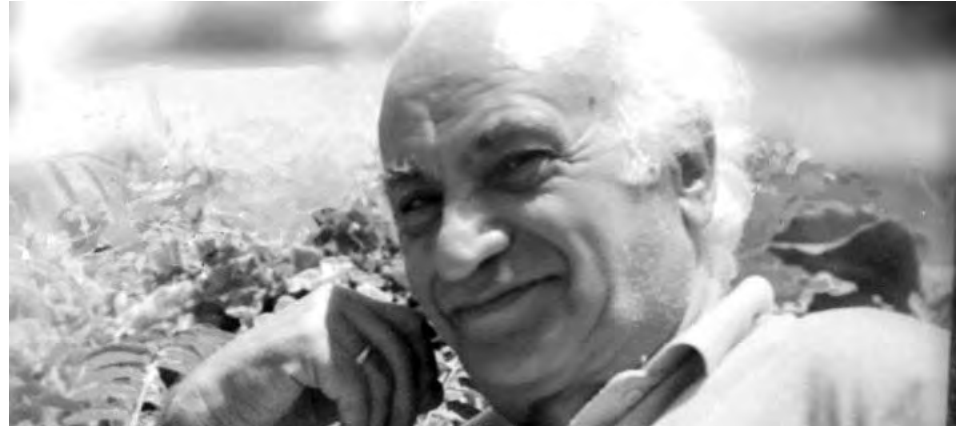
«Մի հայ տեսնելիս ուզում էի ելած շունչս էի հանեմ ու նրան տամ»: Խաչատուր Աբովեանի խորախորհուրդ զգացումով եւ անմիջական մտերմութեամբ կը դիմաւորէր ոչ միայն իրեն ծանօթ թէ՛ անծանօթ հայերը, արուեստագէտները, գրագէտները, այլ նաեւ՝ հայ գաղթականները, տարեցները, կարիքատուներն ու անկարները՝ անսակարկ հոգածութիւն ցուցաբերելով անոնց:

Կապրէր հայ ժողովուրդի տագնապներով, արժէքներով, յաղթանակներով: Աբովեանի եւ Սեւակի պատումները իր ժողովուրդին պատումներն էին, տարագրութեան ճամբաներէն վերապրած իր մօր պատումները, իրաքանչիւր հայու պատումը: Հետեւաբար անոնց մատուցումէն զոյացած ամբողջ հասոյթը կը յատկացնէր բարեսիրական նպատակներու:

«Տուր ինձի, Տէր, ուրախութիւն անանձնական»

Հանգակներու պէս կախեմ զայն ամէն դրան»:

Մեծարենցի տողերը մաս կը կազմէին Յակոբ Կիլոյեանի էութեան եւ դարձած էին անոր կեանքի նշանաբանը: Հայն կը հրամցնէր իրաքանչիւր անձի,

Յակոբ Կիլոյեան

որուն կը հանդիպէր, բանաստեղծական պատկերին վարակիչ հիացումը փոխանցելով: Հայն կը կրկնէր շարականի պէս, մահը կը դիմաւորէր անոր իմաստութեամբ:

Դժուար է ըսել, թէ բանաստեղծական պատկերները անցի կը սիրէր, թէ՛ ինքնին գեղանկարները: Գեղարուեստի նոր զգացողութիւն մը զինք մղած էր կազմելու հայ գեղանկարիչներէ պատմաբաններու ստուար հաւաքածոյ մը: Իրաքանչիւրին դիմաց կրնար ժամերով խորհրդածել, իրաքանչիւրը աշխարհներ կը ծնէր իր մէջ: Հէր զանար զանոնք կիսել իր շրջապատին հետ:

«Ինչպէ՛ս էք», սովորական հարցումին՝ ունէր արտասովոր պատասխան.

«Գէշ ըլլալու ժամանակ չունիմ»:

Ինքն էր տէրը իր կեանքին եւ սկզբունքներուն: Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի օրերուն սահմանագիծի վրայ տեղացող ռումբերու տաւափին ենթակայ իր բնակարանը իր հայրենիքն էր, իր «Հայաստանը», ուր բնաւ չայցելեց. տունէն չհեռանալու որոշում տուած էր փաստելու համար, որ եթէ հայը վճռէ, կրնա՛յ չլքել իր տունն ու հայրենիքը:

Հայու տարօրինակ տիպար մըն էր, կամ՝ հարազատ տեսակը... սասունցին:

Եւ այսպէս, մինչ սահմանագիծին միւս կողմէն մարդ կ'որսային իր բնակած թաղին մէջ եւ մաղի կը վերածէին տան պատերը, ան լայն կը բանար պատուհանները եւ երգեհոնի վրայ հայկական պատարագի կատարումը ամէնէն բարձր ձայնաստիճանի վրայ կը սփռէր դէպի Արեւմտեան Պէրթոպ. «Թերեւս գիւնեալ մը կը լսէր եւ կը զգաստանար», «Թերեւս հայ մը կը լսէր եւ առանձին չէր զգար»...

Հէր այցելած Հայաստան, որովհետեւ «երթալէ ետք պէտք չէր վերադառնար»... չէր հանդիպած իր պաշտած Պա-

րոյր Սեւակին, որուն «Եռաձայն պատարագ»ը կը պատրաստուէր ասմունքելու, մինչ պատերազմը «... եւ եղեւ խաւար» կ'որոտար իր շուրջ: Պարոյր Սեւակի հետ իր վերացական հօգը կապը խտացած էր բանաստեղծին իրեն ուղարկած ձայնագրութեան մէջ, ինչպէս նաեւ՝ տարբեր գեղանկարիչներէ իր ապսպրած դիմանկարներուն ու «Անլուելի զանգակատան» դօղանջող պատմաբաններուն, որոնք իրեն կը նայէին տան իրաքանչիւր անկիւնէն, Երկաթ վարագոյրին արանքէն...

Փոքր պահերու մէջ խոր հրժուանք ապրելու իր բնատուր յատկութեամբ, պատրաստ էր գնահատելու իրաքանչիւր արժէք: Բաւ էր նորահաս ասմունքող մը տեսնէր բեմին վրայ. գուրգուրանքի ջերմ ալիք մը կը պարուրէր զինք եւ խորհուրդները իր շատ սիրած բոյսերուն ու ծաղիկներուն գունագեղ ոճով կը սփռէր անոր դիմաց:

Կեանքէն կ'անցնէր, իր բառերով, ապրելով «յիշատակներու վայելքին վայելքը», զգացում մը, ներշնչում մը, գեղեցիկ պահ մը լուսաւորելով պերճախօս արտայայտութիւններով:

Արդեօք կարելի՞ էր զինք լսելէ ետք վերարտադրել իր խօսքերը: Ոմանք կը նախընտրէին ձայնագրութեան գործիքով այցելութեան զալ իրեն...

«Լիբանանէն մինչեւ Միացեալ Նահանգներ, Պարսկաստան եւ Հայաստան իմ կողմէս բարեկեցիք բոլոր հայերուն»:

Յակոբ Կիլոյեան հրաժեշտի իր այս ողջոյնով, իրեն յատուկ վճռականութեամբ եւ գոհունակութեամբ հեռացաւ կեանքի բեմէն՝ մահուան դէմ պայքարը վերածելով 90ամեայ կեանքի իր ծանապարհը իմաստաւորող կեցածքի, մարդկային արժանաւայել վարմունքի այլ օրինակ մը կտակելով իր հարազատներուն եւ բարեկամներուն:

Դոկտ. Աքչամ ...

շաբ. էջ 12էն

դոս Նուպար» գրադարանը:

2) Փրոֆ. Աքչամ յայտարարեց, որ իր ձեռքին տակ է Նայիմ պէյի յուշերու բնագրի պատճէնը, գրուած՝ ձեռագիր օսմաներէնով: Ան այդ յուշերը գտած է հետազոտող հայր Գրիգոր Կերկերեանի արխիւներուն մէջ. վերջինս լուսանկարած էր Նայիմ պէյի 35 էջնոց ձեռագիրը, երբ այցելած էր Պոդոս Նուպար փաշայի գրադարան, 1950ին: Այդ պա-

հէն ի վեր բնօրինակը անհետացած է գրադարանէն:

3) Նայիմ պէյի յուշագրերուն մէջ նկարագրուած անձերն ու իրադարձութիւնները փաստերով կը հիմնաւորուին՝ վերջերս օսմանեան արխիւներէն Աքչամի ձեռք բերած նիւթերով:

4) Աքչամ կրցաւ հաստատել, որ Օրելի եւ Եւրոպայի հիմնական փաստարկները Թալէթի հեռագրերու զանազան յատկանշական կէտերու վերաբերեալ, ներառեալ թուղթի տեսակն ու զադտնագրման արհեստագիտութիւնը, սխալ

էին:

Անտոնեանի գիրքին մէջ ներառուած Թալէթի հեռագրերու վաւերական ըլլալը ապացուցելու եւ անոնց կեղծուած ըլլալուն մասին թրջական պնդումները մերկացնելու համար իր գիտական որոնումներուն մէջ, փրոֆ. Աքչամ շատ անելի կարեւոր բացայայտում մը ըրաւ:

1915 թուականի Սեպտեմբեր 22ի Թալէթի հեռագիրը կը հաստատէ, որ թուրք ղեկավարները հրամայած էին բոլոր հայ տղամարդոց, կիներու եւ երեխաներու զանգուածային կոտորածներ:

րը, եւ ոչ թէ պարզապէս՝ անոնց տեղահանումը, ինչպէս մէկ դարէ անցի է, որ կեղծատուրութեամբ կը պնդեն թուրք ժխտողականները: Դոկտ. Աքչամ՝ հաստատելով այս հեռագրերու վաւերականութիւնը ցոյց տուաւ, որ Թալէթ ունեցած է ոչնչացման ՄՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. կարեւոր հանգամանք մը՝ հայերու զանգուածային սպանութիւնները իբրեւ ցեղասպանութիւն որակելու համար, ըստ ՄԱԿի Ցեղասպանութեան յանցագործութիւնը կանխարգիլելու եւ պատժելու մասին պայմանագրին:

Dr. Tatevik Shaboyan, Optometrist

✓ Comprehensive Eye Exams

✓ Contact Lenses

✓ Visual Field Testing

✓ Evening & Weekend Appointments

✓ Direct Insurance Billing! (Most major carriers)

✓ New Patients, Emergencies & Walk-ins Welcome!

Call or visit us for
your vision care needs

3410 Sheppard Ave. East, Suite #205
Toronto, ON M1T 3K4
(Sheppard & Warden)

(416) 700-3003

www.drshaboyan.com

Ինչո՞ւ Ոչ Հայերէն

Վրէժ Արմէն

Երբ կը խօսինք հայերէնի վտանգուած լեզու ըլլալուն մասին, մեր միտքը առաջին հերթին կ'երթայ արեւմտահայերէնին, քանի որ ակնատեսը կ'ըլլանք, կամայ-ակամայ՝ անոր հետզհետէ նուազ գործածութեան, իրարու յաջորդող նոր սերունդներուն կողմէ, մասնատրապէս եւ անոր սխալ ու խաթարուած գործածութեան՝ բոլորիս կողմէ ընդհանրապէս:

Սակայն կայ ուրիշ իրողութիւն մը, որ հայերէնի վերապրումին կ'առնչուի ու կը վտանգէ անոր գոյութիւնը, այդ ալ շարունակական ու հետզհետէ առաւել աղաւղումն է արեւելահայերէնին, ինչպէս որ անիկա կը գործածուի մեր հայրենի մամուլին մէջ, եւ ո՛չ միայն մամուլին: Արդարեւ, հայրենիք «ուստի՜ գացող» սփիւռքահայերս մշակութային ցնցումի կ'ենթարկուինք Երեւանի մէջ՝ տեսնելով «սուպերմարկետ»ները, «բանկ»երն ու մասամբ նորին՝ խանութներու կամ հաստատութիւններու ծակատին: Եթէ այս երեւոյթը պետական լեզուական պատասխանատուութեան մը թերացման կամ յստակ քաղաքականութեան մը բացակայութեան հետեանք է, մամուլի ծամբով կատարուող աղաւղումները կը բխին թէ՛ հաւաքական սայթաքումներէ, այս պարագային ՁԼՄներու (զանգուածային լրատուական միջոցներու), որ mass media-ի հայերէն համագործ է, որուն գործածութիւնը ընդհանրացած է(սեփականատէրերու անփութութեան կամ անտարբերութեան պատճառաւ, եւ թէ անհատական, այսինքն անհատ գրողներու, լրագրողներու թերացումէն՝ ճիշդ ու մաքուր հայերէնով գրելու իրենց լրատուութիւնն ու վերլուծումները, յօդուածները: Հոս կայ ի հարկէ նաեւ պետական պատասխանատուութիւն մը, նախ որովհետեւ քաղաքական դէմքերը նոյնպէս կը սահին կիլինան կոխելով լեզուական պանաններու (կամ բանաններու) իրենց քայլերուն առջեւ նետուած կեղծներուն վրայ, ապա որովհետեւ չի գործադրուիր լեզուն անաղարտ պահելու ազգային քաղաքականութիւն, եւ չեն գործեր նման քաղաքականութիւն գործադրելու անհրաժեշտ լծակները:

Այսպէս, Երեւանի փողոցներէն քալող անցորդներու ստացած հարուածներուն նման հարուածներ կը ստանան մամուլի էջերը թղթատող ընթերցողները: Ես ինքս, նոյն տագնապը կ'ապրիմ ամէն առաւօտ, երբ կը բանամ «Երկիր»ի

կայքէջը: Կ'ակնկալեմ, որ անիկա՛, որպէս դաշնակցական մամուլ անդամ, առաջին հերթին ի՛նք նախանձախնդիր ըլլայ լեզուական բծախնդրութեան, մաքրութեան, բայց աւա՛ղ, միաներուն նման ինք ես կ'իյնայ նոյն թակարդներուն մէջ ու կ'ողողուի օտարաբանութիւններու հեղեղով մը: Տակաւին ափսոս, որ իր լրատուութիւններուն մէջ անիկա ինքզինք կը ներկայացնէ որպէս... Yerkir.am, որ հասկնալի է, թէ իր ելեկտրոնային կայքէջին անունն է, թէւ անոր վերեւ, ծախին, մեծադիր ու յստակ գրուած է «Երկիր»:

Նախ քան ընդվզումիս պատճառ հանդիսացող քանի մը օրինակներ տալս, տեսնենք, թէ ինչ կը գրէ ուրիշ մը, օտարաբանութիւններով, այս պարագային՝ անգլիաբանութիւններով իր լեզուին շարունակական աղաւղման առնչութեամբ: Մոնթրէալի Le Devoir օրաթերթի 3 Նոյեմբեր 2016ի առաւելաբար լեզուական հարցերու նութիւնով իր շաբաթական սիւնակին մէջ Jean-Benoit Nadeau, իր յօդուածը վերնագրելով Les anglicismes («Անգլիաբանութիւնները»), կ'անդրադառնայ այս հարցերուն նութիւնով համաժողովի մը, ուր կը քննարկուէր յատկապէս բառերու, նոր բառերու կամ փոխառեալ բառերու գործածութեան հարցը: Այնտեղ յաճախ յիշուէր է հետեւեալ ասոյթը. L'usage a toujours raison, meme quand il a tort («Գործածութիւնը միշտ իրաւացի է, նոյնիսկ եթէ կը սխալի»): Ահա իր եզրակացութիւնը.

«Փոխառութիւնը, հիմնականին մէջ, ուրիշ բան չէ եթէ ոչ կարճուի մը (բառը կ'առաջարկեմ raccourci-ի դիմաց): Ասիկա հասկցող եզրաբանը (terminologue) բառին գործածութիւնը նկատի ունի: Արհեստապետական (կ'առաջարկեմ technocratique-ի դիմաց, փոխան հայաստանցիներու «տեխնոկրատական»ին, այսինքն վերէն՝ լեզուաբաններու կողմէ պարտադրուած) լուծում մը, որ չի յարգեր այս չափանիշը՝ երբեք պիտի չորդեգրուի: Ինչո՞ւ գործածութիւնը միշտ իրաւացի է, նոյնիսկ երբ սխալ է, որովհետեւ կը ղեկավարուի ժամանակին կողմէ, այն ժամանակին, զոր չունինք»:

Շատ հասկնալի է ըսուածը: Գրողը, մանաւանդ լրագրողը, որ սրաթի՛չ արագութեան այս դարուն վայրկեանը վայրկեանին պիտի հասցնէ իր տեղեկատուութիւնը կամ յօդուածը, յաճախ քունն ալ փախցնելով, երբ լեզուի առօրեայ, պիտի ըսէի առնին գործածու-

թեան մէջ քիչ երեւող հայերէն բառ մը պիտի փնտռէ, աւելի հեշտ ու դիրքին կը գտնէ օտար բառը հայերէն տառադարձելով գործածելը, քան թէ մայրենիին մէջ արդէն գոյութիւն ունեցող, բայց իր չգիտցած կամ չիշած բառը բառարանին մէջ որոնել-գտնելը: Նոյնը մանաւանդ օտարաբանութիւններու պարագային, երբ չունինք տակաւին դիրամտաւեցի առջանց բառարան մը, որ միջազգային մամուլին մէջ օրը օրին ստեղծող նորանոր բառերը կը հայացուին ու կ'առաջադրուին: Բայց այդ ըլլալու համար, նաեւ ունենալու ենք այն «արհեստապետութիւն»ը, այսինքն լեզուական կաճառը, որ յիշուեցաւ վերելք, որ անհրաժեշտ հետեւողականութեամբ պիտի կատարէ իր գործը: Ահա պետական մարտահրաւեր մը, որուն մասին կը խօսուի, բայց որ տակաւին կ'երեւի առաջնահերթութեան չի վերածուիր:

Ահա ուրեմն քանի մը մարգարիտ, առնուած «Երկիր»ի 18 Հոկտեմբեր 2016ի «Հարցը Կտրուկ Է Դրել» լրատուութիւնէն.

- «Օպտիմալացումներ», որ գոյութիւն չունեցող բառի մը «հայացում»ն է. optimize, optimiser եւ ոչ՝ optimalize, optimiser. այսինքն՝ արդիւնաւէտ դարձնել, ամենաբարենպաստ պայմանները ստեղծել, եւ նոր բառով մը՝ լաւարկել (տես Խաչիկ Գրիգորեանի ու Ջարուիի Գրիգորեանի «Անգլերէն-Հայերէն Արդի Բառարան»ը, «Անկիւնաքար», Երեւան 2010):

- «Սեկտոր» - ոլորտ (տես «Ֆրան-

սերէն-Հայերէն Բառարան», Ամալիա Մուրատեան գլխ. խմբ., «Փրինտինֆօ», Երեւան 2010):

- Տակաւին՝ «էլեմենտներ» (տարրեր), «թիմ» (խումբ, անձնակազմ), «պլան» (ծրագիր եւ այլն, բայց այստեղ գործածուած «հարթութիւն» իմաստով - plane), «տեմպ» (թափ), «պրոբլեմ» (խնդիր):

Ինչպէս կը տեսնենք, բացի մէկ նորաբանութենէ, բոլոր մնացեալ բառերը գիտցուած, սովորական եզրեր են, որոնք դիրաւ կը հասկցուին: Ինչո՞ւ չեն օգտագործուիր: Ինչո՞ւ հայերէնը այդքան դիրութեամբ տեղի կու տայ անգլերէնէն կամ ֆրանսերէնէն արշաւող փոխառութիւններու առջեւ:

Այս առնչութեամբ նաեւ աւելցնեմ փակագիծի մէջ, այդ ամէնով հանդերձ պէտք է ընդունիլ, որ Հայաստանի մէջ շատ բարեհունչ եւ իմաստալից հայերէն նոր բառեր ալ կը ստեղծուին, նոյնիսկ խորհրդային օրերէն ի վեր:

Ընդունինք, որ ապրող լեզու մը տեւաբար կը նորոգուի, կը հարստանայ նոր բառերով՝ օգտուելով բոլոր այն լեզուներէն, որոնց հետ կ'առնչուի անիկա: Ընդունինք, որ յաճախ կը պատահի, որ նորաբանութիւններ նոյնութեամբ կ'անցնին մէկ լեզուէն միւսը, մանաւանդ իրարու «ցեղակից» լեզուներու պարագային, սակայն պէտք չէ հրաժարիլ նոր բառեր կերտելու հայերէնի բնածին կարելիութիւններէն: Միւս կողմէ, առկայ բառերը, թէկուզ նոր իմաստ տալով անոնց, երբեք մէկ կողմ պէտք չէ դրուին: Լսող կա՞յ:

Անկեղծ Խօսքեր

(Վրէժ Արմէնին «Ինչո՞ւ Ոչ Հայերէն» Յօդուածէն Ներշնչուած)

Մարգար Ծարապխանեան

Յաճախ կը խօսուի հայ լեզուի մասին, անաղարտ պահել, անվրէպ գրել, քանի մենք ունինք հայկազեան բառեր պէտք չէ որ ման գանք օտար պարտէզներ: Լսող կա՞յ արդեօք այս ճշմարտութեան, ըլլայ Սփիւռքին մէջ ու Հայաստանին, որ ցերեկ-գիշեր թերթ կը հրատարակենք ու Մեծասքանչը, ստէ՛պ կ'այլախոսակենք: Զիրար չխաբենք: Մենք օտարամոլ ժողովուրդ դարձանք Սովետի օրով: Ոչ միայն Երկրով, այլ նաեւ Լեզուով գերի մենք դարձանք մեր տկար կամքով: Հիմա մեր Երկրին թերթերն կը կարդամ: Հեռատեսիլին լուրեր կը լսեմ: Տէր Աստուած, կըսեմ, այս ո՞ր հասանք մենք ու ամօթ կը զգամ ազգիս լեզուին դէմ:

Պետական մարդիկ, պաշտօնի տէրեր, ու խմբագիրներ եւ լրագրողներ, յաճախ կը խօսին, նաեւ կը գրեն եւ օտար բառեր միշտ կը գործածեն: «Ալ բա՛ւ է հայեր, չմանք գերի, թողնել «հայ լեզուն» դիմել օտարի»: Պէտք է ազատուինք այս գերի բարքէն, հայրենիք ունինք, ապրինք հայօրէն: «Ով ականջ ունի, հաւատոյ բլթակ», արժանապատիւ կեցուածք թող ցոյց տայ: Օտար բառերով չկայ փրկութիւն, ցեխախրումի չտանինք լեզուն: Եւ եթէ կ'ուզէք զաւիթ սերունդներ չայլալնեմ մեզ ու չմեղադրեն, ճշգրիտ մենք խօսինք, անսխալ գրենք, օտարին մոլորէն հայ լեզուն փրկենք:

16 Նոյեմբեր 2016

Ուշի գիւղ, Արագածոտնի մարզ

Լոյս տեսաւ

Բանաստեղծ, արձակագիր, հրապարակագիր

Գրիգոր Հորոյեանի

Հեղինակած գիրքերուն ութերորդը՝

«Մայրամուտի Ցուլքեր»

(Ուսումնասիրութիւններ, յօդուածներ, Բանաստեղծութիւններ)

Ստանալու համար դիմել հեղինակին՝

Հեռաձայն: 416-494-1921

Հեղինակին գիրքերուն կայքէջը -www.krikorhotoyan.ca

HomeLife/Vision
Realty Inc.-Brokerage*-Realtor Member
*Independently Owned and Operated

Seda Bakhshian
Sales Representative

Cell: (647) 779-3660
Bus: (416) 383-1828
sedabakhshian@gmail.com
www.propertyca.ca

AFSS
10th Annual

Children's Christmas Cheer

With your generous donations we will assemble, Newborn's to 14 years of age.

gift bags for low-income families and their children
(includes our Armenian Syrian newcomers)

Donate new, unwrapped clothing and toys as well as gift cards.
You can also make a financial donation, which will help us purchase gifts for the children.

We need volunteers to help us collect goods and money, assemble gift bags, make the deliveries and meet the children to spread Christmas Cheer.

Tax-deductible financial donations may be made online via our website at www.afsstoronto.org or by cheque payable to "Armenian Family Support Services- Children's Christmas Cheer" and mailed to us.

Preparation and delivery of our Christmas Cheer packages will be from 11am-2pm, December 17, 2016 at Holy Trinity Armenian Church at 920 Progress Road, Toronto, ON.

For more information contact Diana at the AFSS Office at 416-431-5549 or email at contactus@afsstoronto.ca

**TO ADVERTISE IN
CANADA'S ONLY
ARMENIAN MONTHLY
NEWSPAPER
CALL 416-878-0746**

MILMANTAS
Immigration Services

**FACING IMMIGRATION
OR CITIZENSHIP ISSUES?**

Please contact:
Dalia Milmantas, RCIC
T 647 342 7301
E info@milmantasimmigration.com
www.milmantasimmigration.com

EXPERIENCED IN CANADIAN IMMIGRATION SINCE 1999

NEW YEAR'S EVE
2017
SATURDAY DECEMBER 31, 2016

ARMENIAN COMMUNITY CENTRE
15 International Village Dr, Cambridge

DOORS OPEN AT 8:30PM

FEATURING

KHOREN MOURADIAN

SAHAG SISLIAN

FOR RESERVATIONS CALL

Datev Zetlian 416 938 4012
Zara Kelian 519 721 5600
Gassia Garboushian 519 716 0488
Caroline Guglielmi 226 339 4947

TICKETS INCLUDE FULL DINNER AND MAZZA

Adults \$65.00
Youth (6-12) \$35.00

Կազմակերպությունը
Հայ Կեդրոնի Վարչություն

Organized by
The Armenian Community Centre

Ամանորի խրախճանք
New Year Celebration

2017

Harout Zenian
and his band

մասնակցությանը սիրուած երգիչ
Յարութ Զէնեանի եւ իր նուագախումբին

Համադամ ծաշի սպասարկութիւն
Կաղանդ Պապայի այցելութիւն
Փոքրերու յատուկ անակնկալներ

31 Դեկտեմբեր 2016 ժամը 7:30էն սկսեալ
Հայ Կեդրոնի սրահէն ներս

December 31st 2016,
doors open at 7:30 PM
ACC banquet hall

Տոմսերու համար դիմել
Վաչէ Պոյաճեանին 416-725-3703
Շաքէ Ֆերմանեանին 416-666-2173

Adults \$95 (Raffle draw included)
Kids \$40 (ages 5-12)

Crown Pastries
Fine Middle Eastern Pastries

Call (647) 351-2015

2086 Lawrence Ave. East
Scarborough, ON

#1 Baklava in Toronto

Specializing in pistachio, cashew, almond, walnut, and hazelnut baklava & other regional pastries and sweets. Everything is hand-made from scratch, using the finest ingredients and prepared fresh daily.

Enjoy our sweets delivered free straight to your home in Scarborough, with a minimum order of \$50.

BEINNAREN ESH AL ASHFOUR BAKLAVA MAMMOUL SWEET CHEESE

DEVRY SMITH FRANK LLP
LAWYERS & MEDIATORS

Real Estate
Wills and Powers of Attorney
Estate Administration and Corporate Law

Robert P. Adourian
416-446-3303
robert.adourian@devrylaw.ca

Alleen Sakarian
416-446-3307
alleen.sakarian@devrylaw.ca

DSF 95 Barber Greene Road, Suite 100
Toronto, ON M3C 3E9
416-449-1400
www.devrylaw.ca

Գիտ՛իք թե՛

Թաղման ծախսերը գրեթե նոյնն են
եւ կախեալ՝ ընտանիքի
կատարած ընտրութենէն

R.S.KANE
FUNERAL HOME

Բարեւ « Եւ ճոն Զէյնս եմ՝ R.S.Kane Funeral Home-ի նախագահը:
Եթէ յաւելեալ օգնութեան պէտք ունիք « խնդրեմ կապուեցէք մեզի հետ
Հեռ. 416-221-1159 Կամ e-mail: info@rskane.ca

**MERRY & HAPPY
CHRISTMAS & NEW YEAR**

**Շնորհակալ եւ Սուրբ
Նոր Տարի Շնուկդ**

BOB SAROYA MP
MARKHAM-UNIONVILLE

SUITE 201 8300 WOODBINE AVENUE MARKHAM, ON L3R 9Y7 905-470-2024 BOB.SAROYA@PARL.GC.CA BOBSAROYA.CA

Hamazkayin "Klatsor" Chapter Համազգային «Գլաճոր» Մասնաճիւղ

դէմ դիմակ } two masks theatre

Համազգայինի Մոնթրէալի «Սանահին» մասնաճիւղի
«Պետրոս Աղամեան» Թատերախումբը՝ Թորոնթոյի մէջ
Hamazkayin Montreal Presents:

Իտալական Յարդէ Գլխարկը
The Italian Straw Hat
Eugene Labiche & Marc-Michel

Մշակում եւ
Բեմադրութիւն՝
Վիգէն Թիւֆէնքճեանի

December 10, 2016
10 Դեկտեմբեր, 2016
7:30 pm

«Համազգային» թատերասրահ
Hamazkayin theatre, AYC
50 Hallcrown Place

For tickets call
Ara Hasserjian (416) 846-1694
Arsho Zakarian (647) 233-1675

Մուտքի նուէր՝ \$25
Աշակերտներ եւ երեցներ՝ \$20

MAMAJOUN
ARMENIAN PIZZERIA
WWW.MAMAJOUN.COM

baby joun platters

25pcs.....\$20
50pcs.....\$35
75pcs.....\$50
100pcs.....\$65

Orders must be made a day in advance

ԹԱՐՄ ԵՒ ՇԱՏ ՀԱՄԵՂ ԼԱՀՄԱՃՈՒՆ
We make lahmajoun fresh everyday.
We also serve Zaatar, soujouk and cheese manaeesh,
pizza, beuregs, mantuh, sandwiches, etc.....
www.mamajoun.com
209 Ellesmere road, Scarborough, Ontario
Tel.: 647-350-5686

December 24	9am to 3pm
December 25	closed
December 26	closed
December 31	9am to 3pm
January 1	closed
January 2	closed

CASSANDRA HEALTH CENTRE

**ARMENIAN
MEDICAL CENTRE & PHARMACY**

Vartan (PharmD, RPh), **Sarkis** (BScPhm, RPh) & **Maral Balian** (PharmD, RPh)

Dr. Rupert Abdalian

Gastroenteology

Dr. Mari Marinosyan

Family Physician

Dr. Omayma Fouda

Family Physician

Dr. I. Manhas

Family Physician

Dr. H. Kavazandjian

Family Physician

Physioworx Physiotherapy

**DR. MARI
MARINOSYAN**

Family Doctor

Accepting New Patients

Located at Cassandra Health Centre

2030 Victoria Park Ave.

Please call 416-331-9111

to arrange an appointment

Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական
յատուկ տուփերու մէջ:

Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետետղականութիւն՝
անվճար:

Շաքարախտի քննութիւն:

Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար
սպասարկութիւն:

Տարեցների 10% զեղչ:

Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր
ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները:

Walk - in Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները
տեսնել առանց ժամադրութեան:

**WALK-IN CLINIC
ONSITE**

416-331-9111

**Դիմեցէք մեզի
եւ պիտի դառնաք մեր
մնայուն յաճախորդը**

2030 Victoria Park Ave. (south of Ellesmere)

North York, ON M1R 1V2

Tel: 416-449-2040

Fax: 416-449-2048

POM 11th ... cont. from 1st page

through the eyes of children. Alyamec and Pederici were honoured for their courage after the screening, as *Lost Birds* is the only film ever made entirely in Turkey about the Armenian Genocide, a topic which is considered taboo in Turkey and not part of the educational curriculum; mere mention of it by Turkish citizens in the past has led to criminal charges being laid against them.

Chris Alexander, the Canadian Cabinet Minister who laid a wreath at the foot of Dzizernagapert (Armenia's Memorial Complex) in commemoration of the Genocide during the global ceremony on April 24 last year, presented both filmmakers with a commemorative gift on behalf of the Festival, complements of Narinze designs.

The comedy, *All That Jam*, completed Thursday evening with much laughter and applause. Director Alexander Andranikian attended the Canadian premiere and took part in an entertaining Q&A while discussing the trials and tribulations of filming a motion picture in a remote village in Russia.

On Friday evening, November 18th, the Festival moved south with the Canadian Premiere of charismatic director Serge Avedikian's latest film, *Lost In Armenia*, at the Regent Theatre. Gemini award-winning actress Arsinze Khanjian, who stars in the film, joined Avedikian at the podium following the screening and they collectively addressed the audience.

On Friday evening three time Pulitzer-prize winning journalist Steve Kurkjian attended the special screening of *Spotlight*, winner of the 2016 Oscar for Best Motion picture. Reporter Arda Zakarian initiated a thoughtful Q&A period with Kurkjian following the film. Kurkjian was instrumental in creating the Boston Globe's "Spotlight" investigative journalistic team in the 1970's that led to the unraveling of the child abuse scandal within the Roman Catholic Church, as depicted in the film.

The visually stunning feature movie, *Memories Of The Wind* by Ozcan Alper, opened the program on Saturday, November 19th at the Hamazkayin Theatre. The short film, *Sktorashen*, accompanied the feature, equally revealing the beauty of rural Artsakh, an autonomous Armenian enclave in neighbouring Azerbaijan. The unique documentary, *One, Two, Three...* by Arman Yeritsyan, was the next feature film scheduled. This documentary was attended by a large number of senior citizens who were uplifted by the powerfully optimistic spirit of the film that celebrates the resilience of the human spirit, whereby elderly community members organize and perform in dance spectacles in order to combat depression and other illnesses.

A series of short films took part in the segment titled, "Symphony of Film: O Canada," which largely showcased the talents of Canadian filmmakers, including local directors Kalen Artinian, Alex Kerababian, Tatevik Galestyan, Armen Poladian and Ara Sagherian who were all present to introduce their films. Thirteen short films were presented, nine of which were directed by Canadians.

The much-anticipated Gala Soirée took place on Saturday evening of November 19th. Los Angeles based comedians Vah̄n Berberian and Vahik Pirhamizei delighted the capacity crowd with their wit after the

screening of the Canadian Premiere of their feature film, *3 Weeks In Yerevan*. Chair of the Festival Jury Silva Basmajian moderated the session between the two funny men. In turn, much to the delight of the audience, the comedians surprised Basmajian, past Executive Producer at the National Film Board of Canada, bestowing upon her the Golden POM Award, the Festival's highest honour marking Basmajian's 10th year as Chair of the Festival's Jury. Over her thirty year career at the National Film Board, Basmajian has produced over 200 films and served as a mentor to many aspiring filmmakers. She has voluntarily reviewed and considered over 300 films in her capacity as Chair of the Pomegranate Film Festival Jury. Following the screening, attendees continued to enjoy the delicacies at the winter-themed POM market while listening to live music into the wee hours of the morning.

The Festival's final day, referred to as Super Sunday, comprised of thirteen films, commencing with Meg Ryan's latest film, *ITHACA*. The film is based on an original screenplay written by William Saroyan and included a cameo appearance by Tom Hanks.

Ithaca was followed by a couple of well researched documentaries. The first of which was the Canadian Premiere of multiple Emmy Award nominated director Bared Maronian who spoke very eloquently following the film in a broad ranging interview conducted by Raffi Sarkissian, chair of the Sara Corning Centre for Genocide

Education. Numerous dignitaries were in attendance including the Federal member of Parliament for Markham-Unionville, Bob Saroya, who congratulated director Maronian as well as Festival organizers publicly in Parliament the following day.

Syrian born director Nigel Bezjian's latest documentary, *Temple Of Light*, was the centrepiece of the Festival's annual *Tales From The Diaspora* series. Bezjian was interviewed by longtime colleague Arsinze Khanjian following his film. Bezjian's film was preceded by three short films, of which Toronto based photographer and director Jamie Day Fleck was present to introduce her film, *The Voice Of The Violin*. Filmmaker Hayk Matevosyan from Los Angeles introduced his timely new

short *Syria My Love*.

Following the documentaries, the evening was comprised of feature films, including Levon Minasian's *Bravo Virtuoso*, a co-production between Armenia and France. The film was co-produced by legendary French director Robert Guediguian and one of Armenia's most popular filmmakers, Hrach Keshishyan. This film noir was preceded by two short films, *Red Apples* following its World Premiere at TIFF in September and *Once I've Heard A Sweet Voice*, a sentimental film about a young boy who is hearing impaired and learns to master the piano.

The Festival's penultimate film was the North American Premiere of *Good Morning*. A feature film about a young father who lives through the first twenty-five years of post-Soviet independence in the new Republic of Armenia. The film is a well woven coming of age story, encompassing the young republic's independence movement, war with neighbouring Azerbaijan, food and electricity crises, along with meeting one's first love and overcoming childhood fears.

Good Morning was presented with a short documentary *How To Cross From Jiliz To Jiliz*. The short film premiered at the Hot Docs Documentary Film Festival and depicted the absurdity of how far a young girl must travel in order to visit family members who reside in the same village but live in a home on the other side of the international border between Armenia and Georgia.

The 2016 Pomegranate Film Festival's closing film was the North American Premiere of *Head Of State* by Director Hrant Yeritskinyan. Initially from Armenia, Yerikitsyan now spends half the year working in Toronto. He participated in a Q&A following his delightful comedy hosted by comedian and filmmaker Vahik Pirhamzei.

At the final hours, Jury Chair Silva Basmajian was joined by fellow jurors, director Hagop Goudsouzian and actress Lara Arabian, to present the Festival's awards.

POM Annual Jury Awards

Best Short Film: *THE DOCTOR*

Honourable Mention: *HOW TO CROSS FROM JILIZ TO JILIZ*

Souren Chekijian Memorial Award for Best Narrative Short Film: *SYRIA MY LOVE*

Dr. Michael J. Hagopian Award for Best Documentary Film: *WOMEN OF 1915*

Honourable Mention: *ONE, TWO THREE...*

Best Feature Film: *GOOD MORNING*

Honourable Mentions: *EARTHQUAKE* and *LOST BIRDS*

WOMEN OF 1915 also captured the Festival's Audience Choice Award, followed by *LOST BIRDS* and *EARTHQUAKE*.

Archbishop Papken Tcharian endorses palliative care Bill C-277

Under the auspices of Archbishop Papken Tcharian, Prelate, the Armenian Prelacy of Canada was part of an interfaith coalition to endorse a private member's bill that lays the foundation for a national palliative care strategy.

Conservative MP Marilyn Gladu's palliative care Bill C-277 has been gaining broad support and appears likely to pass in the House of Commons. "We feel very strongly Canadians are behind this bill and so far it looks like we have all-party support," Gladu said in an interview.

The interfaith coalition sent a letter on November 15 to Gladu in

support of her bill, titled "An Act providing for the development of a framework on palliative care in Canada." The letter was signed by the Canadian Conference of Catholic Bishops, the Evangelical Fellowship of Canada, the Centre for Israel and Jewish Affairs, the Canadian Council of Imams, the Armenian Prelacy of Canada, the Greek Orthodox Primate, and the Ottawa Muslim Association.

The bill, introduced in May, includes requiring the Minister of Health to consult with the provinces and territories and palliative care providers to develop a national

framework to give Canadians access to palliative care and to look at ways to support caregivers.

During the previous Parliament, NDP MP Charlie Angus' motion calling for a national palliative care strategy passed the House of Commons almost unanimously, "but nothing happened after that," Gladu said.

The Ontario MP said her bill has "received overwhelming support" from the 38-member Quality End-of-Life Care Coalition comprising several medical, palliative care and hospice associations.

Zoryan Launches New Syrian-Armenian Refugee Oral History Project

TORONTO, Canada—The Zoryan Institute has officially launched its Syrian-Armenian Refugee Oral History Project conducting its first interview on Nov. 7. With this project, the Institute seeks to interview Syrian-Armenian newcomers and document their lifestyle in Syria prior to the war, their migration, and their experience of settling in Canada.

The Institute's main objective with this program is to capture what life was like prior to the outbreak of war and document culture, traditions, and history. In addition, the project will seek to understand the effectiveness of refugee integration programs in Canada and to document first-hand accounts to serve as a tool for analyzing sociological, anthropological, and historical patterns and trends prior to, during and after migration due to conflict.

The current conflict in Syria has caused one of the largest refugee exoduses in recent history. Since the first wave of refugees arrived in December 2015, Canada has welcomed over 33,000 Syrian refugees, and thousands of these newcomers are of Armenian descent.

Syria has often served as a refuge for Armenians who fled from atrocities and persecutions, such as the Armenian Genocide. Armenian communities of Syria have integrated their Armenian identity into their everyday lives as evidenced by their cultural, religious, social, and political organizations. This project will document this latest Armenian forced migration, what the Armenians experienced in their own voices, and how they are preserving Armenian heritage and identity in this latest development of the Armenian Diaspora.

A successful project of the same nature was conducted by the Zoryan Institute in 1983 titled, The Armenian Genocide Oral History Project. This project comprises a collection of audio and video tapes containing carefully prepared oral history interviews with over 700 survivors of the Armenian Genocide, making it the largest collection to date. These archival materials are located at both the Institute's U.S. and Canadian locations and are frequently accessed by scholars, students, filmmakers, and other interested parties. A complete catalogue of this collection is available on the Zoryan Institute website, www.zoryaninstitute.org/archives.html.

The Zoryan Institute will be completing the Syrian-Armenian Refugee Oral History Project in two phases: the first phase involves organizing and filming

the interviews while the second phase encompasses the editing, transcription, and archiving of the material.

Syrian-Armenian Refugee Has Tearful Reunion with Prime Minister Justin Trudeau

Syrian Armenian Vanig Garabedian and a tearful Trudeau

(CBC News) - Justin Trudeau wiped away tears during a roundtable with Syrian refugees and sponsors, as one newcomer recalled being greeted by the prime minister when he arrived in Canada one year ago.

Trudeau and Vanig Garabedian were among a small group of people who gathered at a Toronto restaurant last week to reflect on the first year of the Syrian refugee program.

Garabedian recalled the moment last December when he stepped onto a Toronto-bound plane in Beirut, Lebanon, and shook the hand of a Canadian who was greeting passengers as they boarded.

"He shook hands with me and said, 'Go and make Canada a better place.' So that was the very last person I shook hands with in the

Middle East. Then we landed at Pearson airport, and the very first person we shook hands was the prime minister," Garabedian said, prompting Trudeau to grab a napkin off the table and wipe his eyes.

"When I met Mr. Prime Minister at that moment, he said two words: 'Welcome home.' So imagine you are living in a warzone, you are leaving your home and you are welcomed by two words: welcome home," said Garabedian, a gynecologist by trade.

"So my memories of that moment went back to Syria before war, our life, our happiness there, and the horrible moments we went through during war. So I felt myself that I'm proud to be here."

Asked by Matt Galloway, host of CBC Toronto's Metro Morning,

why it was important for him to be at the airport to greet refugees on Dec. 10, 2015, Trudeau said it was because the Syrian refugee program. He noted that he had only been on the job for about a month.

"I felt that being there in the name of all Canadians to welcome people was really important," he said.

He also said the Syrian refugee issue reminded him of the power of the office of prime minister, noting the legacy of his father's Charter of Rights and Freedoms, and the legacy of the prime ministers who came before him.

"Watching you and your girls walk through this airport toward me was a moment in which I understood just the kinds of things that we can do as a country and that I get to help this country do," he said.

Joint ANC Delegation Meets with Canada's Minister of Foreign Affairs

(L to R) Sevag Belian, Hagop Der Khatchadourian, Minister Dion, and Girair Basmadjian

A joint delegation of the Armenian National Committee International Council (ANC International) and the Armenian National Committee of Canada (ANCC), headed by ANC International Chair, Hagop Der Khatchadourian, met with Stéphane Dion, Canada's Minister of Foreign Affairs.

Dr. Girair Basmadjian, Past President of the ANCC and Sevag Belian, Executive Director of the ANCC were a part of the delegation that engaged in a friendly and constructive discussion with the minister and his directors about various topics of interest to Canadian-Armenians and to Canadian diplomacy in general.

Discussions were held about the recent escalation of violence in Nagorno-Karabagh (NKR/Artsakh), Canada-Armenia bilateral relations, and the current undemocratic developments in Turkey.

In regards to the NKR conflict, the importance was emphasized for Canada to play an enhanced role within the framework of the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) Minsk Group initiative in peacefully resolving the conflict and advocating for the immediate implementation of monitoring mechanisms along the line of contact.

Despite the warm bilateral

cont. on page 27

Your Most Reliable Transportation Partner To/From Armenia & Worldwide

- Ocean, Air & Land Int'l Transportation
- Door to Door Services Available
- 20', 40', LCL and Break-Bulk
- Insurance Coverage
- Export Documentation, Letters of Credit Handling and Banking Negotiations
- Dedicated Agency Network Worldwide

METRAS

SHIPPING & FORWARDING INC.

2175 Sheppard Ave. E.
Suite 215 Toronto ON, M2J 1W8

Tel.: 416-497-0377

Fax: 416-497-0783

info@metrasshipping.com

www.metrasshipping.com

The greatest gift of all...

By Talya Terzian Gilmour

Is not financial freedom – although that would be kinda nice. Not health – though as I age, this one's definitely in the top three. Love, you say? It has to be love+well+kind of. The greatest gift of all, ladies and the odd gent, is friendship.

Having just recovered from Halloween and Thanksgiving, we are now thrown via Black Friday, Cyber Monday and the fear that the toy of the year is nowhere to be found into the Christmas Holiday season. And in between the mad dashes to Costco, Toys R Us, WalMart, Best Buy and (when I was 15, my sanctuary) the dreaded mall, I'm reminded that while we can buy virtually anything we want, we cannot buy friends+at least not the good ones.

My very first friends in life mostly did whatever I said – and offered some great advice when I was troubled. They were my Nabasdag (bunny) and my younger sister. We never really quarreled except, of course, when Nabasdag would talk back. In all seriousness, though, my sister was my very first friend. Not one for my kind of over-the-top exuberance, she was generally very supportive of my highly vivid imagination (like when I created that weird game where we “fed” our My Melody and Hello Kitty bags with paper) and my greatest defender – particularly when my mouth (or my hypersensitivity) would get me into trouble. I loved making her laugh and she, in turn, would indulge me.

They say early friendships have a significant role in shaping and moulding a child into the person they become+and that couldn't be more true. As my sister would say, we had a harmonious childhood and despite the odd tug of war over toys and later, clothes, our relationship really was idyllic with no room for sibling rivalry.

Every friend I've had, and kept, I can trace back to the fundamental principles of that very first friendship+loyalty, camaraderie, fun, and of course, the freedom to be ourselves.

Friendships change as we go from our elementary years through to the college/university years, and finally to our more steady, stable years of adulthood. I am often amazed, and truth be told, somewhat envious, when I encounter friendships that started in kindergarten or elementary school – for those friendships have truly stood the test of time.

When you're in your early years all you look for is someone who can play with you. Someone on the same page:

Me: I like to run really, really fast, play hide and seek and pretend that I can tap dance. What about you?

Potential friend 1: I like to play Barbies.

Potential friend 2: I'm the best seeker there ever was and I bet I can run faster than you! By the way, did you know I'm a spy for MI-5?

I choose friend number 2. And still do, each and every time. Friendships were pretty easy and somewhat fluid

then. The circle would change frequently though having learned loyalty early on, I latched on to a couple while the periphery came and went.

As I got older, my needs changed and my friendships became more complex. My circle of friends helped me through the anxieties of school, rebellion and of course, boys. Once again, while I had many friends, I also had a core group who walked alongside me from my teenage years right up until my late-twenties. Together we navigated through many firsts: first dates, first club nights, first vacations away, first cars and of course, first road trips. These were the girls who held back my hair when I'd had one too many, and the girls who were responsible for that one too many to begin with. They saw me through many a heartbreak, my chubby years and my evolution into adulthood. And yet this group would change and morph once more as we got engaged, got married and started our own families.

It is now that friendships take on so much more meaning. Besides my injured, purple-toe having, obstacle racing, and judo tournament competing (& winning!) Mr. Niceguy, my girlfriends are the ones that get me through. They share in a glass of wine, a bottle of beer, a warm cup of coffee and even a board game and in those moments the thoughts of running away from my problems to my imaginary hideaway apartment in the West Village melt away. I am not alone+

As I experience life more, its ups and downs, from the loss of loved ones, to the birth of my children, to all of my successes and especially my failures it is my friendships that get me through it all. My friends celebrate with me, commiserate with me, share the burden with me and give my moments meaning – most especially the moments that are most bewildering, gutt wrenching and awe-inspiring.

The great philosopher Aristotle said, “In poverty and other misfortunes of life, true friends are a sure refuge.” It's true.

It's easy to recognize the importance of friendships especially when things are difficult or don't go our way. So how about we take a moment when we're celebrating the holidays with our families to take a moment and give thanks for our wonderful friends? To take a moment and recognize the people who give us wings to soar and provide a soft landing for when we fall?

And hey, if you're ever looking for someone to play hide-and-seek, hold back your hair, party with, road trip with, grieve with, celebrate with, or just have someone listen to you or fight for you, I'm your gal. You're not alone+and neither am I.

This holiday season while I'm grateful for winning the lottery of life when it comes to my family and extended family, I won the lottery of a lifetime when it comes to my friends. Old friends, new friends and future friends, I wish each and every one of you a very Merry Christmas and Happy New Year.

Hayastan All-Armenian Fund Telethon Raises \$15.5M To

Mark Giragos and other hosts announce the final tally of Telethon 2016.

(RFE/RL)- The Hayastan All-Armenian Fund has raised almost \$15.5 million in donations during its annual telethon broadcast from Los Angeles on American Thanksgiving Day on November 24. It raised \$10.4 million during last year's televised fundraiser.

The funds will be mostly spent on the reconstruction of war-ravaged communities in Nagorno-Karabakh and other local infrastructure projects.

Nearly half of the sum was contributed by several ethnic Armenian businessmen from the United States, Russia and Armenia. Armenian-American entrepreneur Antranig Badghassarian made the single largest contribution: \$5million. He was followed by Russian-Armenian tycoon Samvel Karapetian, who donated \$1 million

In a statement, the Hayastan fund said most proceeds from the telethon will be channeled into Karabakh. It said they will finance the reconstruction of several local communities that were seriously damaged by last April's heavy fighting between Karabakh Armenian and Azerbaijani forces.

The Hayastan fund said the money will also be used for boosting Karabakh's “emergency and disaster preparedness” and building homes for local families with multiple children.

“In addition to these initiatives, donor-specified projects as well as projects within the framework of the fund's core development programs will continue to be implemented in Armenia and Artsakh (Karabakh),” added the statement.

Hayastan has implemented over \$240 million worth of infrastructure projects in Armenia and Nagorno-Karabakh since its establishment in 1992. The fund's current Board of Trustees is headed by President Serzh Sarkisian and comprises other senior Armenian state officials, Catholicos Garegin II as well as prominent representatives of Armenian communities around the world.

In particular, the fund has partly financed the ongoing construction of a second highway connecting Nagorno-Karabakh to Armenia. Work on the 116-kilometer-long road link began in 2011 and is now nearing completion.

Alex and His Medz-Baba Run to Remember

Kansabedian and his grandson Alex Arzumanyan show their ARTR medals.

For the past several years, Khatchig Kansabedian has walked in the Scotiabank Run to Remember to honour the memory of

his beloved friends and family.

After each race he proudly gave his race medal to his grandson Alex who in turn, proudly wore it around his neck. “When can I walk with you, Medz Baba?” he would ask. “Next year, hokees, next year”, Medz Baba would reply.

Well, this was the year. Seven year old Alex Arzumanyan, the youngest walker in the group, walked with his 81 year old grandfather, Khatchig Kansabedian, the oldest walker in the group.

On the morning of the walk, the forecast called for rain and worried Medz Mama wondered if it was still a good idea for either of them to walk in that weather. “But we made a commitment” answered Alex, and off he walked, with his Medz Baba, hand in hand for over an hour in the pouring rain.

And this year, Alex got his very own medal. A proud day for them both!

Armenian Government Approves New Anti-Corruption Bill

(RFE/RL)- The Armenian government moved on Friday to criminalize “illegal enrichment” of high-ranking state officials as part of its declared fight against corruption.

The government approved draft amendments to Armenia’s Criminal Code that apply to some 600 officials, including ministers and judges, and their family members who are legally obliged to declare their assets to a special state commission.

The amendments presented by Justice Minister Arpine Hovannisian require them to “reasonably substantiate” the origin of combined assets that exceed their annual salaries by at least 5 million drams (\$10,500). Failure to do so would make them liable for prosecution.

Many senior Armenian officials are believed to be well-to-do individuals

despite their relatively modest salaries. It is not uncommon for them to own businesses through their relatives or cronies.

The veracity of their income declarations filed with the State Commission for the Ethics of High-Ranking Officials has long been questioned by Armenian anti-corruption activists and media. Some officials have attributed their and their relatives’ wealth to lavish financial “gifts” received from other individuals.

One of them, Hovannes Hovsepien, claimed to have received \$3 million in such donations when he ran President Serzh Sarkisian’s Oversight Service inspecting various government agencies. He said the money was donated by his brother living in Russia.

Armenia’s recently reshuffled

Prime Minister Karen Karapetian (R) and members of his cabinet attend a parliament session in Yerevan, 20 Oct 2016.

government pledged to criminalize “illegal enrichment” of state officials in its policy program that was approved by parliament last month. The program promises “more

efforts to eliminate the biggest obstacle to the development of the state: favoritism, embezzlements, bribery and other manifestations of corruption.”

Armenians ‘Still Skeptical’ About Government’s Anti-Corruption Fight

Varuzhan Hoktanian, head of the Armenian branch of Transparency International.

(RFE/RL)- Almost two in three Armenians believe that their government is not doing enough to tackle corruption, according to an opinion poll released by Armenia’s leading anti-graft watchdog on Wednesday.

The poll was conducted by Transparency International’s Armenian affiliate, the Anti-Corruption Center (ACC), early this year as part of the Berlin-headquartered organization’s latest survey of corrupt practices in Europe and Central Asia.

It found that 65 percent of those polled in Armenia are skeptical about the Armenian government’s stated efforts to combat bribery, nepotism and conflicts of interest. Just over two-thirds of them also admitted that they will not alert relevant authorities in case of witnessing instances of corruption. Forty-one percent feared government retribution for doing that.

“People think that crying foul over corruption is alien to our society,” said Varuzhan Hoktanian, the ACC’s director for programs.

Armenia ranked 95th out of 168 countries that were evaluated in Transparency International’s 2015 Corruption Perceptions Index (CPI). Its position in the annual rankings has barely changed over the past decade despite successive Armenian governments’ pledges to fight against graft.

Former Prime Minister Hovik Abrahamian repeatedly pledged to step up that fight during his tenure that came to an end in September. A new Anti-

Corruption Council formed by Abrahamian’s cabinet adopted a three-year plan of anti-corruption measures last year. The U.S. Agency for International Development allocated \$750,000 for the plan’s implementation.

Richard Mills, the U.S. ambassador in Yerevan, said on Wednesday that the Armenian authorities have taken “really positive steps” to address the problem in earnest. He said that combatting corruption is essential for improving Armenia’s business environment.

Hoktanian insisted, however, that he does not see major progress in the authorities’ declared anti-corruption drive. “If the ambassador has seen change under this prime minister, maybe he is more informed than us, I don’t know,” he told reporters. “I, as an ordinary citizen, don’t see [such change] yet.”

Armenia’s newly reshuffled cabinet described corruption as “the biggest obstacle to the development of the state” in its policy program approved by parliament last month. The program says that the government will criminalize “illegal enrichment” of state officials and introduce new legislation on conflicts of interest.

Meeting with top European diplomats in Yerevan late last week, Prime Minister Karen Karapetian said that he sees “no other way to develop the country but to combat corruption and the shadow economy in all directions.” Karapetian also said that he will try to get civil society representatives to join the Anti-Corruption Council.

Migrant Remittances To Armenia Keep Falling

Multimillion-dollar remittances from Armenians working abroad -- and in Russia in particular -- have continued to fall significantly this year, dragging down economic growth in Armenia.

According to the Central Bank of Armenia (CBA), they totaled about \$1.1 billion in January-September, a year-over-year decrease of almost 11 percent.

The drop was even sharper last year, with remittances falling to \$1.63 billion from \$2.12 billion in 2014 amid a recession in Russia, the main source of these vital cash inflows. Armenia’s entire Gross Domestic Product was worth less than \$11 billion in 2015.

Russia accounted for over 60 percent of the remittances in the first nine months of 2016. Their shrinking amount seems to explain why retail sales in the country were down by 3.4 percent in the same period, according to official statistics.

That contrasted with a 20 percent rise in Armenian exports registered by the National Statistical Service (NSS) in January-September 2016. The NSS put their total volume at \$1.3 billion. Exports to Russia soared by as much as 55 percent to \$260 million.

The Armenian economy is projected to grow by between 2 and 3 percent this year. Finance Minister Vartan Aramian acknowledged last month that for a country like Armenia such a growth rate

is too modest to have a major impact on living standards.

Armenia’s recently reshuffled government expects growth to accelerate to 3.2 percent in 2017. Prime Minister Karen Karapetian said recently that an unfavorable external economic environment and “economic passivity” resulting from next year’s Armenian parliamentary elections could put this target at risk. “We will do everything to ensure that rate,” he told parliament.

But Vahagn Khachatryan, an economist and senior member of the opposition Armenian National Congress (HAK), questioned the growth target set by the government, pointing to the falling remittances. He also offered a grim outlook for the economic situation in Russia and international prices of non-ferrous metals, a key Armenian export item.

In its latest World Economic Outlook released in October, the International Monetary Fund said the Russian economy is expected to return to growth next year. It forecast a 2017 growth rate of 1 percent for Russia and 3.4 percent for Armenia.

The Russian economy contracted by 3.7 percent in 2015 due to falling oil prices and international sanctions that limited Russia’s access to international financial markets. The IMF expects it to shrink by around 1 percent this year.

World Bank Sees Continued Poverty Reduction In Armenia

By Emil Danielyan

(RFE/RL)- Poverty in Armenia will continue to fall slowly but steadily in the coming years thanks to faster economic growth, the World Bank said in a report published on Tuesday.

“Modest but positive growth projections for agriculture and industry, combined with an increase in real wages in both the public and private sectors, are likely to support continued poverty reduction during 2017-18. As a result, the poverty rate is projected to decline from 24.9 percent in 2016 to 23.2 percent in 2018,” reads the bank’s latest Economic Update on Europe and Central Asia.

According to the report, just over 30 percent of Armenians lived below the World Bank poverty line of \$2.5 per day as recently as in 2013.

The Armenian government has reported higher poverty rates in recent years, apparently because of a higher set welfare threshold. Its figures are based on regular household income surveys conducted by the National Statistical Service (NSS).

The NSS said earlier this month that the poverty rate fell from 30 percent in 2014 to 29.8 percent in 2015. Some critics of the government maintain that the real

percentage of poor people is significantly higher.

Poverty fell more rapidly during an almost a decade of double-digit economic growth in Armenia that came to an end with the onset of a global financial crisis in late 2008. The official poverty rate stood at 27.6 percent at that time. It soared to almost 36 percent in 2010. Economic growth in the country has been relatively sluggish since then.

The World Bank expects the Armenian economy to grow by 3.1 percent this year on the back of a sharp rise in exports to Russia, which has somewhat offset a continuing drop in multimillion-dollar remittances from Armenian migrant workers in Russia. The falling remittances have suppressed consumer demand, causing the retail and construction sectors to shrink.

The World Bank report says that economic growth will likely accelerate to 3.3 percent next year and 3.6 percent in 2018. “As the global economy rebounds and Russia’s recession passes its nadir, economic activity in Armenia is expected to moderately accelerate over the medium term,” it says.

The bank warned at the same time of “considerable downside risks” for its economic outlook. “Any reversal in the

Former and current workers of the troubled Nairit chemical plant hold a sit-in in Yerevan, 14May2015.

external environment and/or a slower-than-expected recovery in prices for Armenia’s critical metal exports represent significant risks to economic growth and job creation,” it said.

Another risk factor, says the report, is parliamentary and presidential elections due in 2017 and 2018. They could “delay the implementation of much needed structural reforms to improve the business environment,” it explains.

Armenia’s recently reshuffled government has pledged to speed up those reforms. Prime Minister Karen

Karapetian, who took over in September, insisted on Monday that his cabinet is committed to effecting “the most rapid change that’s possible.” “We will create an even, competitive, level playing field,” Karapetian told the Bloomberg news agency.

Opposition leaders dismiss these reform pledges as a gimmick. They claim that President Serzh Sarkisian and his Republican Party of Armenia are trying to fool disgruntled voters ahead of next April’s general elections.

European Watchdog Again Assesses Armenian Police Abuses

(RFE/RL)- Ill-treatment of criminal suspects held in police custody remains a problem in Armenia despite an “improvement in this area,” a Council of Europe body fighting against torture, said on Tuesday.

The European Committee for the Prevention of Torture (CPT) also deplored harsh conditions at Armenia’s largest prison that were witnessed by a CPT delegation that visited the country in October of last year.

“The delegation received a small number of allegations of police ill-treatment, most of them referring to excessive use of force upon apprehension, which would suggest that there had been an improvement in this area,” it said in a report. “The delegation, however, did gather other indications, including of a medical nature, that the phenomenon of ill-treatment by the police was not entirely eradicated.”

The report says that torture is greatly facilitated by flawed official procedures for recording physical injuries sustained by suspects or other individuals taken to police stations. “In particular, such examinations routinely took place in the presence of police officers who had brought in the person, the explanations of the detained persons as to the origin of their injuries were usually not sought and not recorded,” it says.

Armenian and international human rights organizations have long regarded police brutality as one of the most widespread forms of human rights violation in the country. They say that law-enforcement officers routinely beat up or intimidate detainees to extract confessions from them.

The authorities in Yerevan have repeatedly pledged to tackle the problem. The CPT publicized

on Tuesday a 67-page written explanation sent by them to Strasbourg in response to the watchdog’s report. It details measures taken by the authorities to uphold the due process of law and improve prison conditions in Armenia.

The CPT said that its fact-finding mission also looked into several criminal investigations into alleged ill-treatment conducted by the Special Investigative Service (SIS), a law-enforcement body tasked with tackling various abuses by state officials. The mission came away with a “generally positive view of the professionalism of the SIS investigators,” it said.

“That said, the Committee called upon the Armenian authorities to significantly reinforce the SIS in terms of operational staff, thereby removing its need to rely on local police officers,” adds the CPT report.

The CPT delegation had also visited four Armenian prisons during the October 2015 trip. It said it heard no allegations of ill-treatment by prison guards from their inmates.

At the same time, the report describes as “unacceptable” material conditions at Yerevan’s Nubarashen jail, the largest in the country. “The prison was severely overcrowded and in a state of advanced dilapidation,” it says. “Most of the cells at Yerevan Kentron Prison remained dilapidated and overcrowded too.”

“Health-care services in the prisons visited remained understaffed (the situation had actually worsened at Nubarashen Prison) and poorly equipped, and there were problems with access to specialist care,” added the CPT.

Women’s Groups Report More Domestic Violence Deaths

Young activists mark International Day for the Elimination of Violence Against Women in Yerevan, 25Nov2016.

By Anush Mkrtchian

(RFE/RL)- Fifteen women have died in Armenia this year as a result of domestic violence, a coalition of women’s rights organizations said on Friday, demanding tougher government action against the practice.

The Coalition to Stop Violence Against Women released the alarming statistics as it marked International Day for the Elimination of Violence Against Women. Several dozen of its members picketed university buildings in downtown Yerevan, holding posters and handing out leaflets to passersby in a bid to raise public awareness of domestic violence.

“Unfortunately, girls are more indifferent and even disdainful,” one of the activists told RFE/RL’s Armenian service (Azatutun.am). “They probably think that they won’t be at risk if they stay away. Guys listen to us with greater interest or perhaps irony.”

At least one man approached by the protesters questioned the wisdom of their campaign. “I’m not saying that I support violence,” he said. “But if violence happens, it must stay within a family.”

Violence against women had for decades been a taboo subject in the socially conservative and male-dominated Armenian society. It has been receiving growing publicity in recent years thanks to the activities of women’s rights groups backed by international human rights watchdogs.

“Spousal abuse and violence against women appeared to be widespread,” the U.S. State Department said in its most recent report on human rights practices in Armenia released last year.

“According to local observers, most domestic violence went unreported because survivors were afraid of physical harm, apprehensive that police

would return them to their husbands, or ashamed to disclose their family problems,” it said.

According to the Coalition to Stop Violence Against Women, more and more Armenia women abused by their husbands or other relatives are coming forward. The grouping reported on Friday a year-on-year increase in the number of complaints received from abuse victims.

“In the last three years more than 30 women have been killed in Armenia due to domestic violence,” said Garik Hayrapetian, an expert with the Yerevan office of the UN Population Fund. “I think this figure is telling enough for us to have special legislation.”

Armenia still has no laws specifically aimed at tackling domestic violence. The Armenian Ministry of Labor and Social Affairs as well as several women’s NGOs have drafted such laws in the last few years. None of them has been enacted yet.

The Armenian Justice Ministry unveiled a similar bill on Friday. A senior ministry official, Bagrat Ghazinian, said it would seriously curb the practice if passed by parliament.

“In some cases, a violent incident does not technically contain elements of a crime and the police are therefore not legally allowed to do something about it,” said Ghazinian. “Our draft will regulate this issue.”

The women’s rights grouping disagreed, saying that the proposed law is not far-reaching enough. “It doesn’t cover all types of violence,” one of its leaders, Zaruhi Hovannisian, told RFE/RL’s Armenian service (Azatutun.am). “We need an in-depth conceptual approach to domestic violence and we must instill in the public consciousness the notion that domestic violence is a crime.”

2017 Aurora Prize to be Awarded on May 28 in Yerevan

YEREVAN (Aurora Prize)– The 2017 Aurora Prize finalists will be announced on April 24, 2017, the annual day of remembrance for victims of the Armenian Genocide. One of these finalists will then be named as the 2017 Aurora Prize Laureate at a special ceremony on May 28, 2017, in Yerevan, Armenia. During the month between April 24 and May 28, the Aurora Humanitarian Initiative will organize a global program of activities to profile the inspirational stories of the 2017 finalists, as well as broader humanitarian endeavors.

The Aurora Humanitarian Initiative and the \$1 million Aurora Prize for Awakening Humanity were established on behalf of the descendants of the survivors of the Armenian Genocide, and in gratitude to those who risked their own wellbeing to help them survive. At the inaugural awards ceremony, held in Yerevan, Armenia, on April 24, 2016, Marguerite Barankitse from Maison Shalom and REMA Hospital in Burundi became the first laureate.

Barankitse was recognized for the extraordinary impact she has had in saving thousands of lives and caring for orphans and

refugees during the years of civil war in Burundi. Consistent with the rules of this unique prize, the laureate selected the following three organizations as recipients of \$1 million in humanitarian support: the Fondation du Grand-Duc et de La Grande-Duchesse du Luxembourg, Fondation Jean-François Peterbroeck (JFP Foundation), and the Fondation Bridderlech Deelen Luxembourg.

In a continuing effort to transform the Armenian experience from that of 'victim' to dignified, active global citizen, each year's Aurora Prize ceremony is a celebration of the spirit of shared humanity – and resilience. This time, that celebration will culminate on May 28, in Yerevan, Armenia.

Known as First Republic Day, May 28 embodies the resilience of survivors who, just three years after the Genocide, declared and sustained an independent Armenian Republic from 1918 to 1920. The ceremony and accompanying events will highlight this journey from death to life, from horror to hope, from tragedy to revival.

The 2017 Aurora Prize finalists will be announced on April 24, 2017, the annual day of remembrance for victims of the

2015 Aurora Prize recipient and nominees with Aurora Humanitarian Initiative Co-Founder Noubar Afeyan (Photo: Aurora Prize)

Armenian Genocide. One of these finalists will then be named as the 2017 Aurora Prize Laureate at a special ceremony on May 28, 2017, in Yerevan, Armenia. The Laureate and finalists will be chosen by the Aurora Prize Selection Committee from a total of 558 nominations submitted from 66 countries around the world.

Noubar Afeyan, Co-Founder of the Aurora Humanitarian Initiative, observed: "Underpinning the Aurora Prize is a desire to pay tribute to those who have dedicated their lives to help others survive and thrive. It is gratifying that in such a short

time this initiative has found resonance and appreciation in communities and countries around the world."

Ruben Vardanyan added, "On May 28, Armenian survivors dared to declare independence in the aftermath of the Genocide and in the midst of regional tumult. Their plight embodies our conviction that victims very soon became not just survivors but also active, committed members of global society. The Aurora Humanitarian Initiative highlights the promise of transformation from helpless to hopeful, a possibility that is the right of all people."

During the month between April 24 and May 28, the Aurora Humanitarian Initiative will organize a global program of activities to profile the inspirational stories of the 2017 finalists, as well as broader humanitarian endeavors. The Aurora Dialogues – a series of thought-provoking discussions featuring international humanitarian figures – debuted in Yerevan during the inaugural Aurora weekend. Those dialogues will also be expanded and shared with communities around the world and will also be a major component of the Aurora May 28 weekend, in Yerevan.

Armenia to House World's Largest Yazidi Temple

By Maxim Edwards

(EurasiaNet)- The small village of Aknalich, about 35 kilometers (22 miles) west of Armenia's capital, Yerevan, will soon be home to the world's largest Yazidi temple. For a people striving to rebound after a 2014 massacre by Islamic State militants in Iraq, the structure is a symbol of resilience.

Yazidis are one of Armenia's largest ethnic minority groups, practicing an ancient, monotheistic faith that has similarities to Christianity, Islam and Judaism, along with elements of sun worship. Numbering around 35,000, according to Armenia's 2011 census, they live mostly in the South Caucasus country's western and northern regions.

Theirs is a tragic history. Yazidis were a persecuted minority in the Ottoman Empire and reached what is today Armenia in the 1820s. Persecution continues to this day. In August 2014, Islamic State (IS) fighters entered the northwestern Iraqi town of Sinjar and slaughtered thousands of Yazidi men and abducted a similar number of women, according to United Nations researchers. In June, the UN condemned IS terrorists' anti-Yazidi campaigns in Iraq and Syria as genocide.

A small number of Yazidis fleeing the conflict have reached Armenia and its northern neighbor, Georgia, which also is home to a Yazidi temple. Most, though, do not stay for long, joining others in their search for a better life in the European Union.

Most residents of Aknalich, a mixed Yazidi-Armenian village of about 3,000, work in the agricultural sector. A few work at the nearby Metsamor nuclear plant. As is common in Armenia, many young people go to Russia in search of work, sending remittances back home.

Aknalich Mayor Gevorg Misakian hopes that the temple will help slow the labor migration trend. Already, the village has the beginnings of a Yazidi cultural

and religious center. Aside from the temple, a conference hall, museum and religious seminary are under construction. Weddings will also be held in the complex.

The village also contains the former Soviet Union's first Yazidi temple, Ziyarat, erected in 2012. The symbolism of Ziyarat and Aknalich's new temple, Quba Mere Diwane (roughly translated as "All Will Come Together"), has only increased since the Sinjar massacre, noted Khdr Hajoian, vice president of the Yazidi National Union, a Yerevan-based organization.

But the new temple, already under construction for nearly a year, is a project on a much larger scale.

Built of Armenian granite and Iranian marble, Quba Mere Diwane will stand 25.3 meters (83 feet) high and contain a prayer hall of 200 square meters (2,153 square feet). Seven domes will surround a large central dome representing Melek Taus, the most revered of the Yazidi angels. It will be crowned with a gold-plated sun, a symbol of the Yazidis' faith.

Workers at the adjacent stonemasons' yard do not expect the temple to be finished until 2017.

Its cost has not been made public. Financing for Quba Mere Diwane comes from 69-year-old Mirza Sloian, a successful Moscow-based Yazidi businessman, who also paid for Ziyarat. Sloian is a native of Armenia's Armavir region.

The new structure, envisaged well before the Sinjar massacre, reflects the Yazidis' current need to "feel that we are a community," commented Mraz Sloian, nephew of the project's financier. Fears of assimilation and of conversion by proselytizing evangelical Christian groups active in Armenia's regions also played a part, he added.

Yazidis in the Caucasus were historically nomadic and never built mega-temples. Ethnographer Hranoush Kharatian, the former head of the Armenian government's department for

Construction of the Quba Mere Diwane Yazidi temple at Aknalich is sponsored by Moscow Yazidi businessman Mirza Sloian who is originally from Armavir region in Armenia.

minority affairs, sees the project as part of a broader Yazidi attempt to institutionalize their faith, establishing a spiritual center for the country's Yazidis for the first time.

Despite the concerns about assimilation, Armenia's Yazidis identify strongly with their ethnic Armenian neighbors.

Community members are quick to point out that Yazidis share a common history of genocide with Armenians; many Yazidis were also killed amid the Ottoman-era mass slaughter of ethnic Armenians during World War I. It was no coincidence that construction on the Quba Mere Diwane temple began months after the centenary commemorations of that massacre.

The approach to the new temple stands in plain sight of Mount Ararat, just across the Turkish border. It is lined with monuments celebrating Armenian-Yazidi brotherhood such as an intertwined Armenian khachkar (cross) and sun.

That sense of fraternity often appears to work the other way, too. The Armenian parliament currently is reviewing a draft document on recognizing the Sinjar massacre as genocide.

Relations with the Armenian Apostolic Church, the country's majority faith, are friendly. The Church's patriarch, Catholicos Karekin II, and senior clergy attended the dedication of the monuments to Armenian-Yazidi brotherhood.

The new Yazidi temple's architect is, in fact, better known for his work on Armenian Apostolic churches. Artak Ghulian designed Moscow's new Armenian cathedral, and has built over 20 churches for many of Armenia's big names, including a cathedral in Abovian financed by oligarch and politician Gagik Tsarukian.

Ghulian could not be reached for comment, although temple sponsor Sloian wrote in a 2015 book that the new temple's style is inspired by the shrine at Lalish, the holiest of over 360 Yazidi shrines in northern Iraq.

Impressive though it will be, Quba Mere Diwane is not intended to overshadow Iraq's historic Yazidi temples, stressed the Yazidi National Union's Hajoian. "There will only ever be one Lalish," he added. Sheikh Jendi Jendoian, a local religious leader from Artashar village, agreed that Lalish would always remain the holiest site for Yazidis.

Ruben Vardanyan: ‘We Won’t Get a Second Chance’

(Mediamax)—Below is a recent interview (abbreviated) with entrepreneur, philanthropist, and co-founder of the IDeA Foundation—an organization committed to supporting long-term projects for Armenia’s development—Ruben Vardanyan.

The interview was conducted by Armenia-based news service Mediamax’s Ara Tadevosyan.

Mediamax: *We survived two big crises in 2016: a war in the spring and a standoff at a police station in the summer. In your opinion, have the authorities and the public come to any serious conclusions? Maybe there is an understanding that something needs to be changed, but there is no practical will or resolution to do anything?*

Ruben Vardanyan: I believe many people understand what happened, including Armenia’s leadership. However, there are various ways out of the current situation, and the main question is how ready is our society for change? I think that the April war and July events in Yerevan served as a wake-up call not only for the authorities, but also for Armenian society—both within the country and the diaspora. Profound changes are possible when there is an internal consensus in society, but it’s not clear that there is one right now.

We approached the 25th anniversary of Armenia’s independence in a situation where the country’s model of management, built during this period, has exhausted itself.

M.M.: *Could you describe what you mean by that model?*

R.V.: After the collapse of the USSR, the power in Armenia was taken by people born and raised in the Soviet system, or former dissidents, former Komsomol or Communist Party staff, former employees of special services. Many of them did and do love Armenia, however having no other experience in management but the one they witnessed in the Soviet Union, and having no opportunities to study in other countries, they recreated the management model that was the most comprehensible and familiar to them.

They think tactically, not strategically. Many of them believe that abusing their position of power to earn money is just normal behavior, not corruption. Those who can speak more languages, who are more cultured and better educated are left on the sidelines and unable to achieve any real success, because the dominant model in society is that of semi-criminal machismo. In such an environment cultured and smart people have nothing else left to do but express their disagreement with words, not deeds.

In this model the leaders of the Armenian state don’t see themselves as leaders of the Armenian nation, which entails a clear distinction between Armenia as a country and a nation living all over the world. A part of the elite welcomes the diaspora’s assistance programs, accompanying it with, “We are happy to see you in Armenia, it’s beautiful and safe here, but don’t interfere with what we believe we should do, as there is much you don’t understand.”

This model is built on the system of a closed society, and unfortunately, within it added value is formed not by the manufacture of new products or provision of services, but by the redistribution of resources — monopolization of imports, non-payment of customs fees, “appropriation” of assistance from international organizations, etc.

A lot of businessmen in Armenia got rich not because of their effective business management, but due to special preferences, tax evasion or manufacturing counterfeit or sub-standard products. This is not just about the oligarchs. Not a single one of the Armenian

dairy products from 26 samples, which recently underwent independent testing, complied with standards, and this illustrates that in this model the health of our nation and our children is being sacrificed for the pursuit of “easy” money. The same goes for other products, and not all of them are produced by oligarchic structures, which is evidence of a serious problem and the general attitude to it.

An equally hot topic is house building standards, seismic safety norms in particular, which could potentially result in a huge number of casualties if a new earthquake hits the country. Today even new high-rise buildings in Yerevan get additional floors without any additional consideration of the increase of load on the supporting structures.

Our country has simply lowered its standards, and what used to be unacceptable seems quite normal now. We can and should change this situation by creating lots of large-scale and long-term educational projects at an international level.

M.M.: *You mentioned internal consensus. This doesn’t appear out of thin air. There has to be an agenda for the consensus to form around. Who should create the agenda in this fundamentally flawed model? The leadership hasn’t managed to do it using a “top-down” approach, but the opposite “bottom-up” method doesn’t work either.*

R.V.: First, the existing model is not fundamentally flawed, it’s actually quite viable. Any model has advantages and disadvantages, and the current one has allowed us to avoid some of the more significant problems in the past that affected the former Soviet republics. However, it has exhausted itself, primarily economically.

In theory, this model can continue existing with new, artificial financial flows inwards. In any case it should be clear that within this model we are unable to strengthen our defense and tackle new challenges, realize long-term projects aimed at the creation of a healthy and happy society, and be globally competitive.

Another huge disadvantage of this model is that it actually encourages emigration, as when a closed society reduces its numbers yet receives more financial assistance, the money can be appropriated by a smaller number of people.

We must face up to the truth—we don’t produce competitive products or services. Yes, we have several successful companies in the finance and IT sectors and food manufacturing, but their share isn’t particularly large. We talk a lot about entering foreign markets, but we don’t always realize that those markets are extremely competitive, and we can only compete if we produce innovative and high quality products with a high performing workforce.

You can stay afloat for a while by building expensive restaurants without proper ventilation systems or grand hotels with one elevator, producing fake brandy or re-exporting Turkish tomatoes as Armenian, but eventually this will catch up with you.

We talk a lot about the need for attracting foreign investment, but we don’t always take kindly to investors. One of the main challenges is the level of our readiness to accept that people of other national and religious identities from different countries—Iran, Turkey, Russia, Georgia—will come to our country not just to visit but to do business as well.

M.M.: *Still, who should change the model you described, and how?*

R.V.: I think the main challenge in this situation is for the President of Armenia. We can see that he has begun making changes in his appointed of Karen Karapetyan as the Prime Minister. This appointment is a serious change of the status quo and the first big step to the transformation of the model and the

elite.

Another meaningful issue is the role and place of the diaspora, and its involvement in the affairs of Armenia. Starting this dialogue is no simple task, as the elites both in Armenia and the diaspora are not quite ready for it, unfortunately.

Although an independent Armenia has been the biggest dream of Armenians worldwide, the Armenian elite in different countries has failed to self-organize and, apart from rare exceptions, move to Armenia, as many prominent Armenians did in the 1920s, when living conditions here were much worse than they are now.

It is evident to me that the relationship between Armenians in the diaspora and in Armenia cannot remain like it has for the last 25 years.

Well-off Armenians from wealthy diaspora families continue giving money to charity mechanically, but except for the diaspora in Russia, perhaps, there are almost no new wealthy and successful Armenians who do it systemically, like they used to.

In the 20th century, representatives of the diaspora donated money necessary for keeping the traditions alive. However, charity is a form of support for the closed society too. Today money is needed for the development of the country, and that is far more complicated. Studies by McKinsey show that Armenia needs annual investment of \$500 million (USD) in development projects for 15 years to double its GDP, and we can only dream about that right now. It is a perfectly achievable goal in the model of an open regional hub, and an impossible one in the old model.

As for the new Prime Minister of Armenia, I see a certain danger in terms of the inflated expectations that some people have, as they saw a “ray of hope” in Karen Karapetyan and don’t want to pay attention to his words about not having a “magic wand”. He has to lead the country out of a profound economic crisis and at the same time win the support of society without sinking into populism.

We have to admit that the appointment of a new person to the position of Prime Minister offended a large group of people. If the model begins to change, the number of these people will grow. These processes started a year ago, when Samvel Karapetyan purchased the Electric Networks of Armenia. The company, which for years had been unprofitable and constantly demanded higher tariffs, in one year turned into an efficient and profitable enterprise. This means that some people lost their source of income, or their expenses increased and their businesses ceased to be profitable. Imagine what happens to them if they pay all their taxes and compete fairly on the market.

We will face a situation where society will have more and more people losing their jobs or income sources. At the same time, the new Government of Armenia has a tough task at hand in proving to people that the Government is efficient. The task is further complicated by the fact that reforms, which begin with very painful changes, should be carried out several months prior to the elections, and that their results will be seen only years down the line.

M.M.: *It is hard to accuse you of passiveness, as you do a lot in Armenia and for Armenia. Nevertheless, should we wait for new steps from you in support of the efforts of Armenian President and Prime Minister? Are you ready to be involved in solving problems with your intellectual resources and large connections throughout the world?*

R.V.: The decision on involvement of people with different views in this kind of intellectual discussion should be made by the leaders of the country. On my part, I can assure you that IDeA Foundation is already fully engaged in supporting the steps that are being

taken.

We think that there is no alternative to the support for the Prime Minister and his team; we won’t get a second chance. After the approval of the new program, the government needs to put its plans into action immediately, and we are ready to contribute to this with our intellectual, financial, organizational and human resources, being completely aware of the fact that the program is still aimed at solving short-term problems and cannot reflect the full scope of the systematic changes required.

Not much time is left before the 2017 parliamentary elections, and there is, unfortunately, too much negative energy and anger within the public, which creates the threat of social unrest. Another serious challenge is apathy and indifference. It is very hard to wake people from their hibernation and stimulate them to get involved in the process of change. A lot of people, unfortunately, take this position — let him [the Prime Minister] try, and we’ll sit and watch. This is a very dangerous attitude, because as I said, we will not have time for a second chance. If Karen Karapetyan and his team succeed, that means we all succeed, and vice versa. His failure will be our failure as well, and Karen Karapetyan’s success is vital for all of us, and I would especially emphasize, for Artsakh. If we do not have a strong Armenia, we cannot possibly expect to reach the right compromise on peace, which is necessary for the whole region.

M.M.: *One of the unpleasant “discoveries” of the April war was the feeling that the public and the army do not understand each other well and exist separately from each other. The new Minister of Defense Vigen Sargsyan proposed an idea of forming a “nation-army”, and by the way, he has already been blamed for trying to “militarize the population”. What are your thoughts on this idea?*

R.V.: I think we have no alternative other than to do it. I just do not see another option. Israel has lived with this model for decades, and it does not stop the country from being a democratic state. In Switzerland, quite a neutral and peaceful country, people keep weapons at home and regularly participate in military training.

We have a long way to go to change people’s attitudes towards the army, and I am glad that the new minister has decided to start by bridging that significant gap. For example, we do not have consensus within the public on whether it is shameful or not to avoid service. Nevertheless, the army’s combat readiness is not only about the material-technical abilities and new weapons, but by the level of support the soldiers and officers receive from society. An officer should not be ashamed of going out in his military uniform; on the contrary, he should be proud. We need to fundamentally change the situation where the army is a “burden” for the state budget and peaceful life, and create an atmosphere where young men and even women aspire to serve voluntarily.

Henrikh Mkhitaryan: My Journey to Manchester

By Henrikh Mkhitaryan

One of my earliest memories is begging my father, Hamlet, to take me to training with his football club in France. I was maybe five years old. In the '80s, before I was born, my dad played in the old Soviet Top League in our home country of Armenia. He was a small but very quick striker. Soviet Soldier magazine actually honored him with its "Knight of Attack" award in 1984.

In 1989, when I was just a baby, we moved to France because of some conflicts that were brewing in Armenia. My father played five years for Valence in France's second division. I'd always cry when he would leave for training. Every morning I'd say, "Dad, take me with you. Please, please take me with you!"

At that age, I didn't really care about the football yet, I just wanted to be with my father. But he didn't want to be distracted during training by worrying about me running off, so he came up with a clever plan to fool me.

One morning, I said, "Dad, take me to training."

He said, "No, no. There's no training today, Henrikh. I'm going to the supermarket. I'll be right back."

He escaped to training, and I waited ... and waited.

He came back home after a few hours. No grocery bags.

I lost it. I started crying.

"You lied to me! You didn't go to the supermarket! You went to play football!"

My time with my father would be very meaningful, but also very short. When I was six years old, my parents told me that we were moving back home to Armenia. I didn't really understand what was happening. My father had stopped playing football, and he was at home all the time.

I didn't know it, but my father had a brain tumor. Everything happened very fast. Within a year, he was gone. Because I was so young, I didn't completely understand the concept of death.

I remember seeing my mother and older sister always crying, and I would ask them, "Where is my father?" No one could explain what was going on.

Day by day, they started to tell to me what had happened.

I remember my mother saying, "Henrikh, he will never be with us."

And I thought, Never? Never is such a long time when you are seven years old.

We had a lot of videotapes of him playing in France, and I would watch them very often to remember him. Two, three times a week I would watch his matches, and it would give me a lot of happiness, especially when the camera showed him when he was celebrating a goal or hugging his teammates.

On those videotapes, my father lived on.

The year after my father died, I started football training. He was the drive for me, he was my idol. I said to myself, I have to run just like him. I have to shoot just like him.

By the time I was 10 years old, my entire life was football. Training, reading, watching, even playing football on PlayStation. I was totally focused on it. I especially loved the creative players — the maestros. I always wanted to play like Zidane, Kaká and Hamlet. (Pretty good company for my father.)

It was very difficult, because my mother had to be both a mother and a father to me. It's very hard for a

mother to do this in society. She had to stick up for me, and also sometimes be hard with me like a father would be. I had days when I was coming home from training saying, "Ah, it's so hard. I want to quit."

And my mother would say, "You don't quit. You have to keep working, and it will get better tomorrow."

After my father's death, my mother had to take a job to support our family. So she started working for the Armenian Football Federation.

This became quite funny actually once I started playing for the Armenian youth national team. If I would get emotional and act up on the pitch, my mother would come to me after the match and say, "Henrikh! What are you doing? You must behave or I'm going to have trouble at work!"

I'd say, "But mom, they kicked me! They...."

"No, no, no. You must always be polite!"

As tough as it was for us with my father gone, my mother and sister were always pushing me. They even let me go to Brazil by myself when I was 13 to train with São Paulo for four months. That was one of the most interesting times of my life, because I was a very shy kid from Armenia who didn't speak any Portuguese. But I didn't care at all because, to me, I was getting to go to football paradise.

I dreamed of being like Kaká, and Brazil was the home of that

in Brazil." It made me feel like a star.

I was so interested in the culture. It's very different. For example, we would train for 45 minutes, then rest for 15 minutes. We would eat some fruits, drink some juice and then go back out and train for another 45 minutes. They train like it's a real match all the time. In Armenia, at that age, we'd train more physically than technically. In Brazil, it was very technical — always with the ball.

In fact, if the kids don't have a football, they are playing with a bunch of socks rolled up in a special

Henrikh Mkhitaryan (Photo: Getty Images)

Mkhitaryan began playing football at a young age, inspired by his father.

way to make a ball. Everything is about the ball.

It was funny, because my mom was calling me often — pretty much every day. And I was always telling her that if she wanted to call, she needed to tell me in advance. You see, the only phone we could use for international calls was in the

funny because two years later when I moved across town to Shakhtar Donetsk, many people said it was going to be very difficult for me. They said I would not be able to succeed there, because there were 12 Brazilian players at the club.

I didn't say anything, I just laughed to myself. In my mind, I'm thinking, I'm half Brazilian. Of course, I got on great with my teammates, and my three years at Shakhtar were brilliant. I set the record for goals scored in the Ukrainian Premier League in 2013, and it felt good to shut the mouths of those who said I couldn't make it there as an Armenian.

The fate of life can be very interesting. After that season, I was offered a move to Borussia Dortmund, in Germany. Coincidentally, the conflict broke out in Donetsk not long after that, and Shakhtar's stadium was abandoned. So I moved to Germany, and not only was it another new language, but also the culture and the atmosphere was very different than what I was used to.

It was a very hard period for me. The first season was O.K., but the second season was a disaster, not only for me, but also for the club. We were losing so much, and I felt like I was having no luck. Not only was I not scoring, but I was not assisting, which is very unlike me. I had been signed for a lot of money, and I put a lot of pressure on myself.

I had many hard nights in my apartment in Dortmund, all alone, just thinking and thinking. I didn't want to go outside, even to have dinner. But, as I said, fate can be interesting. A new manager, Thomas Tuchel, came to Dortmund before my third season, and he changed everything for me.

He came to me and said, "Listen, I want to get everything out of you."

I was kind of smiling and laughing, because I thought he was just trying to make me feel better. I was doubting his words.

But he looked at me very seriously, and said, "Micki, you are going to be great."

That meant everything to me. After the season I had, I didn't think I could be a star. But he did it. He got everything out of me that season, and it was because I was happy again. When you are sad, you can't

be lucky. This is something I learned from the Brazilian culture. When you are happy, good things happen on the pitch. That season, we played with enthusiasm. We played a crazy, super-attacking style, and we enjoyed every minute on the pitch.

We basically played with two defenders, three midfielders and five strikers, and we had success. Even when we lost, we had fun.

Last summer, my agent called me and said that Manchester United was interested in signing me. It took me by surprise.

I said, "Is it real? Or is it just speculation?"

When your dreams are close to coming true, it does not feel real at first.

A few days later, Manchester United's interest was confirmed when I got a call from Ed Woodward, their executive director. He told me that the club was indeed interested in me. You can imagine how excited I was by that possibility!

While my agent and the club were negotiating the transfer, I had time to consider my options. I knew it would be a challenge to leave a good situation at Dortmund and succeed at United, but I did not want to sit in my chair as an old man and have any regrets. I was ready to move.

When the deal was done and dusted, I sat down to sign the contract with United and that's when it hit me ... that's when I realized that this big move to the Premier League was really happening.

I will never forget that moment, nor will I forget the time I put on the red Manchester United shirt before my first training session with the club. It made me feel so happy and proud about what I had achieved in my career.

At the beginning of this season at United, I suffered an injury and have not had many chances to play. It would be fair to say that the start of my life in Manchester was not perfect. But there have been many other times when I've had setbacks, and I have never given up. I will continue working every day so that I can help the team succeed.

If you asked my mom and my sisters about me, they would say that I am quite "hard." I can be very serious. But if I'm being honest, I'm very happy with the way my life has turned out. It was always my dream to play for the biggest clubs in the world.

When you walk onto the pitch at Old Trafford, it is not just a pitch, it is a stage. If my father could see me on that stage, I think he would be very proud. I was always kind of chasing him, and I think even though he's not here, he helped me to get to this place.

If he was still alive, maybe I would be a lawyer or a doctor right now. Instead, I am a footballer.

It's funny, because after

Henrikh with his father and sister (Source: Henrikh Mkhitaryan)

creative style, which the Brazilians call ginga. I actually studied the Portuguese language for two months before I left, but when I arrived in São Paulo I quickly found out that it's one thing to study, but it's another thing to speak with the people.

I had gone over with two other Armenian players. When we got to our room, we realized we had a Brazilian player as our roommate. He was kind of skinny like me, and he had dark hair.

He greeted us and said, "Bom dia! Meu nome é Hernanes."

At the time, this kid was just a stranger, but it was the Hernanes, the one who plays for Juventus now.

We lived at the training ground. We ate there, trained there, had fun there. We didn't have a PlayStation, only a TV, and everything was in Portuguese. So for the first few weeks, it was very hard because I couldn't communicate with the Brazilian players. They'd just say something and smile at me, then pat me on the back. The Brazilians are amazing in their nature. You cannot describe it, you must feel that warmth when you're around them to understand.

Thankfully, everybody spoke the universal language of football. We became friends by communicating through creativity on the pitch. I remember I scored a few goals in training one day, and I thought, "Wow, I am an Armenian kid scoring goals

director's office, so every morning one of the assistants would come running to me on the training ground and say, "Hey, your mom is on the phone."

Then I'd have to run inside and tell her to call me later.

"How's my baby? How's the food? Are you eating O.K.?"

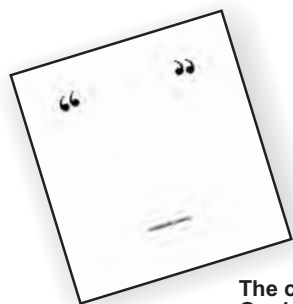
"Mom, I have to train! Call me on Sunday!"

After a few months, I could speak basic Portuguese pretty well, and I had taught Hernanes the Armenian alphabet. Without a PlayStation, there was nothing else to do!

That time was very important to me, because it shaped my style as a player. When I returned to Armenia after four months in Brazil, I was still quite skinny and weak, but I had technique and skill. I was feeling very free on the pitch. I was feeling like the Armenian Ronaldinho. (Hahahaha. No, I'm joking.) It was challenging because I now had three languages in my brain all the time — Armenian, French and Portuguese — and they were competing with each other.

I'd say half a sentence in Armenian and half in Portuguese. (And I am doing this now in English, so please excuse any funny words!)

Then, when I was 20, I moved to Metalurh Donetsk in Ukraine, and I added a bit of Ukrainian and Russian to the mix. It was really

The cover of Kardash Onnig's booklet

By Arpi Sarafian

(Armenian Weekly)- Kardash Onnig's recently published booklet, with an as-yet unnamed title—"—, sums up the artist's life-long effort to develop universal "tools of communication" that would transform a culture that thrives on two-dimensionality into a three-dimensional construct. The slim volume gathers up images of some of the most striking forms the artist has created to materialize his vision of three-dimensionality. These images alternate with brief texts that outline the philosophy behind the creations. The elegant all-white package brings it all together. It is a joy to hold and to behold.

Onnig starts off by making a connection between our current urge to dominate—"the basest of human instincts"—and the two-dimensionality of our histories. He deplores the religions and the national languages—all hallmarks of two-dimensionality—that have limited our ability to change by imposing rigid borders and by instilling in us a lack of tolerance for the other.

"Men and nations are killing and

Stress point model for the inner acoustics of the Mehian, 1976 ՎՍ Temple in Stanfordville, N.Y. (Photo: Seiji Kakizaki)

destroying at a scale and with a ferocity that breaks records on a daily basis," he writes. The artist has, in fact, devoted his entire life to exploring an alternate system of values that would steer us free of two-dimensionality, and "what surely must be its inevitable dreadful end." At the core of his effort is the belief that a three-dimensional consciousness, with its focus on a hands-on work ethic that would help evolve our senses to their third dimensions, would break down our current divisions and guide us to peace and to harmony.

"— articulates an inscrutable philosophy

astonishingly clearly. Kardash adds reason to intuition, and backs his claims with his extensive reading of history and of philosophy, perhaps ironic for one who so vehemently dismisses books and computers—the very mechanisms on which human transaction has depended through the millennia—"because of their inherent two-dimensionality."

It may also seem paradoxical to speak of clarity when one has little more to go by than brief, almost epigrammatic, statements that describe a philosophy the artist himself is still trying to understand. Nonetheless, Onnig lures the reader to do her own search for the "tools" that would enable the human species to evolve into a three-dimensional consciousness.

Throughout a career that spans many decades, Kardash has been constant in his advocacy for change. "We cannot demand two-dimensional narratives in a three-dimensional world," he writes with conviction. One would think that when two-dimensionality has caused nothing but hatred and destruction for mankind, it would make sense to consider a replacement.

Admittedly, something will always remain elusive in a philosophy that is, in the artist's own words, "impermeable to the labors of the human intellect." What is not elusive, however, is Onnig's unshakable belief in the limitations of two-dimensionality, and the aesthetic appeal of the pieces so harmoniously put together to transfer the spirit of three-

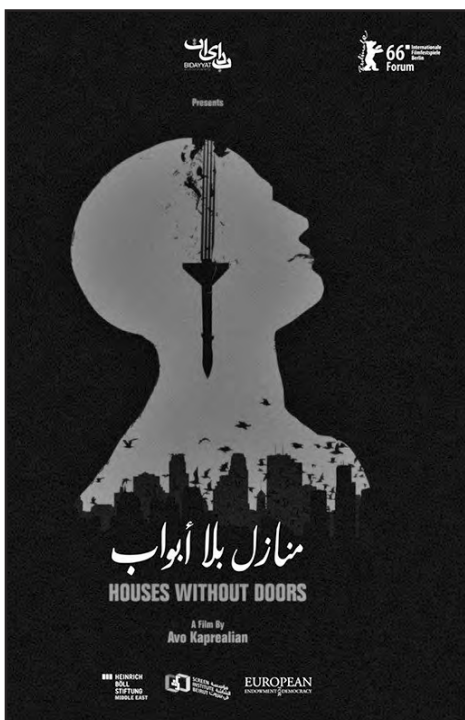

Transforming Sorrow IX, 2014 -Cement, steel, painted walnut, 64ՄՄ. Stanfordville, N.Y. dimensionality.

The little volume evidences the artist's ongoing evolution. It is yet another reminder of a creative energy that has never ceased to surprise us. And while it sums up Onnig's life-long career, the booklet does not conclude his efforts to keep "this '—this as-yet unnamed thing—alive, and evolving." Despite the doomscalling, "I know, in my heart of hearts, that genuine transformation can take root," he writes.

"What next?" is all we can ask.

Syrian Armenian Film Wins 'Best International Documentary' at Torino Film Festival

TURIN, Italy—Syrian-Armenian filmmaker Avo Kaprelian's film Houses Without Doors was one of the two wins for the Best International Documentary award at the 34th Torino Film Festival in Italy, read Torino Film Festival's official website.

The jury who assigns the awards stated the reasoning behind Kaprelian's win. "Out of an impossible situation, he shows what is

impossible to show – from the balcony of his family's home he looks at the whole world. He makes us feel that Syrian and Armenian people are all humanity and makes us trust in the tools of cinema to help humanity to exist and resist in all times," they said.

Houses Without Doors is a film about the life of an Armenian family amid clashes in Aleppo's Armenian-populated Nor Gyugh district.

The film shot from the balcony of Kaprelian's home depicts local residents, both Armenians and Arabs, confronting hardship of the civil war.

Parallels are drawn between the Armenian Genocide and the current sufferings of the Syrian people.

According to Syrian-Armenian newspaper Kantsasar, Kaprelian stated that "Aleppo bleeds in its mother—Syria's—lap," adding that the film competition is a simple step to reach the justice that the Armenian people have been enduring for over a hundred years.

Kaprelian was born in 1986 in Aleppo, who left his hometown to study theater at the Higher Institute of Dramatic Arts in Damascus where he graduated in 2011.

He took part in several film workshops organized by DocMed, Bidayyat for Audiovisual Arts and Screen Beirut.

After returning to Aleppo, he began teaching at the Akkad Institute of Theatre and Arts.

the two countries. The delegation also encouraged the minister to visit Armenia in the near future.

The meeting also discussed the recent escalation of sociopolitical tensions in Turkey and its regime's violent anti-democratic crackdown. ANC representatives requested that Canada forcefully address this issue by unequivocally condemning the violence and

Armenia Comes Second in Junior Eurovision 2016

Anahit Adamyan (left) and Mary Vardanyan (Source: ArmRadio)

(ArmRadio)—Armenian representatives Anahit Adamyan and Mary Vardanyan came second in the Junior Eurovision Song Contest 2016 on November 20.

Ten-year-old Mariam Mamdashvili of Georgia won the title of the competition.

Adamyan and Vardanyan were chosen through an internal selection by the creative team of the Public TV Company of Armenia. Tarber was composed by Nick Egibyan, lyrics were written by Avet Barseghyan.

Georgia has won the competition for the third time, setting a new record for Junior Eurovision. Georgia scored a total of 239 points from the international expert and the kids juries in addition to the result from the Expert Panel.

Armenia's Adamyan and Vardanyan finished second with 232 points with Italy's Fiamma Boccia in third place with 209 points.

Seventeen countries participated in the competition.

the dictatorial tendencies of the Turkish president and demand that the fundamental rights and safety of all national minorities of today's Turkey be assured by the state.

Minister Dion actively engaged in the discussions and promised to carefully consider all the concerns that were brought to his attention.

Young Filmmaker Wins Awards for 'Save Kessab' Documentary

Alexander Edep

Alexander Edep, a graduating Senior at Pine Crest School in Fort Lauderdale, Florida, has received multiple awards for his documentary "Save Kessab."

Alexander produced and directed a documentary titled "Save Kessab" which helped propel awareness of the Armenian Genocide. The film was accepted and screened in Times Square in New York City, at the 2015 All American High School Film Festival; it is an official selection of the 2016 Rockland Youth Film Festival, and also received a prestigious "Gold Key Award" for Excellence in Visual Arts. The film was shown on exhibit at the Broward County Children's Art Museum.

The film featured his grandfather, Joseph Megerdichian, detailing the horrors suffered by Armenians, particularly Kessabtsis, at the hands of the Ottoman Turks. "Save Kessab," along with Alexander's other work can be viewed at Alexanderedep.com. Alexander plans to attend film school in the fall of 2017.

He is an aspiring filmmaker and has received numerous awards and recognition during his high school years. Recently, he has been awarded a \$25,000.00 grant by AT&T for a web series to be shown on full screen. The series will highlight issues of cyber-bullying among teens.

Joint ANC ...

cont. from page 20

relations between Canada and Armenia, the ANC delegation emphasized the vital need for Canada to upgrade its diplomatic representation in Armenia by establishing an embassy in Yerevan and increase the economic and political cooperation between

The Plight of Hidden or Islamized Armenians in Turkey

By Raffi Bedrosyan

(Armenian Weekly)- What a difference a year makes!

It was August of last year, when Project Rebirth organized trips to Armenia for a large group of hidden Islamized Armenians from Diyarbakir, Urfa, Dersim, Sason, Van, and the Hamshen regions of Turkey, to help them find their roots, language, culture, and history.

It seems like decades ago, but it was last April, that a piano concert took place at the recently reconstructed Surp Giragos Church in Diyarbakir, to commemorate the Armenian Genocide Centennial—a concert attended by more than a thousand hidden Armenians.

The regular monthly breakfast meetings of the hidden Armenians of Diyarbakir at the Surp Giragos Church have now become a distant memory. The Armenian language classes so enthusiastically attended by Islamized Armenians in Dersim and Diyarbakir have long been suspended.

As the organizer of the trips to Armenia, it was gratifying for me to receive emails from some of these no-longer hidden Armenians.

“Before I went to Armenia I was a Kurd, and I returned as an Armenian,” read one. “For years I fought for the rights of Kurds before I found out I was an Armenian at the deathbed of my father. Now I want to go fight in Artsakh (Nagorno-Karabagh/NKR),” read another.

It was doubly gratifying to see youngsters from Diyarbakir attending university in Yerevan, already speaking Armenian and acting as guides to tourists. It was also a pleasant surprise to find out that the last trip to Armenia resulted in marriage between a hidden Armenian from Hamshen and a hidden

Armenian from Diyarbakir, who wouldn’t even know about each other’s existence before last year.

In ever growing numbers, the hidden Armenians had started making contact with one another within Turkey, establishing links with people in Armenia and Diaspora.

And now? The past year has been a living hell for the hidden Armenians of Turkey. The civil war between the Kurdish resistance guerrillas and the Turkish army has resulted in massive destruction in southeastern and eastern Turkey. Most of the buildings in the region have been bombed or burnt by the army and police forces, followed by complete demolition and razing of the damaged buildings, creating vast open areas in many urban centers, with only a few mosques, police stations, or government buildings left standing.

Entire neighborhoods have disappeared, reduced to rubble. The Surp Giragos Church in Diyarbakir has escaped the fighting relatively intact structurally, with only broken windows and a large hole in one of the exterior walls. But the Turkish security forces have used it as an army base, desecrating the church, burning some of the pews as firewood, with garbage and smell of urine everywhere. The attached gift and souvenir shop is destroyed.

Several stores and houses in the adjacent blocks to the church, which were originally owned by the church and only recently returned to church ownership after years of negotiations, have now been demolished by the government, along with many of the historic narrow streets and buildings leading to the church.

At present, the church stands

in the middle of a vast open area. But worst of all, in March 2016, the Turkish government passed legislation, expropriating the church and all of the properties belonging to it. The church is now closed to public. The Armenian church foundation has taken the expropriation to the Turkish courts, and in the case of an unsuccessful outcome at the Turkish courts, the intention is to take the matter to the European Court of Human Rights.

More than a million people have been displaced in the region, forced to flee to safer areas. Thousands of people have been killed or injured, including children and elderly, some burnt alive in the basements of apartment buildings while being bombed by the government forces. Thousands more have been fired from their jobs, arrested and jailed for “supporting terrorist Kurdish organizations,” especially intellectuals, teachers, lawyers, and journalists.

The democratically elected Kurdish mayors of most towns and cities in the region have been removed from their posts, arrested and jailed. The co-leaders of the Peoples’ Democratic Party (HDP), as well as several members of parliament, have also been arrested and jailed.

Following the failed coup attempt against President Erdogan in July, dictatorial powers and the state of emergency in Turkey have resulted in silencing of all opposition, media, intellectuals, and opinion makers.

The situation is worrisome and continues to get worse in Turkey, especially in the southeastern regions, with military operations within Turkey as well as across the border

Surp Giragos today (Photo: Courtesy of Raffi Bedrosyan)

within Iraq and Syria. Although Turkey has pledged to fight against ISIS, it seems that their main fight is against Kurdish forces within Turkey, Iraq, and Syria. The Turkish army and police forces taunt the Kurdish guerillas with the ultimate insult, calling them “Armenian bastards.”

Our hidden Islamized Armenians living in the region suffer the same fate as the rest of the population, perhaps even worse. They are discriminated against, no matter where they go. The Kurds discriminate against them for not being “real” Kurds. The Turks discriminate and harass them even more, as they are brainwashed to hate and fear Armenians as perpetrators of genocide. If the hidden Islamized Armenians choose to go to Istanbul, they are discriminated against by the Armenians there. Until they satisfy the unreasonably strict requirements of the Istanbul Armenian Patriarchate and get baptized as Christians, they are not well received well by the Armenian community.

Naturally, the efforts of Project Rebirth to help the hidden Islamized Armenians find their

Armenian roots, culture, and language by organizing Armenian language classes in places like Diyarbakir and Dersim, as well as planning trips for them to Armenia, are now on hold.

Instead, the efforts are now geared toward helping the hidden Armenians relocate away from the war zones into safe areas, and arranging lawyers for people who are arrested, jailed, or unfairly dismissed from work.

There have been major setbacks this year, with great human suffering and material losses. We have lost control, for now, of Surp Giragos Church in Diyarbakir, which was beautifully reconstructed after years of painstaking effort, sacrifice, and hard work. But we must remind ourselves that it has already served its main objective—the re-awakening of the hidden Islamized Armenians. This church has acted as a magnet, bringing together once hidden Armenians—the grandchildren of the living victims and orphans of the Armenian Genocide—who continue surviving and living on our own ancestral lands, albeit under very difficult conditions.

Dr. Akcam Confirms Turks’ Genocidal Intent By Proving Validity of Talat’s Telegrams

By Harut Sassounian

Professor Taner Akcam struck a major blow to Turkish denials of the Armenian Genocide in a highly informative lecture at Ararat-Eskijian Museum-Sheen Chapel in Mission Hills, California, on November 20. Akcam, a Turkish scholar, is holder of the Robert Aram & Marianne Kalousdian, and Stephen & Marion Mugar Chair in Armenian Genocide Studies at Clark University.

In his recently published book, *The Memoirs of Naim Bey and Talat Pasha’s Telegrams*, Professor Akcam laid to rest persistent Turkish denials of Naim Bey’s existence and authenticity of the telegrams he sold to Aram Andonian, who published them in his book, “Meds Vojire” (The Great Crime), in the early 1920’s in English, French, and Armenian. Andonian, a genocide survivor, first met Naim Bey, an Ottoman official, in the concentration camp of Meskene, Turkey, in 1916, and later in Aleppo, Syria, in 1918.

In a crucial telegram dated September 22, 1915, Interior Minister Talat gave “the order that all of the Armenians’ rights on Turkish soil, such as the right to live and work, have been eliminated, and not one

is to be left [alive] – not even the infant in the cradle; the government accepts all responsibility for this.”

In another cable sent to the Provincial Governor of Aleppo on September 29, 1915, Talat wrote: It “was previously reported that the decision to eliminate and annihilate all Armenians present in Turkey had been taken by the government, on orders of the Committee [of Union and Progress] regardless of how horrible the annihilation measures, and without giving in to the pangs of conscience, an end will be put to their existence, be they women, children, or invalids.”

In 1983, the Turkish Historical Society published a book by Sinasi Orel and Sureyya Yuca, claiming that Talat’s telegrams published by Andonian were forgeries and that Naim Bey never existed. Orel and Yuca raised 12 arguments as to why they believed that these documents were fake. Although Dr. Vahakn Dadrian had published a detailed rebuttal to Orel and Yuca in 1986, some scholars remained doubtful of the materials included in Andonian’s book.

After a lengthy and painstaking research based on Ottoman archives

made available in recent years, Professor Akcam was able to prove conclusively that Orel and Yuca’s accusations were wrong and baseless. In his newly-published Turkish-language book and November 20 lecture, Akcam asserted:

1) There was in fact a Turkish civil servant by the name of Naim Bey. Original Ottoman records confirm his existence. In fact, Volume 7 of the Turkish Military Archive published in 2007, contains a document that describes him as: “Naim Effendi, son of Huseyin Nuri Effendi, age 26, from Silifke, married, former dispatch officer at Meskene, currently employed as grain storehouse officer of the municipality (November 14-15, 1916).” Akcam confirmed that there are three other Ottoman records with Naim’s name; two of them are in the Boghos Nubar Library in Paris.

2) Akcam announced that he had in his possession a copy of the original memoirs of Naim Bey, handwritten in Ottoman Turkish. He found the memoirs in the archives of noted researcher Father Krikor Guerguerian who had photographed Naim Bey’s 35-page manuscript while visiting the Boghos Nubar Pasha Library in 1950. The

original has since disappeared from the library.

3) The names of individuals and events Naim Bey had described in his memoirs are corroborated by materials Akcam recently obtained from the Ottoman archives.

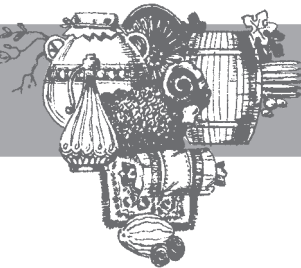
4) Akcam was able to confirm that Orel and Yuca’s main arguments about various aspects of Talat’s telegrams, including the type of paper used and coding techniques, were incorrect.

In his scholarly quest to prove that Talat’s telegrams included in Andonian’s book are authentic, and debunk Turkish claims that they are forged, Akcam has made a much more significant revelation. Talat’s September 22, 1915 telegram confirms that Turkish leaders had ordered the wholesale massacre of all Armenian men, women, and children, and not simply their deportation as Turkish denialists have falsely claimed for over a century. By authenticating these telegrams, Dr. Akcam has shown that Talat had a murderous INTENT – a crucial element in qualifying the Armenian mass killings as genocide, according to the UN Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide.

Տադրիկի խոհանոց

ԲՈՒՊ

Սոնիա Թաշճեան

Ռուս կամ ըռռուս, երբեմն ալ ռուսի կը կոչուի մրգահիւթերու թանձրուկը, զորս որպէս քաղցր մթերք կ'օգտագործուի մեր ասանդական խոհանոցի անուշեղէններուն մէջ: Այս բառը սեմական հին լեզուէն է ծագած: Բացի վերոյիշեալ անուններէն նոյն մթերքը տարբեր տեղեր կ'անուանուի դոշաք, մաթ, պեքմէզ, շիրա կամ շիրիկ, տըպըս, եայլն: Այն կը պատրաստեն թութով, խաղողով, երբեմն ալ եղջիր կոչուող «պտուղէն», զորս մուգ շագանակագոյն եւ երկարաւուն ձեւ ունի (այդ պատճառով ալ երեւի կոչուած է եղջիր): Բակլայի նման, բայց ծառին վրայ կ'աճի: Արաբկիրի խոհանոցին մէջ սովորութիւն է նաեւ պատրաստել թթռուս (= թթուած ռուս)՝ թթուած սալորի մրգահիւթով, ծաշերուն թթուածութիւն տուող թացան օգտագործելու համար. նոյն նպատակով կը պատրաստուի նաեւ նուռի դոշաքը, այլ անուանումով՝ նուռի շորուս: Կան նաեւ օշարակներ, որոնք որպէս զովացնող ըմպելիք կը մատուցուի կամ ալ որպէս դեղամիջոց կը կիրարկուի:

Արեւմտեան Հայաստանի տարբեր գաւառներուն մէջ սովորութիւն է եղած առաւելապէս պատրաստել խաղողի ռուս. այգեկութիւն ժամանակ ընտիր խաղողը կը քաղէին եւ կ'առաքէին քաղաք՝ վաճառելու. մնացեալ խաղողին մէկ մասը արեւին տակ չորցընելով չամիչի կը վերածուէր, մաս մը ռուս կը շինէին, նաեւ գինի եւ օղի կը պատրաստէին: Ընդհանրապէս հաւաքական աշխատանքները հանդերձ ընտանիք ու բարեկամներով կը կատարէին, զիրար օգնելով այգեկութիւն, ցորենը խաշելու եւ ծեծելու, ձիթահանութեան, լոյկի մածուկ պատրաստելու յոգնեցուցիչ ու ծանր աշխատանքներուն մէջ: Ուրֆացիներուն համար այգեկութիւնը տօնական շրջանի կը վերածուէր. այգիներուն մէջ կը սարքէին հիւղակներ, ապա խնամի - դրացի - ծանօթ - բարեկամ - ազգական միասին կ'երթային այնտեղ, ցերեկը աշխատելու, իսկ երեկոյնն ու գիշերները խրախճանք ու ճաշկերոյթ կը կազմակերպէին:

Ռուս կը պատրաստեն նախ՝ քամելով խաղողը, ապա եռացնելով, յետոյ ալ արեւին տակ, տաշտին մէջ ձգելով:

Բաղադրութիւնը

1 գաւաթ բրինձ
5 գաւաթ ջուր
0.5 գաւաթ ռուս
Չամիչ եւ ընկոյզ՝ ըստ նախասիրութեան:

Պատրաստութիւնը

Նախ խաշել բրինձը, ապա լեցնել ռուսը, ինչպէս նաեւ ընկոյզն ու չամիչը: Մատուցել զաղջ կամ պաղ:

լով, որպէսզի ջուրը շոգիանալով թանձրուի վերածուի: Ռուսով կը պատրաստեն շարոց (սուջուխ, ռոճիկ = թելին վրայ կը շարեն ընկոյզի միջուկը, ապա ռուսով եփուած ալիւրի թանձրուկին մէջ թաթխելով կը չորցընեն), ռեչէլ (բանդակ, լէչէակ, անուշ = պտուղները կ'եփեն ռուսով խառնուած ջուրին մէջ), պաստեղ (ջուղով, մլպի, թթու լաւաշ = խաղողի ռուսը կամ պտղամիսը մեծ մատուցարաններուն մէջ չորցուած, բարակ, թղթի նման), շիրէ թարխանայ (ծեծած եփուած ռուսի մէջ), բիթ (պալուրա = ռուսն ու նիշան թանձր եփուած, մէջը մանրուած ընկոյզ դրուած, չորցուած ու խորանարդիկներով պահեստաւորուած քաղցրեղէն):

Հին օրերէն մեր խոհանոցին մէջ կան ապուրներ կամ ծաշեր, որոնք քաղցր են եւ որոնք մէջ ռուս կը լեցուի. օրինակ՝ անուշապուր կամ մարիամապուր անունով ապուրը ամանորի սեղաններուն պարտադիր պիտի ըլլայ, զորս կը պատրաստուի խաշած ծեծածին վրայ մանրուած չիրեր եւ ընկուզեղէն եփելով, ապա քաղցրացնելով՝ ռուսով կամ մեղրով: Այլ է փոխինձով ապուրները կը ծաշակեն վրան ռուս ծորեցնելով:

Հափուսայ ծաշատեսակը ռուսով կ'եփեն նիշան կամ ալիւրը եւ կը մատուցեն չոր հացով, յատկապէս ծննդականներուն համար սննդարար ծաշ մըն է:

Պաստեղ բառը մեր լեզուին անցած է լատիներէնէն. այժմ պաստեղ կը կոչենք եւ քաղցր ու թթու լաւաշները, շարոց - սուջուխները, ինչպէս նաեւ ալիւրով եփուած ռուսի թանձրուկը, մէջը ընկուզեղէն, զորս որպէս չիր կամ քաղցրեղէն կը մատուցուի ամանորին:

Այնթապի խոհանոցին մէջ եւս մեծ տեղ կը գրաւէ ռուսը. ռուսով հալուայ, ռուսով հափուսայ, ռուսով գերտէ, շիրիկի շորպա, եայլն: Ռուսով հալուան, ինչպէս նաեւ նիշէ հալուան կը պատրաստուի ռուսով. առաջինը կը մատուցեն սեղմիկներով, իսկ երկրորդը՝ հացի մէջ փաթեցնելով:

Ռուսով պատրաստուած գերտէն պահքի օրերու կաթնապուրն է, կը պատրաստուի բրինձով կամ կորկոտով եւ կաթի փոխարէն ջուրով ու ռուսով:

ARS Roubina Chapter's Annual Lottery Winners' List

Draw Date:
Sunday 06 November 2016 4.00 pm

Grand Prize Winners :-

1st Prize	Apple iPad mini, 4, Wi-Fi 64 GB	#2922	Edit Tutunjan
2nd Prize	Apple iPad mini, 4, Wi-Fi 64 GB	#4692	Meghrie Mesropian
3rd Prize	Bistro Set	#0261	Zaghgoush Gharakhanian
4th Prize	Pandora Bracelet with 3 charms	#4591	Peggy Restoukian
5th Prize	2 piece luggage set	#1797	Natasha Bakos

Other Prizes:-

6th Prize	2 tickets to a Raptors game	#3553	Houry Martirosian
7th Prize	Gift Certificate	#1322	Thomas Jakoujian
8th Prize	Pandora Bracelet	#2501	Saro Avdalyan
9th Prize	Gift Basket	#4553	Alana Weiss
10th Prize	Earrings	#0308	Jacki Bekarian
11th Prize	Gift Certificate	#2480	Anna Shahnazaryan
12th Prize	Sweater	#3179	Varty Malkounian
13th Prize	Gift Basket	#0763	Lena Beylerian
14th Prize	Gift Basket	#4273	Shoghig Kaprielian
15th Prize	Gift Basket	#1045	Daron Keskinian
16th Prize	Gift Basket	#0034	Vergine Kharchakdjian
17th Prize	Gift Card	#0457	Rebecca Jourekian
18th Prize	Gift Card	#3974	Isabella Cholakian
19th Prize	Gift Card	#4269	Ruslan Ceban
20th Prize	Gift Card	#1163	Yelena Marderosian

Winners can claim their Prizes every Monday 7:30-10pm from the ARS office located at:-
Armenian Community Centre,
45 Hallcrown Place, Toronto, Ont.,
by presenting their winning stub.

Նախաձեռնութեամբ՝ Հ.Օ.Մ.-ի Թորոնթօ «Ռուբինա» մասնաճիւղին

Հայոց պատմութեան ու գրականութեան խառնասերումը

Hybridizing Armenian History and Literature

Օսմանագիտութիւն, հայագիտութիւն, եւ անցեալը ըմբռնելու նոր ձեւեր

Վերջին 15 տարիներու ընթացքին աճող թիւով պատմաբաններ օսմանեան եւ հայոց պատմութեան մերձեցման օժանդակ հանդիսացած են: Այս դասախոսութեան նպատակը պիտի ըլլայ քննել այս երեւոյթը եւ բացատրել թէ այս հանգամանքէն դուրս եկած նոր ձեռնարկներն ու հրատարակութիւնները ինչպէ՞ս փոխած են անցեալին մասին մեր ունեցած կանխայղացումները:

Տանիէլ Օհանեան տոքթորականի ուսանող է՝ UCLA:

Experimental Armenian Fiction in Twentieth-Century France

Armenian experimental fiction was born in 1930s Paris thanks to a group of young dissidents. Among them was Zareh Vorpouni, a novelist who integrated new French intellectual trends to modernize a literary form at risk of stagnation. This presentation uses his novel The Candidate (1967) to explore the metamorphosis of Armenian literature.

Jennifer Manoukian is a translator of Western Armenian literature.

Կիրակի, 18 Դեկտեմբեր 2016
Ժամը՝ 2:00-ին
Հայ Կեդրոնի Սրահ

Sunday, December 18, 2016
2:00 PM
ACC Hall

45 Hallcrown Place Toronto, Ontario M2J 4Y4

Henrikh Mkhitaryan...

cont. from page 26

matches I never watch myself on TV. I hate watching myself, because I only notice my mistakes. I am very different from my father in my playing style. He was a fast striker with a powerful shot. I am much more technical. But many people back home in Armenia tell me that I look exactly like my father when I run.

They say, "Henrikh, you look the same,

you run the same. You remind me so much of Hamlet when I watch you."

I wouldn't know because I can't stand to watch myself, but it makes sense. I first dreamed of running free on the pitch by watching the videotapes of him after he was gone.

This op-ed originally appeared on the The Players' Tribune on November 28, 2016.

You can support Aris Babikian

by becoming member of
Scarborough- Agincourt
Riding Association

Call: 416 720 1621

aris.babaikian.nomination@gmail.com

Organized by the
Armenian Community Centre

In celebration of new Canadians

On the occasion of
The first anniversary of
The arrival of the first flight of
Syrian refugees in Toronto

Saturday, December 10 @12:00 noon
Armenian Community Centre hall

Join us as members of the Syrian Armenian community share
their experiences in Canada
In the presence of Canadian officials and the media

Dr. Raffi Aynaciyan

D.D.S., M.C.I.D., F.R.C.D.(C)

Orthodontist

braces
for children
and adults

Richmond Hill (Hillcrest Mall):
9350 Yonge Street, Suite 216
905-884-4161

North York:
3333 Bayview Avenue, Suite 203
416-221-0660

Downtown Toronto:
11 King Street West,
Suite C115
416-363-3018

Ara Graphics

Answers to December 2016 issue of Armen's Math Corner
Jr. Prob.: Hasmik/Vartan are Krikor's wife/brother in law (Choice (A)) ;
Sr. prob.: 78 ways

Armen's Math Corner

(December 2016)

Junior Problem :

Krikor is the father of **Raffi** who is the son of **Hasmik**. In order to know the relation of **Krikor** to **Vartan**, which of the following statement(s) are necessary?

- (1) **Vartan** is the brother of **Hasmik**.
- (2) The daughter of **Raffi** is the grand daughter of **Hasmik**.

- (A) only statement (1)
- (B) only statement (2)
- (C) either statement (1) or (2)
- (D) both statements (1) and (2)

Senior Problem :

Santa Claus, also known as *father Christmas*, wants to visit the countries Armenia, Canada, Argentina, France, and Australia on a Christmas gift delivery trip.

He accomplishes this feat with the aid of the elves who make the toys in the workshop and the flying reindeer who pull his sleigh. He lives in North Pole and says "**HO, HO, HO !**" often.

In how many ways can Santa order his gift distribution trip if he goes to each country once and he cannot *start* in Australia or *end* in Argentina?

see the answers reversed on this page

MTO Approved BDE Course Provider

iDRIVE

DRIVING SCHOOL

- G2 and G driving affordable lessons
- Early Road Test Booking
- Professional in-car and in-class instructors
- New cars for the lessons
- School certificate for insurance discount (40%)

Anania Hakobyan

647-860-6646

idriveschool.ca

5330 Yonge Street, unit 215, North York

ՏՈՐՈՆՏՈՅԵ
T O R O N T O H Y E

Torontohye Newspaper

Publisher
Torontohye communications Inc.
45 Hallcrown Place
Willowdale, ON
M2J 4Y4

Email: torontohye@gmail.com
Phone: (416) 491- 2900 ext. 3215
Fax: (416) 491- 2211

Խմբագիր

Կարին Սաղդեյան

Աշխատակիցներ

Լարա Օնանյա
Թամար Տոնապետյան

Էջադրում

Արա Տեր Յարության

Վարչական Պատասխանատու

Զաթիա Տեր Յովակիմյան

Ծանուցումներ

Սեւակ Յարության

Հեռ.՝ 416-878-0746

sales.torontohye@gmail.com

Editor

Karin Saghdejian

Administrator

Helen Najarian

Advertisements

Sevag Haroutunian (416- 878-0746)

Design & Graphics:

Ara Ter Haroutunian

For the first time in Toronto

New Year's Eve
with
ARPI
SHAHNUBARYAN
Especially invited
from Armenia

Մասնակցութեամբ
Հայաստանի
Հանրապետ երգչուհի
Արփի
Շահնուբարյանի
եւ
DJ Christ

Դեկտեմբեր 31
երեկ. ժամը 7:30-ից

“Le Parc Banquet Hall”
8432 Leslie St.
(at highway 7)
Richmond Hill

Adult price is \$100
Children under 12 - \$50
After midnight \$25
Free parking

For tickets please call:
AAT office 905 480-5945
Alvart Siraki 416 499-6019
Armine Kazarian 905 629-9987

2017
ՆՈՐ ՏԱՐԻ

Կազմակերպութեամբ՝
Թորոնթոյի Հայ Ակումբի
Միջօրեան Սանուց Միութեան
Թեքեան Մշակութային Միութեան
Պոլսահայ Մշակութային Միութեան
Նոր Սերունդ Բարեսիրական Միութեան
Գանատա Հայաստան Առեւտրական Խորհուրդ
Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան
Համագային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան «Գլաձոր» Մասնաճիւղի

**ՀՐԱՆԴ
ՏԻՆՔ**

Բանախօս՝
Ճեմ Օգտեմիր
Գերմանիոյ խորհրդարանի (Պունտերսթակ) պատգամաւոր
Կանաչներ կուսակցութեան համանախագահ
Հայոց Ցեղասպանութիւնը ճանչցող բանաձեւի
համահեղինակներէն

Կը ներկայացնէ՝ **Րաֆֆի Պետրոսեանը**
Պատմական ակնարկ՝ **Զորեան Հիմնարկ**

Կիրակի, Յունուար 22, 2017
Կ.Ե. ժամը 3:00 ին

Հայ Կեդրոն
45 Hallcrown Pl. Toronto ON M2J 4Y4

NOW OPEN

**Book your dates
with our newly opened**

OLD
CAROUSEL
RESTAURANT

**December 24th
2016**

**Celebrating
with
friends & family**

Featuring
spectacular live performances,
endless unique specialty dishes
and
an unforgettable night
guaranteed to last you
a lifetime.

**Ընտանեկան
ջերմ
մթնոլորտ**

**December 31th
2016**

**Bringing in
the New Year
at our new venue**

For the first time ever,
let's welcome 2017 together
at Old Carousel featuring
spectacular live music,
lots of surprises,
champagne, unique specialty
dishes and
an unforgettable night.

**Նոր Տարին
Նոր
միջավայրում**

**January 6th
2017**

**The way we
celebrate in
Motherland**

Join us on January 6th to
celebrate together
in our traditional
Armenian heritage Style,
with traditional dishes
including live performances in
song and dance, taking you back
to our Motherland

**Այնպէս
ինչպէս
Հայրենիքում ...**